

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

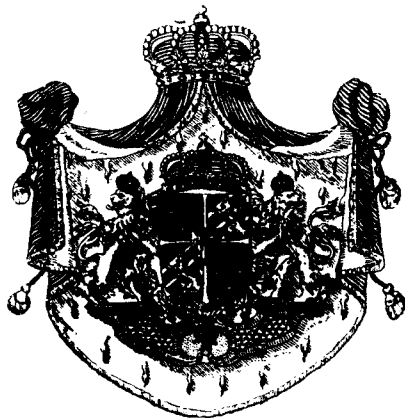
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.**

BERÄTTELSE

OM

STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSÅRET 1908—1909

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRALTRYCKERIET

1912.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 ; Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ...- Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Läroutbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

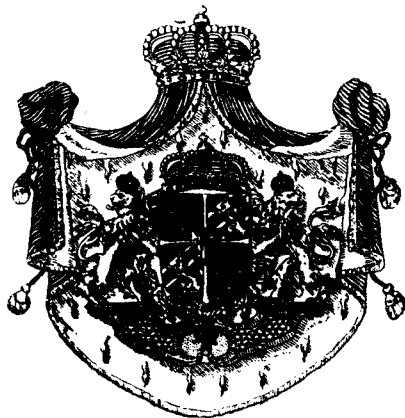
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.**

BERÄTTELSE

OM

STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSÅRET 1908—1909

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRALTRYCKERIET

1912.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—32).

A. Undervisningen i allmänhet.

	Sid.
1. Läroverkens organisation och antal	1
2. Undervisningens allmänna anordning; läsarets längd; fridagar. (Tab. 1 o. 2)	2
3. Lärarettimmar för vecka i läsåmnena. (Tab. 3 o. 4)	8

B. Lärare.

4. Antal ordinarie lärarebefattningar och antal tjänstgörande lärare; tjänstledigheter. (Tab. 5 o. 6)	8
5. Afgång, befordran och uppflyttning i lönegrad. (Tab. 7—9)	9
6. Utbildningen af lärare. (Tab. 10 o. 11)	13

C. Lärjungar.

7. Lärjungarnes antal och fördelning. (Tab. 12—14)	14
8. Lärjungarnes hälsotillstånd. (Tab. 15—17)	17
9. Lärjungarnes omsättning. (Tab. 18 o. 19)	19
10. Realskoleexamen. (Tab. 20 o. 21)	20
11. Mogenhets- och fyllnadspröfning. (Tab. 22 o. 23)	24
12. De afgångnes tillämnade lefnadsbanor. (Tab. 24)	28

D. Ekonomiska förhållanden.

13. Lärares och lärarinnors aflönings- och pensionsförmåner	29
14. Donationer till läroverken.	31
15. Omkostnaderna för läroverken.	32

Tabell-bilagor (sid. 1*—38*).

Tab.	Sid.
1. Terminernas början och slut läsåret 1908—1909.	3*
2. Fridagar läsåret 1908—1909.	»
3. Lärarettimmar för vecka i läsåmnena höstterminen 1908.	4*
4. Antal lärarettimmar för vecka i de frivilliga läsåmnena i realskolan höstterminen 1908.	6*
5. De tjänstgörande lärarnes antal läsåret 1908—1909.	7*
6. Tjänstledigheter läsåret 1908—1909.	9*
7. Ordinarie lärarebefattningar, som blifvit lediga under tiden 1 Maj 1908—30 April 1909.	»
8. Befordringar under tiden 1 Maj 1908—30 April 1909.	»
9. Fördelning efter ålder af de lärare, som inträdt i högre lönegrad under tiden 1 Juli 1908—30 Juni 1909.	10*
10. Läroämnen, hvari profårskurs genomgått under läsåret 1908—1909.	11*

Table des matières.

Texte (p. 1—32).

A. Enseignement.

	Page.
1. Organisation et nombre des établissements scolaires.	1
2. Organisation de l'enseignement; durée de l'année scolaire; jours de congé spéciaux. (Tabl. 1 et 2)	2
3. Nombre d'heures des professeurs d'enseignement théorique par semaine. (Tabl. 3 et 4)	8

B. Corps enseignant.

4. Nombre de chaires ordinaires de professeurs et nombre de professeurs en service; congés temporaires. (Tabl. 5 et 6)	8
5. Congé définitif, avancement, transfert dans une classe supérieure de traitement. (Tabl. 7—9)	9
6. Instruction des professeurs. (Tabl. 10 et 11)	13

C. Élèves.

7. Nombre et répartition des élèves. (Tabl. 12—14)	14
8. État sanitaire des élèves. (Tabl. 15—17)	17
9. Mouvement des élèves. (Tabl. 18 et 19)	19
10. Examens de sortie de l'école moderne. (Tabl. 20 et 21)	20
11. Examens de maturité et examens complémentaires. (Tabl. 22 et 23)	24
12. Profession projetée des élèves sortis. (Tabl. 24)	28

D. Économie.

13. Traitement et retraite des professeurs.	29
14. Fonds légués aux établissements scolaires.	31
15. Frais de l'État pour les établissements scolaires.	32

Tableaux annexés (p. 1*—38*).

Tabl.	Page.
1. Commencement et clôture des semestres pendant l'année scolaire 1908—1909.	3*
2. Jours de congé spéciaux pendant l'année scolaire 1908—1909. ...	»
3. Nombre d'heures des professeurs d'enseignement théorique par semaine pendant le semestre d'automne 1908.	4*
4. Nombre d'heures des professeurs d'enseignement théorique par semaine dans l'école moderne pendant le semestre d'automne 1908	6*
5. Nombre des professeurs en service pendant l'année scolaire 1908—1909.	7*
6. Congés temporaires des professeurs pendant l'année scolaire 1908—1909.	9*
7. Chaires ordinaires vacantes dès le 1 Mai 1908—30 Avril 1909. ...	»
8. Avancements des professeurs dès le 1 Mai 1908—30 Avril 1909.	»
9. Répartition, d'après l'âge, des professeurs transférés dans une classe supérieure de traitement, dès le 1 Juillet 1908—30 Juin 1909.	10*
10. Matières d'instruction choisies par les stagiaires, pendant l'année scolaire 1908—1909.	11*

Tab.	Sid.	Tabl.	Page.
11. Antal tjänstgöringstimmar i medeltal för lärarekandidaterna under den praktiska profärskursen läsåret 1908—1909.	11*	11. Nombre d'heures de service (en moyenne) des stagiaires du cours pratique pendant l'année scolaire 1908—1909.....	11*
12. Lärjungarnes antal läsåret 1908—1909.	12*	12. Nombre des élèves pendant l'année scolaire 1908—1909.....	12*
13. Särskild fördelning höstterminen 1908 af de närvarande lärjungarne i 7:e latinklasserna.	15*	13. Répartition spéciale pendant le semestre d'automne 1908 des élèves présents dans la 7 ^e classe de lettres.	15*
14. Antal närvarande lärjungar vid de allmänna läroverken höstterminen 1908, fördelade länsvis.....	16*	14. Nombre des élèves présents dans les établissements scolaires pendant le semestre d'automne 1908, par préfecture	16*
15. Lärjungarnes hälsotillstånd höstterminen 1908.....	17*	15. État sanitaire des élèves pendant le semestre d'automne 1908. ...	17*
16. Antal sjuke och sjukdomar bland lärjungarne höstterminen 1908.	18*	16. Nombre des malades et des maladies parmi les élèves pendant le semestre d'automne 1908.	18*
17. Antal lärjungar höstterminen 1908, som icke deltagit i gymnasstiköfningarne eller som hänvisats till svagrote.....	19*	17. Nombre, pendant le semestre d'automne 1908, des élèves qui n'ont pas pris part aux exercices de gymnastique ou qui ont été renvoyés aux divisions des faibles.	19*
18. Lärjungarnes flyttning år 1908 vid vårterminens slut och höstterminens början.	22*	18. Passage, en 1908, des élèves à une classe supérieure à la fin du semestre de printemps et au commencement du semestre d'automne.	22*
19. Lärjungarnes omsättning år 1908.	24*	19. Mouvement des élèves en 1908.	24*
20. Realskolexamen vårterminen 1908	26*	20. Examens de sortie de l'école moderne du semestre de printemps 1908	26*
21. Realskolexamen höstterminen 1908	29*	21. Examens de sortie de l'école moderne du semestre d'automne 1908	29*
22. Mogenhets- och fyllnadspröfning vårterminen 1908.	31*	22. Examens de maturité et examens complémentaires du semestre de printemps 1908.....	31*
23. Mogenhets- och fyllnadspröfning höstterminen 1908.....	34*	23. Examens de maturité et examens complémentaires du semestre d'automne 1908.	34*
24. Antal lärjungar, som afgått år 1908, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.	37*	24. Nombre d'élèves sortis pendant l'année 1908, répartis d'après la carrière choisie immédiatement après leur sortie de l'école.	37*

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlämnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om statens allmänna läroverk för gossar läsåret 1908—1909.

Stockholm den 29 Februari 1912.

Underdånigst
FRIDTJUV BERG.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-departementet.

Den berättelse, som härmed öfverlämnas, är utarbetad efter samma plan som de närmast föregående. De två nya tabeller, som tillkommo i berättelsen för läsåret 1906—1907, nämligen tabell 4 angående antal lärotimmar i de frivilliga ämnena i realskolan och tabell 14 angående lärjungarnes fördelning länsvis, återfinnas äfven i här föreliggande berättelse, likasom redogörelse för realskolexamen år 1908 i samma omfattning som för år 1907 i den närmast föregående berättelsen.

På grund af bestämmelserna i 1905 års läroverksstadga, att det tillkommer skolläkaren att verkställa undersökning angående lärjungarnes syn- och hörselförmåga minst en gång under läsåret, på tid han anser därför lämplig, hafva inga uppgifter härom kunnat erhållas för höstterminen 1908 angående närsynta och döfva lärjungar vid Nya elementarskolan i Stockholm, angående döfva lärjungar vid Jönköpings högre läroverk samt angående närsynta lärjungar vid Sala samskola, utan hafva de i årsredogörelsen befintliga uppgifterna för vårterminen 1908 måst användas. Då dessa uppgifter emellertid delvis afse andra lärjungar än uppgifterna för höstterminen 1908, äro de föga lämpliga att sammanställa med dessa senare. Af förutnämnda anledning afse uppgifterna från Alingsås samskola angående lärjungarnes hälsotillstånd vårterminen 1909 i stället för höstterminen 1908. — På grund af skolläkarens vid Lunds högre läroverk från-

fälle hafva inga uppgifter angående lärjungarnes hälsotillstånd eller om antalet sjuka lärjungar och antalet sjukdomsfall kunnat erhållas från nämnda läroverk.

Hvad angår berättelserna rörande läsåren 1909—1910 och 1910—1911, för hvilka primäruppgifterna äro till ecklesiastikdepartementet inkomna, blifver den förra berättelsen af något större omfattning än den här föreliggande, enär densamma kommer att innehålla sammandrag af de hvar femte år insända uppgifterna om lärjungarnes ålder och hemorter. Arbetet med denna berättelse har framskridit så långt, att tabellerna äro utarbetade och under uppsättning på tryckeriet samt större delen af texten jämväl färdig; berättelsen torde kunna utkomma under juni månad. — Beträffande de inkomna primäruppgifterna för läsåret 1910—1911 har arbetet med dem fortskridit så långt, att alla uppgifter äro granskade, anmärkningsskrifvelserna utskickade samt svaren inkomna och införda, hvarjämte en del af tabellerna jämväl äro utarbetade; berättelsen bör kunna utkomma före innevarande års slut.

För rättande af förefintliga fel och ofullständigheter i de till 1908—1909 års berättelse inkomna primäruppgifterna hafva 195 anmärkningsskrifvelser utfärdats, af hvilka, såsom ofvan blifvit antydt, ej alla kunnat tillfredsställande besvaras.

A. Undervisningen i allmänhet.

1. Läroverkens organisation och antal.

Enligt läroverksstadgan af den 18 Februari 1905 äro rikets allmänna läroverk af två slag, dels *realskolor*, hvilka bestå af sex ettåriga klasser och hafva till ändamål att utöfver omfånget af folkskolans verksamhet meddela allmän medborgerlig bildning, dels *högre allmänna läroverk*, bestående af en sexklassig realskola och ett fyraårigt gymnasium, det senare med angifvet ändamål att utöfver realskolans allmänbildande uppgift grundlägga de vetenskap-

liga insikter, som vid universitet eller högre tillämpningskola vidare utbildas.

Realskolan, utgående från ett kunskapsmått, ej öfverstigande hvad som, enligt den år 1900 fastställda normalplanen för folk- och småskolor, inhämtas i fast folkskola litt. A, omfattar, såsom nämndt, sex ettåriga klasser och afslutas med en examen, kallad *realskolexamen*. — Å vissa orter är realskolan anordnad såsom *samskola*, d. v. s. med tillträde för såväl gossar som flickor, men för öfrigt inrättad efter hufvudsakligen enahanda grunder, som gälla

för öfriga realskolor. Förutom den olikhet i organisationen, som är en följd däraf att samskolorna äro afsedda för både gossar och flickor, ligger en annan skillnad däruti, att realskolorna äro rena statsskolor, hvaremot samskolorna (med undantag af Haparanda samskola) delvis äfven bekostas af de kommuner, där de äro belägna, samt på grund häraf äfven stå under inseeende af lokala styrelser.

Högre allmänna läroverket består af realskola och gymnasium, utgående från realskolans femte klass. Gymnasiet omfattar fyra ettåriga ringar, är deladt på två bildningslinier, realgymnasium och latینگymnasium, samt leder till en examen, kallad *studentexamen*. Gymnasiet är så inrättadt, att det i de båda högsta ringarne medgifver en viss valfrihet och å latinlinien i tredje och fjärde ringen erbjuder tillfälle åt de lärjungar, som så önska, att erhålla undervisning i grekiska.

Sedan 1908 års riksdag bifallit Kungl. Maj:ts framställning om realskolans i Borås utvidgning till högre allmänt läroverk med realgymnasium, finnas *högre allmänna läroverk* på stat uppförda i följande städer: 1) *Med både latin och realgymnasium*: I Stockholm (Högre allmänna läroverket å Södermalm och Nya elementarskolan), Uppsala, Nyköping, Linköping, Norrköping, Jönköping, Växjö, Kalmar, Visby, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Lund, Hälsingborg, Halmstad, Vänersborg, Skara, Karlstad, Örebro, Västerås, Falun, Gäfle, Härnösand, Östersund, Umeå och Luleå; 2) *Med endast realgymnasium*: I Stockholm (Högre realläroverken å Norrmalm och Östermalm) samt i Västervik, Ystad, Göteborg, Borås och Sundsvall; 3) *Med endast latینگymnasium*: I Stockholm (Högre latinläroverket å Norrmalm) samt i Strängnäs, Göteborg och Hudiksvall.

Realskolor för gossar finnas i följande städer: I Stockholm (Jakobs, Katarina och Kungsholmens läroverk) samt i Enköping, Eskilstuna, Eksjö, Oskarshamn, Karlshamn, Malmö, Landskrona, Varberg, Göteborg (västra och östra realskolan), Uddevalla, Mariestad, Lidköping, Skövde, Kristinehamn, Arvika och Söderhamn.

Samskolor finnas i följande städer: I Norrtälje, Södertälje, Vadstena, Vimmerby, Ängelholm, Trelleborg, Strömstad, Alingsås, Åmål, Falköping, Filipstad, Askersund, Sala, Köping, Arboga, Örnköldsvik, Skellefteå och Piteå, alla med kommunalt bidrag, samt i Haparanda, utan dylikt bidrag.

Under läsåret 1908—09 funnos således inom de skilda grupperna följande antal allmänna läroverk, nämligen:

Högre allmänna läroverk:	Antal	
Med både real- och latینگymnasium	27	
Med endast realgymnasium	7	
Med endast latینگymnasium	4	38
Realskolor:		
Realskolor för gossar	20	
Samskolor med kommunalt bidrag	18	
Samskola utan " "	1	39
Summa	77	

Vid högre läroverket i *Sundsvall* skulle enligt den nya läroverksorganisationen finnas realskola och realgymnasium. Sedan emellertid stadsfullmäktige i Sundsvall, för att få till stånd äfven ett latینگymnasium vid skolan, beslutit att för åtta år, räknadt från och med höstterminen 1906, anslå därför erforderliga medel, medgaf Kungl. Maj:t den 10 Augusti 1906, att undervisningen vid högre allmänna läroverket i Sundsvall skulle utan kostnad för statsverket få under läsåret 1906—1907 utsträckas till den omfattning, som vid rikets allmänna läroverk är föreskrifven för latینگymnasiets första ring, samt under läsåren 1907—1910 med ytterligare en ny ring årligen för latینگymnasiet, till dess fullständigt latینگymnasium utan grekiska vore upprättadt. För de i sammanhang härmed lämnade närmare föreskrifter redogöres i berättelsen för läsåret 1906—1907, sid. 2. Under här ifrågavarande läsår meddelades å latinlinien undervisning i första, andra och tredje ringarne.

Hvad beträffar *realskolorna för gossar* var undervisningen vid realskolan i *Skövde* med Kungl. Maj:ts tillstånd jämväl under läsåret 1908—09 likasom under närmast föregående läsår på stadens bekostnad utvidgad med gymnasiets första och andra ring. De närmare bestämmelserna för denna utvidgning återfinnas i berättelsen för läsåret 1907—1908, sid. 2 och 3.

Omorganisationen af *samskolorna* har fortgått enligt förut genom särskilda Kungl. bref fastställd plan. Under läsåret 1908—09 hade, såsom synes af tab. 12, följande samskolor blifvit fullständiga, nämligen i Vimmerby, Åmål, Falköping, Köping, Arboga, Örnköldsvik och Haparanda. I de öfriga samskolorna voro följande klasser inrättade såsom samskoleklasser, nämligen i Norrtälje kl. 1—5, i Södertälje kl. 1—4, i Vadstena kl. 1—3, i Ängelholm kl. 1—4, i Trelleborg kl. 1—5, i Strömstad kl. 1—4, i Alingsås, Filipstad, Askersund, Sala och Skellefteå kl. 1—5 samt i Piteå kl. 1—4.

På grund af medgifvande i särskilda Kungl. bref voro under läsåret 1908—1909 på de respektive städernas och enskildes bekostnad samskolorna i följande städer utvidgade med följande klasser med undervisning endast för gossar, nämligen i Södertälje med kl. 5 och 6, i Alingsås med kl. 6 jämte rätt att vid slutet af vårterminen 1909 anställa realskoleexamen samt i Ängelholm, Strömstad och Sala med kl. 5.

2. Undervisningens allmänna anordning; läsårets längd; fridagar.

Tab. 1 och 2.

Angående **läro- och öfningsämnen** föreskref 1905 års läroverksstadga, att läroämnena i *realskolan* skola vara: kristendom, modersmålet, tyska, engelska, historia, geografi, matematik och naturlära, äfvensom franska för de lärjungar, som önska erhålla undervisning däri. Genom Kungl. kun.

görelsen den 1 November 1907 (Sv. Förf.-Saml. 1907, n:r 93) förändrades detta från och med den 1 Augusti 1908 därhän, att naturlära uppdelades i ämnena biologi, fysik och kemi. — Lärjunge, som undervisas i franska, kan erhålla befrielse från undervisning i teckning. Kvinnlig lärjunge kan i samskolans tre högre klasser befrias från undervisning i tyska eller engelska äfvensom från viss del af undervisningen i matematik; sådan lärjunge äger dock ej rättighet att undergå realskolexamen. — Öfningsämnena i realskolan äro: välskrifning, teckning, musik och gymnastik samt vid samskola dessutom handarbete för kvinnlig lärjunge; från denna sistnämnda undervisning kan dock befrielse äga rum. För lärjungar, som sådant önska, meddelas, då förhållandena sådant medgifva, undervisning i slöjd.

Läroämnen å *realgymnasiet* äro: kristendom, modersmålet, tyska, engelska, franska, historia, geografi, filosofisk propedeutik, matematik, biologi, fysik och kemi. — Läroämnen å *latingymnasiet* äro: kristendom, modersmålet, latin, grekiska, tyska, engelska, franska, historia, geografi, filosofisk propedeutik, matematik, biologi och fysik. — Lärjunge, som blifvit flyttad till gymnasiets tredje ring, har dock rätt att vid läsårets början bortvälja ett af de å timplanen upptagna ämnena eller teckning eller också två af dessa ämnen, såvida de i fjärde ringen tillsammans icke upptaga mer än sex timmar i veckan. Från de ämnen, som kunna bortväljas, äro dock undantagna modersmålet och kristendom. Öfningsämnena å gymnasiet äro: teckning, musik samt gymnastik och vapenöfningar. Befrielse från undervisning i musik, gymnastik och vapenöfning samt, i fråga om realskolan och gymnasiets två lägsta ringar, äfven från teckning kan af rektor meddelas på grund af läkares intyg eller af annan giltig anledning.

Med afseende på **undervisningsplan och arbetsordning** lämnar 1905 års läroverksstadga allmänna bestämmelser i §§ 11—16. Där föreskrifves bland annat, att lärjungarne i realskolans sjätte klass och gymnasiets första ring skola åtnjuta skild undervisning, för såvidt ej särskilda förhållanden vid något läroverk påkalla gemensam undervisning i sådana lärostycken, som äro för de båda klasserna gemensamma. Dessutom stadgas, att vid läroverk med både real- och latingymnasium lärjungarne i samma ring skola åtnjuta gemensam undervisning i sådana läroämnen, som å båda gymnasierna äro likställda, men skild undervisning i öfriga ämnen, såvida annan anordning icke är af förhållandena påkallad.

Genom Kungl. kungörelsen den 2 Mars 1906 (Sv. Förf.-Saml. 1906, n:r 10), fastställdes undervisningsplan för realskolan att träda i tillämpning från och med höstterminen 1906. Kungl. kungörelsen den 9 okt. 1908 vidtog häruti den ändring, att naturlära uppdelades i tre ämnen, biologi,

fysik och kemi. Timplanen fick i sammanhang härmed följande utseende.

Timplan för realskolan.

Ä m n e n.	Antal lärotimmar i veckan i realskolans klasser.						Tillsammans
	kl. 1	kl. 2	kl. 3	kl. 4	kl. 5	kl. 6	
Kristendom	3	3	3	2	2	2	15
Modersmålet	5	5	6	4	3	3	26
Tyska	6	6	6	4	4	3	29
Engelska	—	—	—	5	5	4	14
Historia	2	3	3	3	3	4	18
Geografi	2	2	2	2	2	2	12
Matematik	4	5	5	5	4	5	28
Biologi	2	2	2	1	2	2	11
Fysik	—	—	—	2	1	2	5
Kemi	—	—	—	—	2	1	3
Välskrifning	2	2	1	—	—	—	5
Teckning	1	1	2	2	2	2	10
Summa	27	29	30	30	30	30	176

Ann. Med afseende på timplanen för realskolan stadgades, att åt de lärjungar i femte och sjätte klasserna, som så önskade, finge meddelas undervisning i *franska* två timmar i veckan utom timplanen; dessa lärjungar kunde, jämlikt § 7 af läroverksstadgan, på begäran befrias från undervisning i teckning. — Vid läroverk, där vederbörande ämneskonferens ansåge det lämpligt, kunde, efter medgifvande i hvarje fall af läroverksöfverstyrelsen, på tid utom timplanen anordnas frivilliga *laborationer i fysik* i 4:e—6:e klasserna, i *kemi* i 5:e klassen samt i *biologi* i 6:e klassen; dock att den för laborationsafdelning och vecka för sådant ändamål använda tiden icke skulle anses motsvara mer än en veckotimme vid beräkning enligt § 133 läroverksstadgan af vederbörande lärares tjänstgöring. — Undervisning i frivillig *teckning* skulle, efter medgifvande i hvarje särskildt fall af läroverksöfverstyrelsen, kunna meddelas under högst två timmar i veckan utom timplanen.

Genom Kungl. kungörelse den 11 Maj 1906 förordnades, att gymnasiets första ring skulle, i stället för dittillsvarande nedre afdelningen af sjätte klassen, uppsättas med ingången af höstterminen 1906 samt att gymnasiets andra ring skulle, i stället för dittillsvarande öfre afdelningen af sjätte klassen, uppsättas med ingången af höstterminen 1907. På samma gång bestämdes äfven timplan beträffande samtliga läroämnen äfvensom teckning för gymnasiets första ring att gälla under läsåren 1906—07 och 1907—08 samt för gymnasiets andra ring att gälla under läsåret 1907—08. Genom Kungl. kungörelsen den 3 April 1908 förordnades, att denna timplan skulle under läsåret 1908—09 i oförändradt skick gälla inom gymnasiets första och andra ringar, hvarjämte stadgades, att gymnasiets tredje ring skulle vid samtliga högre allmänna läroverk, i stället för hittillsvarande nedre afdelningen af sjunde klassen, upprättas med ingången af höstterminen 1908. På samma gång bestämdes äfven för denna ring ny timplan beträffande alla läroämnen jämte teckning. Den för gymnasiets första, andra och tredje ringar under läsåret 1908—09 gällande timplan erhöi härigenom följande utseende.

Timplan för gymnasiet.

Ämnen.	Antal lärotimmar i veckan i gymnasiets 1:a, 2:a och 3:e ringar.					
	Ring I.		Ring II.		Ring III.	
	För real.	För latin.	För real.	För latin.	För real.	För latin.
Kristendom	2	2	2	2	2	2
Modersmålet	3	3	3	3	3	3
Latin	—	6	—	6	—	6
Tyska	2	2	2	2	2	2
Engelska	3	2	3	2	2	¹⁾ 2
Franska	—	—	4	4	4	4
Historia	3	3	2	2	3	3
Geografi	2	2	1	1	—	—
Filosofisk pro- pedeutik	—	—	—	—	1	1
Matematik	7	5	6	4	6	¹⁾ 4
Biologi	1	1	2	2	2	2
Fysik	3	2	2	1	4	2
Kemi	2	—	2	—	2	—
Teckning	2	2	2	2	2	¹⁾ 2
Summa	30	30	31	31	²⁾ 33	²⁾ 33

Ann. Vid läroverk, där frivilliga laborationsöfningar i naturvetenskapliga ämnen äro anordnade, må, efter läroverksöfverstyrelsens medgifvande i hvarje särskildt fall, för sådan undervisning användas för laborationsafdelning och ämne så mycken tid utom timplanen, som motsvarar 1 timme i veckan under läsåret, dock att sammanlagda tiden för laborationsöfningar i de nämnda ämnena ej må för någon laborationsafdelning öfverstiga 2 timmar i veckan.

Hvad angår undervisningen i *musik* och i *gymnastik* föreskrefs genom Kungl. brefvet den 3 April 1908, att denna undervisning skulle under läsåret 1908—1909 fortfarande meddelas enligt de den 19 Augusti 1895 lämnade bestämmelser, dock med de jämkningar, dels att i de fall undervisningen i musik enligt 1895 års undervisningsplan kunnat eller skolat anordnas på ett visst antal heltimmar, sistnämnda tidsbestämelse skulle, där en sådan anordning för läroverkets arbetsordning ansåges önskvärd, kunna utbytas mot ett lika stort antal undervisningstimmar på 45 minuter, dels att undervisningen i gymnastik skulle, där sådant ansåges lämpligt, kunna anordnas sålunda, att hvarje lärjunge, som deltog i nämnda undervisning, öfvades hvarje vecka i gymnastik fyra gånger, hvarje gång 45 minuter, dels att undervisningen i fäktning skulle inom läroverkets fyra högsta årsklasser kunna anordnas två gånger i veckan med 45 minuter hvarje gång.

Undervisning i *slöjd* skulle vid sådana läroverk, till hvilka anslag af statsmedel för detta ändamål utginge, meddelas inom hvarje slöjdfdelning två timmar i veckan utom timplanen. Undervisning i *kvinnligt handarbete* skulle vid samskolorna meddelas två timmar i hvarje klass utom timplanen.

¹⁾ De lärjungar å latin-gymnasiet, som önska läsa grekiska, erhålla undervisning i detta ämne 7 timmar i veckan i stället för i matematik (4 timmar) och i teckning (2 timmar), hvarjämte de deltaga i undervisningen i engelska blott 1 timme. — ²⁾ Om lärjunges rätt till befrielse från en del af dessa timmar, se bestämmelserna om valfrihet i läroverkstadgan § 8.

För öfre sjunde klassen gällde under läsåret 1908—1909 de timplaner, som blifvit fastställda genom Kungl. kungörelsen den 22 Mars 1895 (Sv. Förf.-Saml. 1895, n:r 24, bil. 1 och 2).

De under läsåret 1908—1909 gällande *lärokurserna* hade såsom i föregående berättelse nämnades, blifvit fastställda för realskolan genom Kungl. kungörelsen den 2 Mars 1906. Genom den ofvannämnda Kungl. kungörelsen den 9 okt. 1908, hvari ämnet naturlära uppdelades i ämnena biologi, fysik och kemi, vidtogos jämväl några i sammanhang därmed stående förändringar i här gällande bestämmelser. — För gymnasiets första och andra ringar fortforo de genom Kungl. kungörelsen den 11 Maj 1906 föreskrifna lärokurserna att gälla äfven under läsåret 1908—1909; för gymnasiets tredje ring fastställdes nya lärokurser, att gälla under läsåret 1908—1909, genom den ofvannämnda Kungl. kungörelsen den 3 April 1908; för öfre sjunde klassen fortforo under läsåret 1908—1909 de lärokurser att gälla, som blifvit fastställda genom Kungl. kungörelsen den 22 Mars 1895 (se ofvan).

Förutom kursfördelningar och metodiska anvisningar innehåller kursplanen för realskolan af den 2 Mars 1906 äfven uppgifter om det mål, man för hvarje ämne har för afsikt att uppnå genom de i kursplanen upptagna lärokurserna. Dessa mål äro angifna sålunda:

Kristendom. Kristendomsundervisningen i realskolan har till uppgift att till den omfattning, som öfverensstämmer med lärjungarnes ålder och realskolans bildningsmål, samt på ett sätt, som kan främja lärjungarnes religiösa utveckling, meddela insikt i kristendomens historia samt i hufvudpunkterna af dess lära.

Modersmålet. Undervisningen i modersmålet i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att flytande och uttrycksfullt uppläsa stycken i bunden och obunden form, färdighet att muntligen och skriftligen, i senare fallet med säker rättstafning och interpunktion, gifva en redig och språkligt vårdad framställning af ett lättare ämne samt förtrogenhet med några af Sveriges förnämsta författare, hufvudsakligen från senaste århundradet. — I sammanhang härmed torde böra omnämnas, att Kungl. Maj:t med upphäfvandet af bestämmelserna i cirkuläret den 16 November 1889 den 7 April 1906 fastställde delvis nya bestämmelser för undervisning i svensk rättskrifning att i de tre lägsta klasserna af de allmänna läroverken tillämpas från och med läsåret 1906—1907 samt att i mån af lärjungarnes uppflyttning i högre klass de nya bestämmelserna skola äfven där tillämpas. Genom Kungl. kungörelsen den 31 December 1906 stadgades, att, därest läroverksöfverstyrelsen funne sådant lämpligt, det i förutnämnda cirkulär påbjudna stafningssättet finge användas tidigare, än eljest enligt cirkuläret skolat ske.

Tyska. Undervisningen i tyska i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att med vårdadt uttal uppläsa lättare tysk text och att uppfatta innehållet

däraf samt en viss färdighet att förstå det talade språket äfvensom någon öfning i språkets skriftliga bruk.

Engelska. Undervisningen i engelska i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att med värdadt uttal uppläsa lättare engelsk text och att uppfatta innehållet däraf samt en viss färdighet att förstå det talade språket äfvensom någon öfning i språkets skriftliga bruk.

Franska (frivilligt ämne). Undervisningen i franska språket i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att med värdadt uttal uppläsa genomgångna franska läsestycken samt att uppfatta innehållet däraf.

Historia. Undervisningen i historia i realskolan har till uppgift att göra lärjungarne förtrogna med personligheter och tidsföreteelser, hvilka varit af större betydelse för vårt folks eller för hela mänsklighetens utveckling, företrädesvis under nyare tiden, samt att meddela någon kännedom om Sveriges nuvarande författning och förvaltning.

Geografi. Undervisningen i geografi i realskolan har till uppgift att, i sammanhang med utbildandet af lärjungarnes förmåga att använda karta och glob, meddela kännedom om fäderneslandets samt det viktigaste af det öfriga Europas och de främmande världsdelarnas geografi, i syfte att småningom gifva lärjungarne en samlad bild af jordytan, dess natur och människolif.

Matematik. Undervisningen i matematik i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne insikt och färdighet i räkning, särskildt med tillämpning på uppgifter från det dagliga lifvet, äfvensom förtrogenhet med geometriens elementära begrepp och metoder, allt till en omfattning, som motsvarar fordringarne på allmän medborgerlig bildning och på samma gång utgör en tillräcklig förberedelse för de fortbildningsanstalter, som ansluta sig till realskolan.

Naturlära. Undervisningen i naturlära i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne en på egen åskådning grundad, väsentligen genom induktivt förfarande vunnen, efter deras utveckling afpassad kunskap om naturen och dess företeelser samt om naturlagarna och deras tillämpning på det praktiska lifvet.

Välskrifning. Undervisningen i välskrifning har till uppgift att bibringa lärjungarne en värdad och för det praktiska lifvet användbar handstil.

Teckning. Teckningsundervisningen har till uppgift att, på ett sätt, som kan främja en sund utveckling af lärjungarnes smak och skönhetssinne, bibringa dem öfning i att efter ett enkelt fristående föremål göra en perspektivisk teckning i kontur och en geometrisk ritning i gifven skala.

Slöjd. Undervisningen i slöjd i realskolan afser att, på samma gång den bibringar lärjungarne förmåga att själfständigt förfärdiga enklare föremål af trä eller metall, hos dem utbilda praktiskt omdöme och allmän händighet.

Kvinnligt handarbete. Undervisningen i kvinnligt handarbete i realskolan har till uppgift att på ett sätt, som är ägnadt att utveckla öga och hand samt väcka intresse för kroppsarbete, bibringa de kvinnliga lärjungarna vissa färdigheter, som för deras framtida verksamhet kunna vara af betydelse.

För utrönande af engelska språkets lämplighet såsom begynnelsespråk vid de allmänna läroverken föreskrefs genom Kungl. brefvet den 22 Juli 1908, att vid Statens profskola, Nya elementarskolan i Stockholm, samt vid högre realläroverket i Göteborg vid början af läsåret 1908—1909 skulle upprättas en parallellafdelning af första klassen med engelska språket såsom begynnelsespråk i stället för tyska, under förutsättning att minst 15 lärjungar anmälde sig till deltagande i undervisningen i sådan afdelning; att dylikt utbyte med afseende på språkundervisning skulle ske för dem af dessa lärjungar, hvilka under läsåren 1909—1910 samt 1910—1911 blifvit behörigen uppflyttade till andra, respektive tredje klassen; att samma anordning af undervisningen skulle inom nämnda båda läroverks första klass under enahanda förutsättningar vidtagas under hvartera af läsåren 1909—1910 och 1910—1911 med fortsättning inom respektive andra och tredje klasserna under de två nästföljande läsåren; samt att lärjungarne i ifrågavarande läsafdelningar skulle i läroämnena åtnjuta skild undervisning. — Under läsåret 1908—1909 tillhörde vid Nya elementarskolan 25 och vid Göteborgs högre realläroverk 35 lärjungar den parallellafdelning af första klassen, där engelska språket lästes i stället för tyska. — I sammanhang härmed torde böra nämnas, att under läsåren 1906—1907 och 1907—1908 af K. M:t särskilda medel blifvit anvisade till anordnandet af en kurs i engelska språket, ledd af infödd engelsk lärare, och afsedd för lärare och lärjungar vid de allmänna läroverken i Göteborg samt att medel för samma ändamål voro anslagna äfven för läsåret 1908—1909.

Med inrättandet från och med början af läsåret 1908—1909 af gymnasiets tredje ring i stället för dittillsvarande nedre afdelningen af sjunde klassen skulle med afseende på nämnda ring tillämpas bestämmelsen i den nya läroverksstadgan § 8, enligt hvilken lärjunge, som blifvit flyttad till denna ring, skulle äga rätt att vid läsårets början bortvälja ett i den stadgade timplanen förekommande läroämne eller teckning eller två af dessa ämnen, såvidt de i högsta ringen ej upptog mer än sex timmar i veckan. Då vid början af läsåret 1908—1909 timplan för fjärde ringen ännu ej var af Kungl. Maj:t fastställd, föreskrefs genom Kungl. brefvet den 15 maj 1908 att under läsåret 1908—1909 skulle till grund för beräkningen af de särskilda ämnenas veckotimmar i högsta ringen läggas de timantal, som i läroverksöfverstyrelsens skrivelse den 13 Februari 1908 med förslag till undervisningsplan för tredje ringen funnes för fjärde ringen upptagna i anmärkningarna under de särskilda ämnenas i tredje ringen kurser.

Den särställning bland rikets allmänna läroverk, som sedan gammalt intagits af *Nya elementarskolan i Stockholm*, fortfor jämväl efter den nya läroverksorganisationens genomförande, dock med några modifikation, som fingo sitt uttryck i Kungl. reglementet för Statens profskola, Nya elementarskolan i Stockholm den 2 December 1905. Häri föreskrefs, att för Nya elementarskolan skulle, där ej an-

norlunda i reglementet stadgades, gälla samma bestämmelser, som för de öfriga högre allmänna läroverken i hufvudstaden. Med anledning häraf ställdes Nya elementarskolan, som förut haft egen styrelse, under direktionen för Stockholms stads undervisningsverk. Med afseende på skolans plats i läroverksorganisationen stadgades, att Nya elementarskolan skulle, utöfver det i 1905 års läroverksstadga angifna ändamålet för rikets allmänna läroverk, dessutom hafva till särskild uppgift att vara ett läroverk, där ifrågasatta förändringar med afseende på undervisningen vid de allmänna läroverken samt organisationen af desamma kunde på försök tillämpas. På grund häraf skulle det åligga såväl skolans rektor som enhvar af dess lärare att, så långt deras tid det medgäfv, med uppmärksamhet följa den pedagogiska utvecklingen inom och utom landet och hos läroverksöfverstyrelsen göra framställning om anställande af pedagogiska försök. För anställande af dylika försök och hvad därmed stode i samband ägde läroverksöfverstyrelsen att med afseende på här ifrågavarande läroanstalt i de af Kungl. Maj:t fastställda undervisningsplanerna för de allmänna läroverken vidtaga de jämkningar, som nämnda försök kräfde, dock att, där dylika försök medförde särskilda kostnader eller ärendets beskaffenhet eljest sådant påfordrade, ärendet skulle underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Lärjunge finge intagas i Nya elementarskolan utan afseende på läroverksområde. I öfrigt skulle beträffande mottagande af lärjungar i de särskilda afdelningarna gälla hvad som funnes föreskrifvet i 1905 års läroverksstadga, dock att i hvarje för viss klass i realskolan bestämd afdelning finge undervisas högst 30 lärjungar, såvida icke läroverksöfverstyrelsen annorlunda bestämde.

Undervisningen vid Nya elementarskolan fortgick äfven under läsåret 1908—09 efter den af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk den 3 Augusti 1906 fastställda öfvergångsplanen, hvilken återfinnes i berättelsen för läsåret 1906—1907, sid. 7. Den modifikationen hade dock, liksom under föregående läsår, vidtagits i nämnda undervisningsplan, att i den blandade andra real- och latinringen timtalet för undervisningen i de språk — alternativt engelska och franska — som lärjungarne började i fjärde klassen, varit lika (3 timmar i veckan) samt att, såsom en följd häraf, teckningsundervisningen i nämnda afdelning varit inskränkt till en timme i veckan för latinlinien. — På hemställan af läroverksöfverstyrelsen beslöt Kungl. Maj:t den 2 Juni 1908 att från och med läsåret 1908—1909 en sjätte realskoleklass skulle inrättas äfven vid Nya elementarskolan.

På därom gjord framställning medgaf Kungl. Maj:t den 2 Okt. 1908 att under läsåret 1908—1909 finge vid Nya elementarskolan göras den afvikelse från bestämmelserna i läroverksstadgan § 18, mom. 5, att en dag i veckan fyra undervisningstimmar i läsämnen finge läggas efter hvarandra för hvardera af tredje ringens afdelningar.

Undervisning i slöjd och i kvinnligt handarbete.

Sedan 1904 års riksdag, på Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, beslutit att till främjande af *slöjdundervis-*

ningen vid de allmänna läroverken på ordinarie stat bevilja 10,000 kronor att användas sålunda, att vid läroverk, som visat sig äga på ändamålsenligt sätt ordnad slöjdundervisning, årligen finge utgå till hvarje slöjdfdelning af 15 lärjungar vid realskola för gossar och vid samskola 150 kronor, blef slöjdundervisning i 1905 års läroverksstadga upptagen såsom ett särskildt öfningsämne i realskolan. I sammanhang härmed stadgades, att lärare i slöjd vid högre allmänt läroverk och realskola skall på rektors förslag antagas för viss tid af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, som äfven äger entlediga dem; vid samskola antagas slöjdlärare efter rektors förslag af dess styrelse. Slöjdlärarynes undervisningsskyldighet bestämmes i undervisningsplanerna.

Undervisning i slöjd meddelades under detta läsår — likasom under det närmast föregående — åt lärjungar vid högre latinläroverket och högre realläroverket å Norrmalm i Stockholm samt vid Nyköpings, Linköpings, Växjö, Västerviks, Borås, Skara och Sundsvalls högre läroverk, åt lärjungar vid Katarina och Kungsholms realskola i Stockholm, Enköpings, Oskarshamns, Landskrona, Varbergs, Göteborgs västra, Uddevalla, Mariestads, Lidköpings och Kristinehamns skolor samt åt lärjungar vid Vimmerhy, Alingsås, Åmåls, Falköpings, Askersunds, Sala, Örnsköldsviks och Skellefteå samskolor. Dessutom meddelades undervisning i slöjd under läsåret 1908—1909 åt lärjungar vid Örebro högre läroverk och Norrtälje samskola.

Kostnaderna för slöjdundervisningen hafva dels, med Kungl. Maj:ts tillstånd, bestridits ur läroverkens materialkassor, dels utgått af räntorna ur vissa fonder, dels bestridits genom anslag af hushållningssällskap och slöjdföreningar och dels genom afgifters upptagande af de lärjungar, som begagnat sig af denna undervisning. — I allmänhet har undervisningen i slöjd meddelats af lärare vid folkskolorna, stundom äfven af läroverkets egna lärare, af särskilda slöjdlärare eller af handtverkare utan pedagogisk utbildning. Såsom slöjdlokaler hafva oftast användts slöjdsalarna i folkskolorna eller i särskilda slöjdsbetyg, på några få ställen särskilda i läroverkshuset inrättade slöjdsalar. Undervisningstiden har i allmänhet varit 2 timmar i veckan, och de slöjdarter, som förekommit, hafva varit snickeri och svarfning, stundom äfven metallslöjd, pappslöjd o. d. —

Understöd af statsmedel för undervisning i slöjd har för läsåret 1908—1909 beviljats åt samtliga ofvannämnda högre läroverk, där slöjd varit anordnad och slöjdläraren har varit förordnad af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk. Samtliga här ofvannämnda realskolor för gossar och samskolor åtnjöto äfvenledes statsunderstöd för sin slöjdundervisning. Vid realskolorna för gossar voro slöjdläraryne förordnade af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk; vid samskolorna förordnas, såsom nämndt, slöjdläraryne af respektive lokalstyrelser.

Undervisning i kvinnligt handarbete. I 1905 års läroverksstadga uppräknas bland öfningsämnena i realskolor kvinnligt handarbete för de lärjungar, som önska deltaga däri. Lärarinna i kvinnligt handarbete antages efter förslag af

rektor utaf samskolans styrelse och är skyldig meddela undervisning så många timmar i veckan, som undervisningsplanerna föreskrifva.

Läsårets längd. I 1905 års läroverksstadga föreskrives, likasom i den förut gällande, att läsåret vid de allmänna läroverken skall vara fördeladt på två terminer, nämligen höstterminen och vårterminen, samt, därest icke särskilda omständigheter föranleda undantag, börja inom Augusti och sluta inom Juni månad. Men läsårets längd har i 1905 års läroverksstadga blifvit utsträckt till att omfatta 38 veckor, hvari dock ej inräknas tiden för höstterminens inträdes- och flyttningsspröfningsar. I dessa 38 veckor skall däremot inräknas den ledighet, som lämnas lärjungarne från och med Torsdagen före Påsk till och med nästföljande Onsdag, äfvensom den ledighet, som lämnas dem från och med Lördagen före Pingst till och med nästföljande Tisdag. Under den återstående delen skall vara ferier, nämligen omkring tre veckor vid Julhelgen och den öfriga tiden under sommaren.

Enligt hvad *tab. 1* utvisar, *börjades och afslöts läsåret* vid samtliga allmänna läroverk inom de i läroverksstadgan föreskrifna tider, Augusti—Juni. Tiden för höstterminens början växlade mellan den 15 och 28 Augusti och för dess slut mellan den 17 och 23 December. Tiden för vårterminens början växlade mellan den 9 och 16 Januari samt för dess slut mellan den 3 och 16 Juni. —

Om man för samtliga läroverken sammanställer uppgifterna om dagen för *höstterminens början* med uppgifterna om dagen för den egentliga undervisningens början under samma termin, finner man, att mellan dessa två dagar, då en mellandag Söndag alltid frånräknats, förflutit: vid de högre läroverken i medeltal 3.7 dagar, växlande mellan 2 till och med 6 dagar (det senare vid ett läroverk); vid realskolorna för gossar i medeltal 2.4 dagar, växlande mellan 1 (vid 1 läroverk) till och med 3½ dagar (det senare vid Lidköpings läroverk); vid samskolorna i medeltal 2.2 dagar, växlande mellan 1 till och med 3 dagar. Dylika mellandagar vid *början af vårterminen* hafva utgjort 0 vid 19 högre, 8 realskolor för gossar och 17 samskolor samt för öfrigt växlat från ½ till och med 2 dagar. — Beträffande de *mellandagar*, hvilka vid *terminernas slut* pläga förekomma mellan dagen för den egentliga undervisningens afslutande och hemförlofningsdagen, hafva dessa under *höstterminen* utgjort 0 vid 7 högre läroverk, 7 realskolor för gossar och 4 samskolor samt för öfrigt växlat mellan ½—2 dagar. Under *vårterminen* har antalet dylika mellandagar växlat mellan 0—3 dagar.

Fridagar. I 1878 års läroverksstadga föreskrefs, att för hela läroverket gemensam ledighet från undervisningen finge af eforus eller rektor medgifvas, när hård väderlek, marknad, allmän högtidlighet eller annan giltig anledning

föreläge. I 1905 års läroverksstadga däremot heter det, att för hela läroverket gemensam ledighet från undervisningen skall af rektor lämnas sammanlagdt minst fyra, högst sex dagar under läsåret. I denna ledighet må dock ej inräknas den frihet från undervisningen, som nödvändig-göres med anledning af inträdespröfning och termins-afslutning. I sammanhang med sagda ledighet, äfvensom eljest, då anledning därtill gifves, kan rektor för högtidlig-hållande af fosterländskt eller eljest betydelsefullt minne, samla läroverkets ungdom och därvid äfven anlita lärarnes medverkan. — Utom dessa ledigheter för hela läroverket omtalar 1905 års läroverksstadga äfven andra slags ledigheter för särskilda klasser eller ringar, hvilka ledigheter lärjungarne dock i allmänhet icke få disponera efter eget godtfinnande. Så skola gymnasiets tredje och fjärde ringar fyra gånger i månaden åtnjuta en hel dags ledighet från undervisningen, af hvilka dagar tre skola användas för skriftliga arbeten å lärorummet; åt lärjungar i gymnasiets första och andra ringar samt i realskolans sjätte klass skall ledighet beviljas tre dagar i månaden; i realskolans femte klass skall ledighet beviljas en och en half och i realsko-lans fjärde klass en dag i månaden; äfven dessa ledigheter skola delvis användas till skrifningar å lärorummet.

Tab. 2 innehåller uppgifter om antalet fridagar under läsåret 1908—1909. Här äro ej inräknade de s. k. mellan-dagarna mellan terminernas början och slut och den egentliga undervisningens början och slut, ej heller sådana dagar, då full ledighet icke äger rum, såsom de ofvan omtalade ledigheterna från undervisningen för skrifningar på läro-rummet eller sådana ledigheter, som beviljats för täflings-skjutning, militärisk utmarsch eller naturvetenskaplig ex-kursion eller för skollokalernas desinficering efter sjuk-domsfall. Öfriga fridagar uppgingo under läsåret 1908—1909 till 445, hvilket utgör i medeltal för hvarje läroverk 5.8 dagar mot 6.2 dagar närmast föregående läsår. För-delade på de olika läroverksgrupperna uppgick fridagarnas antal i medeltal vid de högre läroverken till 5.8, vid real-skolorna för gossar till 5.8 och vid samskolorna till 5.7 dagar. Högsta antalet fridagar, nämligen 8, förekom vid Södertälje samskola, 1 dag majlof, ½ dag fastlagslof, 1 ½ dag för idkande af idrott, 1 dag utfärd och 4 dagar för skolrummens rengöring.

Marknadslof förekom under läsåret 1908—1909 vid 12 läroverk med sammanlagdt 19 dagar samt lof på grund af allmän högtidlighet vid 27 läroverk med tillsammans 27 dagar. De gamla ledigheterna märtenlof, fastlagslof och majlof förekommo vid respektive 25, 48 och 68 läroverk med sammanlagdt respektive 42½, 64½ och 68½ dagar. Ledighet för idkande af idrott hade beviljats vid 58 läro-verk under tillsammans 59 dagar, för hvila och veder-kvickelse vid 3 läroverk under tillsammans 4 dagar, för skolrummens rengöring vid 25 läroverk under tillsammans 53½ dagar samt under återopande af Lärov.-st. § 19, mom. 1, vid 32 läroverk under tillsammans 70 dagar.

3. Läraretimmar för vecka i läsåmnena.

Tab. 3 och 4.

De i tab. 3 upptagna läraretimmarna utgjorde höstterminen 1908 27,965 mot 27,562 under föregående hösttermin. Af dessa föllo 20,525 (73.4 %) på de högre läroverken, 4,438 (15.9 %) på realskolorna för gossar och 3,002 (10.7 %) på samskolorna. Af de högre läroverkens 20,525 timmar kommo 11,086 (54.0 %) på realskolan och 9,439 (46.0 %) på det högre stadiet.

I timplanen för realskolan stadgas, såsom ofvan är nämnt, att frivillig undervisning i fysiska laborationer kunna anordnas i 4:e, 5:e och 6:e klasserna af realskolan, i kemiska laborationer i 5:e samt i biologiska laborationer i 6:e klassen; dessutom kan frivillig undervisning i franska anordnas i 5:e och 6:e klasserna. *Tabell 4* visar i hvad mån lärjungarne vid de olika läroverken velat begagna sig af denna frivilliga undervisning under höstterminen 1908.

Hvad angår den frivilliga undervisningen i *franska* visar tabellen, att den användes af lärjungarne vid samtliga

läroverken, med undantag af 6:e klassen vid Visby högre läroverk.

Af den frivilliga undervisningen i *fysiska laborationer* begagnade sig lärjungarne i 4:e klassen vid 23 högre läroverk, 11 realskolor för gossar, i 5:e klassen vid 12 högre läroverk, 8 realskolor för gossar samt i 6:e klassen vid 19 högre läroverk, 11 realskolor för gossar. — Af den frivilliga undervisningen i *kemiska laborationer* i 5:e klassen begagnade sig lärjungarne vid 23 högre läroverk och 9 realskolor för gossar. — Af den frivilliga undervisningen i *biologiska laborationer* i 6:e klassen begagnade sig lärjungarne vid 12 högre läroverk och 5 realskolor för gossar.

Hvad angår samskolorna voro dessa under läsåret 1908—1909 ännu ej fullständigt organiserade. Tabellen visar, att frivillig undervisning i franska ägde rum vid samtliga samskolor i 5:e klassen samt i 6:e klassen vid de nio samskolor, där denna klass var upprättad. Frivillig undervisning i fysiska laborationer ägde rum vid 6 samskolor i 4:e, 5 i 5:e och 3 i 6:e klassen, i kemiska laborationer vid 5 samskolor i 5:e klassen samt i biologiska laborationer vid 1 i 6:e klassen.

B. Lärare.

4. Antal ordinarie lärarebefattningar och antal tjänstgörande lärare; tjänstledigheter.

Tab. 5 och 6.

Enligt 1905 års läroverksstadga skola vid de allmänna läroverken till det antal, som för hvarje särskildt läroverk är i dess stat bestämdt, vara anställda följande ämneslärare, nämligen vid de högre allmänna läroverken rektor, lektorer och adjunkter, vid realskolorna för gossar rektor och adjunkter samt vid samskolorna rektor, adjunkter, första lärarinna och lärarinnor. Vid hvarje allmänt läroverk skola därjämte för undervisning i teckning, musik och gymnastik samt vid samskola för undervisning i kvinnligt handarbete vara anställda öfningslärare. Vid läroverk, där undervisning i slöjd är anordnad, skall jämväl vara anställd lärare i detta ämne.

Vid de läroverk, där antalet ordinarie ämneslärare-tjänster finnes under något läsår otillräckligt, skall förordnas för läsår eller för termin erforderligt antal extra lärare eller timlärare. Jämväl för undervisningen i teckning och i musik kunna extra lärare anställas, hvarjämte lärare i teckning, musik och gymnastik kunna, där sådant finnes behöfligt, mot särskild ersättning åläggas ett större antal tjänstgöringstimmar i veckan än den nya läroverksstadgan föreskrifver.

Med afseende på antalet ordinarie lärarebefattningar om- talades i förra berättelsen (sid. 9), att af de 63 nya adjunktsbefattningar, hvilka af 1907 års riksdag upprättades på grund af en inom densamma väckt motion, 59 skulle,

jämlikt föreskrifterna i Kungl. brefvet den 23 aug. 1907, tagas i anspråk från och med den 1 Januari 1908. Jämlikt samma Kungl. bref togos de fyra öfriga i anspråk från och med den 1 Augusti 1908 och fördelades med en på hvar och ett af de högre läroverken i Norrköping, Skara och Västerås samt en på västra realskolan i Göteborg. Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, beslöt 1908 års riksdag att under år 1909 skulle upprättas 7 lektors-, 10 adjunkts- och 13 ämneslärarinnebefattningar. Genom Kungl. brefvet den 13 Juni 1908 förordnades, att de 7 lektorsbefattningarna skulle tagas i anspråk från och med den 1 Januari 1909 och en dylik befattning upprättas vid hvar och ett af följande läroverk, nämligen högre läroverket å Södermalm, högre realläroverket å Norrmalm och Nya elementarskolan, alla i Stockholm, samt vid högre läroverken i Uppsala, Malmö, Lund och Hälsingborg. Af de 10 adjunktsbefattningarna skulle 6 upprättas från och med den 1 januari 1909, nämligen en vid hvar och ett af de högre läroverken i Linköping, Norrköping, Skara och Västerås samt 2 vid realskolan i Malmö. De 4 öfriga adjunktsbefattningarna och de 13 ämneslärarinnebefattningarna skulle jämlikt samma Kungl. bref tagas i anspråk från och med den 1 juli 1909.

Då de respektiva städerna ej ville underkasta sig de af Kungl. Maj:t för upprättandet af nya lärarebefattningar föreskrifna villkor, fick, såsom af noterna till tab. 5 framgår, det anstå med upprättandet af de nya lektorstjänsterna i Uppsala och Lund.

Antalet *tjänstgörande lärare*, såväl ordinarie som extra-

ordinarie, uppgick höstterminen 1908 till 1,559 mot 1,534 närmast föregående hösttermin. Denna ökning har uppkommit sålunda. Genom upprättandet af nya adjunkts- och ämneslärarinnobefattningar har de förras antal ökats från 675 till 742 och de senare från 14 till 26. De manliga teckningslärarnes antal har ökats från 61 till 63, gymnastiklärarnes antal från 78 till 79 samt antalet öfriga lärare och lärarinnor från 35 till 40. Å andra sidan har antalet manliga extralärare minskats från 196 till 140 och antalet kvinnliga extralärare från 23 till 19, antalet kvinnliga teckningslärare från 36 till 35 samt antalet lärarinnor i kvinnligt handarbete från 21 till 20.

Såsom de till tabell 5 hörande anmärkningarna utvisa, bestredos i 8 fall två lärarebefattningar af samma person, hvadan antalet under höstterminen 1908 tjänstgörande lärare i verkligheten uppgick till endast 1,551.

Bland de 159 extra lärarne voro 12 icke eller endast delvis aflönade af statsmedel, nämligen 2 vid Ystads läroverk, hvaraf 1 extra ordinarie lektor, 1 extra ordinarie lektor vid Sundsvalls och 2 e. o. lektorer vid Sköfde läroverk, 7 e. o. vid samskolorna, samt dessutom 1 timlärare, endast upptagen i not till tab. 5.

Såsom af tab. 5 framgår, bestredos under läsåret 106 lärarebefattningar, mot 101 under det närmast föregående läsåret, af kvinnor. Följande tabell lämnar en öfersikt öfver deras fördelning på de olika läroverksgrupperna samt i ordinarie och vikarierande eller tillförordnade.

Läroverks- grupper.	L ä r a r i n n o r i									Sam- ma.
	läseämnen.		teckning.		musik.		gym- nastik.		kvin- nligt hand- arbete.	
	Ämnes- lärare.	Extra lärare.	Ordinarie.	Vikarie eller t. f.	Ordinarie.	Vikarie eller t. f.	Vikarie eller t. f.	slöjd.		
Högre allm. läroverk...	—	—	6	1) 4	1	—	—	—	—	11
Realskolor för gossar	—	—	10	1) 1	2	—	—	—	—	13
Samskolor...	26	19	14	—	2	—	—	1	2) 20	82
Summa	26	19	30	5	5	—	—	1	20	106

Anm. I tabellen förekomma tre dubbelräkningar, i det att 3 af de ordinarie teckningslärarinnorna tillika voro lärarinnor i kvinnligt handarbete. — ¹⁾ Biträdande. ²⁾ 1 af dessa var biträdande. Af de öfriga hade 2 undervisat flickorna vid ~~sina~~ sina respektive skolor jämväl i andra ämnen, nämligen 1 i gymnastik och 1 i träslöjd.

Fullständig tjänstledighet, omfattande en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra, åtnjöts af följande antal: vid de högre läroverken af 13 lektorer, 12 adjunkter, 1 musik- och 3 gymnastiklärare; vid realskolor för gossar af 9 adjunkter, 1 tecknings-, 1 musik- och 3 gymnastiklärare; vid samskolorna af 2 musiklärare.

Fullständig tjänstledighet, omfattande kortare tid än en termin, åtnjöts af följande antal: vid de högre läroverken af 6 rektorer, 14 lektorer, 30 adjunkter, 5 tecknings-, 4 musik- och 24 gymnastiklärare; vid realskolor för gossar af 1 rektor, 9 adjunkter, 1 tecknings-, 4 musik- och 9 gymnastiklärare; vid samskolor af 4 rektorer, 4 adjunkter, 2 ämneslärarinnor, 2 tecknings-, 2 musik- och 10 gymnastiklärare.

Partiell tjänstledighet åtnjöts af följande antal: under hela läsåret af 2 lektorer vid högre läroverk; under längre tid än en termin af 1 adjunkt vid realskola; under hela den ena terminen af 1 rektor, 1 adjunkt och 1 teckningslärare vid högre läroverk; under kortare tid än en termin af 1 rektor, 2 adjunkter och 1 gymnastiklärare vid högre läroverk samt 1 adjunkt vid realskolor för gossar.

Såsom orsak till tjänstledigheten uppgifves i 119 fall (51.1 %) sjukdom eller sjuklighet, i 23 fall annan civil tjänstgöring eller uppdrag i statens tjänst, i 40 fall militär tjänstgöring, i 2 fall ledamotskap af riksdag eller landsting, i 12 fall vetenskapligt arbete eller resa, i 3 fall musikstudier samt i 34 fall vårdandet af enskilda angelägenheter m. m.

Följande tabell lämnar en öfersikt i procent öfver anledningarna till tjänstledighet under de senast förflutna fem läsåren.

L ä s å r.	Tjänstledighet i procent på grund af						Summa
	sjukdom.	annan civil tjänstgöring.	militär tjänstgöring.	ledamotskap af riksd. eller landsting.	vetenskapliga arbet. eller resor.	ensk. angelägenheter.	
1904—05	59.5	9.0	18.0	6.0	3.5	4.0	100
1905—06	58.8	6.6	21.6	3.5	5.5	4.0	100
1906—07	61.1	8.3	17.0	1.3	4.4	7.9	100
1907—08	60.0	9.8	17.4	1.3	4.7	6.8	100
1908—09	51.1	9.9	17.2	0.8	5.1	15.9	100

5. Lärarnes afgang, befordran och uppflyttning i lönegrad.

Tab. 7—9.

Med afseende på lärarnes vid de allmänna läroverken befordran infördes med 1904 års läroverksreform åtskilliga viktiga förändringar. Enligt § 93 i 1878 års läroverksstadga, sådan denna paragraf lydde jämlikt Kungl. kungörelsen den 16 December 1892, föreskrefs bland annat, att rektor vid allmänt läroverk skulle, där Kungl. Maj:t ej ville genom utnämning besätta tjänsten, af Kungl. Maj:t

på viss tid förordnas. Rörande lärare i läs- och öfningsämnen föreskref samma stadga, att dessa skulle tillsättas af konsistorierna i de stift, under hvilka de respektive läroverken lydde, och kunde besvär öfver dessa utnämningar hos Kungl. Maj:t anföras inom den tid och på det sätt, som i afseende på ecklesiastika befordringar i allmänhet är föreskrifvet. I dessa stadganden gjordes, i sammanhang med frågan om de allmänna läroverkens omorganisation, genom Kungl. kungörelsen den 12 Juni 1882 den inskränkningen, att lärarebefattningar vid de treklassiga allmänna läroverken och pedagogierna, hvilka efter denna tid blefvo lediga, tills vidare icke fingo besättas med ordinarie innehafvare, utan skulle upprätthållas på förordnande. — Slutligen stadgades, att vikarier skulle, efter vederbörande rektors utlåtande, förordnas af eforus, som jämväl ägde att förordna extra lärare i sådana fall, där behöfvat af dylika blifvit af Kungl. Maj:t godkänt och medgifvet; öfver dylika förordnanden kunde besvär ej anföras.

Härutinnan införde 1905 års läroverksstadga viktiga förändringar, utom rörande rektorer, hvilka, därest Kungl. Maj:t icke vill genom utnämning tillsätta rektorstjänsten, likasom förut af Kungl. Maj:t förordnas på viss tid.

Ansökningar till lektors- och adjunktstjänster skola, ställas till Kungl. Maj:t, ingifvas till öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, som har att, efter pröfning af ansökningshandlingarna och vederbörande rektors eller i vissa fall efori hörande, insända dem till Kungl. Maj:t med förslag å den af de sökande, som öfverstyrelsen anser böra komma främst i åtanke till den lediga tjänstens besättande. Öfver detta förslag kunna besvär anföras hos Kungl. Maj:t, som sedan utnämmer den ordinarie innehafvaren. Lärarinnebefattning vid samskola äfvensom lärarebefattningarna i teckning, musik och gymnastik tillsättas däremot af öfverstyrelsen, och kan häröfver besvär anföras hos Kungl. Maj:t. Öfverstyrelsen äger därjämte förordna vikarie samt extra lärare och lärarinnor, antaga timlärare samt för viss tid antaga äfvensom entlediga slöjdlarare vid högre allmänt läroverk och realskola för gossar, allt på rektors förslag; öfver dessa öfverstyrelsens åtgärder kunna besvär ej anföras. Slöjdlarare vid samskola antages af samskolans styrelse, som äfven äger att efter förslag af rektor antaga lärarinna i kvinnligt handarbete. — I sammanhang härmed torde äfven böra omnämnas, att vid hvarje läroverk skall af öfverstyrelsen efter förslag af vederbörande rektor eller i fråga om samskola af dess styrelse antagas en skolläkare för högst fem år samt att vid hvarje högre läroverk och vid realskola, där Kungl. Maj:t så bestämmer, skall för vården af läroverkets bibliotek finnas en bibliotekarie, hvilken bland läroverkets lärare på rektors förslag för viss tid eller tills vidare utses af öfverstyrelsen. Dessa båda tjänstemän, hvilka ej hafva direkt med undervisningen att skaffa, äro ej i tabellbilagorna upptagna.

Med afseende på *allmänna kompetensfordringarne* för lärare och lärarinnor vid de allmänna läroverken är stadgadt följande. För alla gemensamt gäller: att, vid den tid då tjänsten sökes, hafva uppnått 23 års ålder; att vara fri

från sjukdom eller lyte, som gör den sökande för lärare. kallet olämplig; att vara känd för hedrande vandel samt, därest tjänsten omfattar undervisning i kristendom, bekänna sig till den rena evangeliska läran; att utmärka sig för det allvar och den stadga i karaktären samt den foglighet i lynnet, som ungdomens ledning kräfver; att besitta förmågan att lätt och tydligt meddela undervisning; att äga grundlig insikt i de ämnen, som till den sökta tjänsten höra; samt, för lektors- och adjunktstjänster, att hafva förberedt sig till lärarekallet genom vederbörigen genomgången profärskurs och att vid allmänt läroverk eller annan under öfverstyrelsens inseende ställd läroanstalt eller vid folkskoleseminarium hafva under minst två läsår med nit och skicklighet bestridit tjänstgöring till den omfattning, som jämlikt läroverksstadgans föreskrifter åligger lektor eller adjunkt, eller att under minst lika lång tid hafva såsom docent vid universitet bestridit tjänstgöring af enahanda art, som för docent, hvilken vunnit behörighet till anställning vid allmänt läroverk, berättigar till löne- tursberäkning vid sådant läroverk.

Såsom *särskilda kompetensfordringar* till de olika slagen af läraretjänster fastställer den nya läroverksstadgan följande villkor.

För *behörighet till rektorstjänst* vid högre allmänt läroverk fordras att vara ordinarie ämneslärare och att hafva fullgjort villkoren för att kunna till lektor utnämnas samt för behörighet till rektorstjänst vid realskola att vara ordinarie ämneslärare. — I sammanhang härmed bör nämnas, att, då ordinarie ämneslärare af Kungl. Maj:t förordnas till rektor, hans ordinarie innehafvande tjänst skall i vanlig ordning tillsättas, hvarvid iakttages, att den, som utnämnes till sistnämnda tjänst, skall, därest den tillförordnade rektorn återtager utöfningen af sin ämnesläraretjänst, vara skyldig träda i tjänstgöring vid det läroverk, som af Kungl. Maj:t bestämmes.

Såsom *särskilda villkor för behörighet till lektorstjänst* skulle gälla, att sökanden aflagt filosofie licentiatexamen, samt att han dels i särskild pröfning visat sig äga minst godkända insikter i antropologi och logik, därest teoretisk filosofi icke ingår i hans filosofi kandidat- eller licentiatexamen, dels att han i sistnämnda examina erhållit minst vitsordet godkänd i fyra af vissa uppräknade ämnen, dels sluthigen att han därjämte inför vederbörande fakultet aflagt godkänt disputationssprof i ämne, som hör till den sökta tjänsten. Behörighet att söka lektorstjänst, som omfattar undervisning i kristendom, tillkommer ock den, som aflagt teologie licentiatexamen eller filosofi licentiatexamen jämte teologie kandidatexamen, och som tillika fullgjort hvad som är stadgadt om disputationssprof.

Såsom *särskilda villkor för behörighet till adjunktstjänst* skulle gälla, att den sökande fullgjort de för behörighet till lektorstjänst stadgade kunskapsprof utom med afseende på disputationssprofvet, eller ock att den sökande aflagt filosofie kandidatexamen med minst godkända insikter i fyra af vissa närmare angifna kunskapsämnen, samt därjämte antropologi; behörighet att söka adjunktstjänst, som omfattar undervis-

ning i kristendom, tillkommer äfven den, som aflagt teologie kandidatexamen jämte filosofie kandidatexamen. Genom dessa behörighetsvillkor för sökande till lektors- och adjunktstjänst skulle dock ingen ändring ske i den behörighet till ämneslärarebefattningar vid allmänt läroverk, som enligt förut gällande bestämmelser förvärfvats, eller, för såvidt det gällde aflagda examina, skulle komma att före utgången af år 1906 förvärfvas. — I samband med utfärdandet den 1 Nov. 1907 af K. Maj:ts stadga angående filosofiska examina vidtogos jämväl några ändringar med afseende på föreskrifterna i gällande läroverksstadga angående kompetensvillkoren för lektors- och adjunktstjänst. (Sv. Förf.-Saml. 1907, n:r 93).

Såsom särskilda villkor för *behörighet till lärarinnebefattning vid samskola* skulle gälla, att sökanden *antingen* skall hafva genomgått den treåriga lärokursen vid högre lärarinneseminarier i Stockholm och därifrån hafva erhållit godkänt afgangsbetyg samt därefter vid de för sökande till lektors- eller adjunktstjänst nämnda läroanstalter under minst två år med nit och skicklighet bestridt tjänstgöring i den omfattning, som åligger lärarinna vid samskola; *eller* att hafva fullgjort hvad som är stadgadt beträffande examina, profårskurs och tjänstgöring såsom lektor eller adjunkt. Såsom särskildt villkor stadgas dessutom, att sökanden skall vara ogift.

För *behörighet till lärarebefattning i teckning* stadgas, att sökanden skall antingen hafva aflagt realskolexamen eller genom intyg af vederbörande lärare vid allmänt läroverk hafva styrkt sig äga motsvarande kunskaper; att hafva nöjaktigt genomgått den vid tekniska skolan i Stockholm anordnade högre undervisningskursen för teckningslärare; samt att hafva nöjaktigt genomgått profkurs i enlighet med särskildt meddelade föreskrifter. För sökande till teckningslärarebefattning vid realskola är dock i ofvannämnda stadganden den lindring medgifven, att behörighet till sådan befattning jämväl tillkommer sökande, som nöjaktigt genomgått den lägre undervisningskursen vid tekniska skolan i Stockholm.

För *behörighet till lärarebefattning i musik* är stadgadt, att sökanden antingen skall hafva aflagt realskolexamen eller genom intyg af vederbörande lärare vid allmänt läroverk hafva styrkt sig äga motsvarande kunskaper; att vid musikkonservatorium i Stockholm hafva undergått profning för behörighet till lärarebefattning i musik vid allmänt läroverk och därvid hafva erhållit betyg om minst godkända kunskaper i sång, pianospelning och harmonilära; samt att hafva nöjaktigt genomgått profkurs i enlighet med särskildt meddelade föreskrifter.

För *behörighet till lärarebefattning i gymnastik* stadgas, att sökanden skall hafva genomgått fullständig lärokurs inom den pedagogiska eller militära afdelningen vid gymnastiska centralinstitutet i Stockholm enligt de bestämmelser, som voro gällande före den 13 Juli 1887, eller ock fullständig gymnastiklärarekurs vid samma institut jämlikt de sagde dag gifna bestämmelser; behörighet till gymnastiklärarebefattning vid realskola tillkommer jämväl den,

som vid gymnastiska centralinstitutet med goda vitsord genomgått instruktörskurs jämlikt stadgandena i Kungl. kungörelsen den 13 Juli 1887 eller första årets kurs enligt tidigare bestämmelser.

Lärarebefattning i teckning och i musik vid realskola kan jämväl sökas och innehafvas af kvinna, såvida hon är ogift och för öfrigt uppfyllt de för innehafvande af sådan befattning gällande föreskrifterna.

Genom ofvan anförda stadganden sker dock ingen inskränkning i den behörighet till tecknings- och musiklärarebefattning, som enligt förut gällande bestämmelser tillkomma sökande eller som enligt samma bestämmelser kan förvärfvas före utgången af år 1910.

För behörighet att kunna antagas till lärare i slöjd eller till lärarinna i kvinnligt handarbete äro inga särskilda kompetensvillkor stadgade.

Under tiden från och med den 1 Maj 1908 till och med den 30 April 1909 hafva, såsom *tab. 7* närmare utvisar, genom ordinarie lärares afgang 7 rektors-, 19 lektors-, 67 adjunks-, 10 tecknings-, 9 musik- och 4 gymnastiklärarebefattningar blifvit lediga.

Af de afgångne 7 rektorerna transporterades 1 till rektor vid annat högre läroverk, 1 förordnades till rektor vid annan realskola och 1 till rektor vid samskola, och 4 afgingo med pension. Af de 19 lektorerna hade 1 befordrats till rektor vid högre läroverk och 1 vid samskola, 7 till lektorer vid andra högre läroverk, 1 till domprost och 1 återgick till sin docentur vid Göteborgs högskola, 5 hade afgått med pension och 3 genom döden. — Af de 67 adjunkterna hade 2 blifvit befordrade till rektorer vid realskolor för gossar och 3 vid samskolor, 12 blifvit befordrade till lektorer, 11 utnämns till adjunkter vid högre läroverk och 7 till adjunkter vid realskolor, 1 till folkskolelärarseminarium, 1 till föreståndare för privat samskola och 1 till försäkringsverksamhet, 19 afgått med pension och 10 genom döden. — Af de 10 teckningslärarne hade 2 befordrats till teckningslärare vid högre läroverk, 6, hvaraf 2 kvinnor afgått med pension samt 2 lärarinnor afgått enl. Lärov.-st. § 128, mom. 4. — Af de 9 musiklärarne hade 3 afgått enl. Lärov.-st. § 128, mom. 4, hvaraf 2 för att söka musiklärarebefattning vid högre läroverk och realskola, den tredje var kvinna, samt 4, hvaraf 1 kvinna, afgått med pension och 2 genom döden. Af de 4 gymnastiklärarne hade 2 afgått enligt Lärov.-st. § 128, mom. 4 och 2 afgått med pension.

Följande tabell lämnar en öfversikt öfver de rektors-, lektors-, adjunks- och kollega-befattningar, hvilka under hvart och ett af de senast förflutna tio läsåren genom respektive lärares afgang blifvit lediga.

	Rektorsbef.	Lektorsbef.	Adjunksbef.
1899—00	6	¹⁾ 8	32
1900—01	3	7	16
1901—02	3	15	24

¹⁾ Såsom i berättelsen för år 1899—1900 antydes, förekommo i densamma med afseende på de afgångna lektorerna dubbelräkningar, i det att fyra med pension såsom lektor afgångna rektorer upptogos som afgångna äfven i sin förra egenkap. Då emellertid detta synes kunna gifva anledning till missförstånd, har här talet för de under 1899—1900 afgångna lektorerna ändrats från 12 till 8.

	Rektorsbef.	Lektorsbef.	Adjunkt-bef.
1902—03	4	17	36
1903—04	1	14	37
1904—05	1	14	47
1905—06	5	14	58
1906—07	11	19	50
1907—08	9	26	55
1908—09	7	19	67

Enligt *tab. 8* tillsattes under tiden från och med den 1 Maj 1908 till och med den 30 April 1909 2 rektorsbefattningar vid högre läroverk, 3 vid realskolor för gossar och 5 vid samskolor, 23 lektorsbefattningar, 76 adjunkt- och 1 ämneslärarinne-, 11 teckningslärare-, 10 musiklärare- och 5 gymnastiklärarebefattningar.

Såsom af anmärkningarna till samma tabell framgår, var medelåldern under ofvannämnda tid för de till första ordinarie befattning befordrade lektorerna 36·7 år, för de till första ordinarie befattning befordrade adjunkterna och ämneslärarinna 34·3 år, för de till första ordinarie befattning befordrade teckningslärarna 27·0 år, för de till första ordinarie befattning befordrade musiklärarna 34·8 år samt för de till första ordinarie befattning befordrade gymnastiklärarna 39·6 år.

Om man för de senast förflutna tio läsåren sammanställer uppgifterna om de under hvar och ett af dessa läsår för första gången befordrade lektorernas samt adjunkternas medelålder, erhåller man följande öfversikt.

	Medelåldern för		
	lektorer.	adjunkter.	ämneslärarinnor.
1899—00	38·6	38·4	—
1900—01	38·5	39·2	—
1901—02	36·5	40·6	—
1902—03	35·8	38·9	—
1903—04	35·5	39·0	—
1904—05	40·0	40·1	—
1905—06	35·7	36·2	—
1906—07	35·6	37·5	—
1907—08	33·6	36·6	38·2
1908—09	36·7	34·4	(26)

Af *tab. 9* finner man, att under tiden 1 Juli 1908—30 Juni 1909 1 rektor, 31 lektorer, 78 adjunkter, 5 teckningslärare, 6 musik- och 6 gymnastiklärare blifvit uppflyttade i högre lönegrad.

Den i högre lönegrad uppflyttade rektorn var rektor vid högre läroverk, och var vid uppflyttningen 48 år. Hvad angår lektorerna, var medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade 40·0 år, för de i tredje lönegraden uppflyttade 48·2 år, för de i fjärde lönegraden uppflyttade 49·1 år samt för de i femte lönegraden uppflyttade 53·3 år. Beträffande adjunkterna var medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade 39·4 år, för de i tredje lönegraden uppflyttade 41·8 år, för de i fjärde lönegraden uppflyttade 47·7 år samt för de i femte lönegraden uppflyttade 54·2 år. Medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade tecknings-

lärarne var enligt *tab. 9* 35·5 år (3 vid högre läroverk medelålder 35·0, 1 vid realskola 37); den i fjärde lönegraden uppflyttade var 49 år. Medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade musiklärarna var 41·5 (1 vid högre läroverk 44 år och 1 vid realskola 39 år); medelåldern för de i tredje lönegraden uppflyttade var 43·5 år (1 vid högre läroverk 38 år och 1 vid realskola 49 år); medelåldern för de i fjärde lönegraden uppflyttade var 51·5 år. Medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade gymnastiklärarna var 40·0, medelåldern för de i tredje lönegraden uppflyttade var 50·3 år.

Sammanställas ofvannämnda tal med de fyra närmast föregående läsårens, erhålles följande öfversikt.

Uppflyttade lärare.	Medelålder (eller ålder).				
	1904—05.	1905—06.	1906—07.	1907—08.	1908—09.
Rektorer:					
vid högre läroverk.....	(61)	(52)	—	(53)	(48)
» femkl. (realskolor).....	62·3	(60)	57·0	—	—
Lektorer:					
i 2:a lönegraden.....	42·3	40·5	42·3	42·3	40·0
» 3:e »	45·4	44·9	44·3	45·7	48·2
» 4:e »	50·1	50·2	50·3	50·4	49·1
» 5:e »	56·0	55·0	55·0	53·8	53·3
Adjunkter:					
i 2:a lönegraden.....	39·1	37·6	38·7	40·9	39·4
» 3:e »	43·7	42·6	42·5	41·1	41·8
» 4:e »	48·8	47·0	49·2	48·1	47·7
» 5:e »	52·5	52·3	54·5	53·6	54·2
Teckningslärare vid högre läroverk:					
i 2:a lönegraden.....	39·2	37·5	33·5	—	35·0
» 3:e »	57·5	(42)	—	42·0	—
» 4:e »	58·3	48·3	—	(49)	49
vid realskolor:					
i 2:a lönegraden.....	—	—	(32)	37·5	(37)
» 3:e »	—	(53)	43·8	40·0	—
Musiklärare vid högre läroverk:					
i 2:a lönegraden.....	50·7	(30)	(36)	31·0	(44)
» 3:e »	57·1	41·5	(47)	(45)	(38)
» 4:e »	57·5	—	(51)	41·5	51·5
vid realskolor:					
i 2:a lönegraden.....	—	39·0	33·5	35·8	(39)
» 3:e »	—	—	65·3	—	(49)
Gymnastiklärare vid högre läroverk:					
i 2:a lönegraden.....	43·5	(38)	—	(33)	40·0
» 3:e »	52·9	—	—	(41)	50·3
» 4:e »	55·9	(16)	51·7	48·0	—
vid realskolor:					
i 2:a lönegraden.....	—	47·5	—	(44)	—
» 3:e »	—	—	51·5	—	—

6. Utbildningen af lärare.

Tab. 10 och 11.

Med upphäfvande af Kungl. kungörelsen den 16 Juni 1875 angående anordningen af det i gällande stadga för rikets elementarläroverk föreskrifna profår utfärdade Kungl. Maj:t den 2 Juni 1905 nya bestämmelser angående profår för behörighet till ordinarie ämneslärarejänst vid rikets allmänna läroverk. Häri stadgades bland annat, att profår, som anordnas vid vissa, af Kungl. Maj:t bestämda läroverk och omfattar två terminer i följd, skall af lärarekandidat genomgå i tre eller, där lärarekandidat så önskar och sådant utan olägenhet kan ske, i fyra läroämnen. Rätt att genomgå profår tillkommer den, som aflagt de för behörighet till ämneslärarejänst föreskrifna kunskapsprof.

Ansökningar om genomgående af profår skola insändas till öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, som, efter pröfning af de inkomna ansökningshandlingarna, afgör vid hvilket af profårsläroverken och i hvilka ämnen lärarekandidat äger att genomgå profår.

Profåret omfattar två samtidigt fortlöpande kurser, en praktisk, som innefattar såväl åhörande af undervisningen på läroverkets olika stadier (auskultation), som äfven meddelande af undervisning, dels till öfning, dels till prof jämte åhörande af framställning af de olika läroämnenas metodik, samt en teoretisk, innefattande dels åhörande af föreläsningar i pedagogikens teori och historia samt i gällande svensk skollagstiftning eller deltagande i diskussioner öfver pedagogiska frågor, dels författandet af en uppsats öfver något allmänt pedagogiskt eller metodologiskt ämne. Dessutom ingå i profåret särskilda föreläsningar i speciell metodik och skolhygien. — För den praktiska kursen, dit äfven skolhygien hör, är läroverkets rektor föreståndare; föreståndare för den teoretiska kursen utses af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk.

Öfver genomgåendet profår utfärdas enligt stadgadt formulär af de båda föreståndarne gemensamt betyg, innefattande särskilda vitsord för hvardera kursen.

För att profår skall vara vederbörligen genomgåendet erfordras minst betyget godkänd för undervisningsskicklighet såväl i allmänhet som i minst tre af de läroämnena, i hvilka lärarekandidat genomgått profår, samt för flit och för insikter i pedagogikens teori och historia, äfvensom minst betyget god för fallenhet för lärarekallet.

Likasom föregående läsår voro äfven under läsåret 1908—1909 profårskurser anordnade vid högre latinläroverket å Norrmalm, Södermalms högre allmänna läroverk och högre realläroverket å Norrmalm i Stockholm samt vid högre allmänna läroverken i Uppsala och Lund. Till genomgående af dessa profårskurser hade inom den bestämda tiden anmält sig för höstterminen 1908 59 kompetenta kandidater, af hvilka 37 erhöilo hänvisning, och för vårterminen 1909 26 kandidater, af hvilka 20 erhöilo hänvisning.

Följande tabell visar, huru många lärarekandidater tjänstgjort vid de särskilda läroverken läsåret 1908—1909.

Läroverk.	Höst-t:n 1908.		Vår-t:n 1909.	
	Afslutning	Påbörjande	Afslutning	Påbörjande
	af profåret.		af profåret.	
Stockholm:				
Latinläroverket å Norrmalm ...	3	8	8	3
Södermalms läroverk.....	4	¹⁾ 7	4	¹⁾ 5
Realläroverket å Norrmalm.....	4	²⁾ 7	²⁾ 7	3
Uppsala	5	6	6	5
Lund	2	³⁾ 9	7	⁴⁾ 4
Summa	18	37	32	20

Af de 37 lärarekandidater, hvilka började sin profårstjänstgöring med höstterminen 1908, voro 4 filosofie doktorer (hvaraf 2 docenter), 3 filosofie licentiat, 24 filosofie kandidater (hvaraf 1 kvinna), 1 teologie licentiat, 2 teologie kandidater, 2 teologie och filosofie kandidater samt 1 s. m. kandidat. — Af de 20 lärarekandidater, hvilka började sin profårstjänstgöring med vårterminen 1909, voro 5 filosofie licentiat, 9 filosofie kandidater, 2 teologie kandidater, 1 teologie licentiat, 2 filosofie och s. m. kandidater samt 1 teologie och jur. utr. kand.

Såsom af förestående tabell framgår, afslutades profårstjänstgöringen fullständigt med höstterminen 1908 af 18 lärarekandidater, hvilka alla tjänstgjort under två på hvarandra följande terminer, samt af 5, hvilka erhöilit Kungl. Maj:ts tillstånd att afsluta tjänstgöringen på en termin. Vårterminen 1909 afslutades profårstjänstgöringen fullständigt af 32 lärarekandidater, hvilka tjänstgjort under två på hvarandra följande terminer, samt af 2, hvilka erhöilit Kungl. Maj:ts tillstånd att afsluta tjänstgöringen på en termin.

Tab. 10 innehåller uppgift, huru många gånger under läsåret 1908—1909 hvart och ett af skolans läroämnen förekommit bland de ämnena, i hvilka den praktiska profårskursen fullständigt genomgåtts. Det högsta antalet, nämligen 30, visar modersmålet; därefter komma matematik med 22, geografi med 21, historia med 19, tyska språket med 18 och fysik med 17; lägsta antalet visa filosof, propedeutik och naturlära med 1, grekiska med 2, latin med 4 och franska med 6 gånger.

Huru de lärarekandidater, som under endera af de båda terminerna afslutat den praktiska profårskursen, haft sina profårämnen grupperade, framgår af följande förteckning. I densamma hafva dock sådana ämnen ej upptagits, i hvilka af mer tillfällig anledning auskultering, men ingen öfnings- och profundervisning ägt rum.

¹⁾ 3 af dessa afslutade med K. Maj:ts tillstånd sin profårstjänstgöring på en termin. ²⁾ 1 af dessa var kvinna. ³⁾ 2 af dessa afslutade med K. Maj:ts tillstånd sin profårstjänstgöring på en termin. ⁴⁾ 1 af dessa afslutade med K. Maj:ts tillstånd sin profårstjänstgöring på en termin.

Stockholm:

Latinläroverket å Norrmalm:

- 1 kristendom, modersmålet, historia;
- 1 kristendom, modersmålet, geografi;
- 1 modersmålet, latin, grekiska, tyska;
- 2 modersmålet, tyska, engelska;
- 1 modersmålet, tyska, engelska, franska;
- 1 modersmålet, tyska, engelska, historia;
- 3 modersmålet, historia, geografi;
- 1 tyska, engelska, franska

Södermalms läroverk:

- 1 modersmålet, latin, historia, geografi;
- 1 modersmålet, tyska, engelska;
- 1 modersmålet, tyska, historia, geografi;
- 1 modersmålet, tyska, matematik;
- 2 modersmålet, historia, geografi;
- 1 modersmålet, biologi, kemi;
- 1 geografi, matematik, fysik;
- 3 matematik, fysik, kemi;

Realläroverket å Norrmalm:

- 1 kristendom, modersmålet, historia;
- 1 kristendom, modersmålet, historia, geografi;
- 2 modersmålet, tyska, historia;
- 1 modersmålet, historia, geografi;
- 1 geografi, matematik, naturlära, fysik;
- 1 geografi, matematik, biologi, fysik;
- 2 geografi, matematik, fysik;
- 1 geografi, matematik, kemi;
- 1 matematik, biologi, fysik, kemi;
- 2 matematik, fysik, kemi;

Uppsala:

- 2 kristendom, modersmålet, historia;
- 1 modersmålet, latin, grekiska, tyska;
- 1 modersmålet, latin, historia;
- 1 modersmålet, tyska, engelska, franska;
- 1 geografi, matematik, biologi, kemi;

- 1 geografi, matematik, fysik;
- 2 matematik, biologi, kemi;
- 2 matematik, fysik, kemi;

Lund:

- 1 kristendom, historia, geografi;
- 1 kristendom, historia, filosof. propedeutik;
- 2 modersmålet, tyska, engelska;
- 1 modersmålet, tyska, engelska, franska;
- 2 tyska, engelska, franska;
- 1 geografi, matematik, fysik;
- 1 geografi, biologi, kemi;
- 2 matematik, fysik, kemi.

Beträffande utbildningen af lärare i välskrifning och teckning må nämnas, att under läroåret 1908—1909 den för teckningslärarekandidater vid Tekniska skolan i Stockholm anordnade undervisningen begagnades af 8 manliga och 48 kvinnliga lärjungar. Af dessa 56 hade 35 (nämligen alla de 8 manliga och 27 kvinnliga) redan förra läroåret varit lärarekandidater. Fullständiga afgangsbetygsom teckningslärare tillerkändes 18 kandidater, hvaraf 5 manliga och 13 kvinnliga; af dessa erhöles samtliga betyg för högre allmänna läroverk; samtliga teckningslärarekandidaterna erhöles jämväl betyg i välskrifningens metodik.

Beträffande utbildningen af lärare i musik är att nämna, att vid Musikkonservatorium examen för behörighet till musiklärarejänst vid allmänt läroverk höstterminen 1908 aflades af 2 manliga samt vårterminen 1909 af 3 manliga och 2 kvinnliga lärarekandidater.

Beträffande utbildningen af lärare i gymnastik och militäröfningar är att nämna, att vid slutet af undervisningsåret 1908—1909 vid Gymnastiska Centralinstitutet godkända afgangsbetyg såsom gymnastiklärare tilldelades 15 löjtnanter och 6 underlöjtnanter vid armén, 1 löjtnant vid flottan, 2 reservofficersvolontärer och 3 civila.

C. Lärjungar.

7. Lärjungarnes antal och fördelning.

Tab. 12—14.

Enligt tab. 12 uppgick de närvarande lärjungarnes antal vid de allmänna läroverken under höstterminen 1908 till 21,861, mot 21,601 under höstterminen 1907. Af dessa 21,861 lärjungar tillhörde 15,790 (72.2 %) de högre läroverken, 3,681 (16.9 %) realskolorna för gossar och 2,390 (10.9 %) samskolorna. — Under vårterminen 1909 utgjorde antalet närvarande lärjungar 21,785, utvisande en minskning af 76 mot antalet under höstterminen.

De frånvarande lärjungarnes antal uppgick under höstterminen 1908 till 106 (hvaraf 3 flickor) och under vårterminen 1909 till 86 (hvaraf 5 flickor).

Då i stället för de förutvarande läroverkstyperna — högre, femklassiga och treklassiga läroverk samt pedagogier — genom den nya läroverksorganisationen kommit högre läroverk, realskolor för gossar och samskolor, kunna inga jämförelser göras mellan lärjungeantalen i de olika slagen af läroverk under här ifrågavarande och närmast föregående år. Dock torde böra erinras därom, att lärjungeantalet vid de högre läroverken, som höstterminen 1907 utgjorde 15,727, höstterminen 1908 ökats till 15,790 eller med 63, och att

lärjungeantalet vid de högre läroverken, som höstterminen 1907 uppgick till 72·8 procent af hela antalet lärjungar vid samtliga allmänna läroverk, höstterminen 1908 utgjorde 72·2 procent.

Vid jämförelse för 1899—1908 mellan de närvarande lärjungarnes antal och rikets folkmängd erhåller man följande öfversikt:

År.	Rikets folkmängd vid årets slut.			Antal närvarande lärjungar höstterminen.		
	Hela folkmängden.	Manliga.		På 10,000 af folkmängden.		
		Hela.	I ålder af 10—18 år.	Hela.	Manliga.	
					Hela.	I ålder af 10—18 år.
1899	5,097,402	2,486,447	463,608	33·3	68·2	366
1900	5,136,441	2,506,436	469,282	34·0	69·7	372
1901	5,175,228	2,526,179	472,665	34·9	71·6	383
1902	5,198,752	2,535,820	472,311	36·2	74·2	398
1903	5,221,291	2,544,962	472,794	37·4	76·6	413
1904	5,260,811	2,566,934	474,854	38·3	78·4	424
1905	5,293,851	2,583,662	476,171	38·7	79·3	430
1906	5,337,055	2,605,524	476,220	40·3	82·5	451
1907	5,377,713	2,626,456	478,324	40·2	82·2	452
1908	5,429,600	2,654,766	484,308	40·3	82·3	451

Af tab. 12 finner man, att utaf de vid allmänna läroverken höstterminen 1908 närvarande 21,861 lärjungarne 16,443 (75·2 %) tillhörde realskolan (den gemensamma linien), 3,190 (14·6 %) reallinien och 2,228 (10·2 %) latinlinien. Tab. 13 utvisar, att af de 1,082 under höstterminen 1908 i ring III L och klass 7:2¹⁾ närvarande latinarne 840 (77·6 %) tillhörde B-linien (voro icke-greker) och 242 (22·4 %) tillhörde A-linien (voro greker). — Sammanställas uppgifterna hvad angår realister och latinare samt angående icke-greker och greker med motsvarande under de närmast föregående nio åren, erhålles följande öfversikt:

¹⁾ Af den å sid. 5 intagna timplanen finner man, att undervisning i grekiska språket ej förekommer i första och andra ringen.

Höstterminen.	Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna 4—7. ¹⁾		Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna L. 6—7. ²⁾	
	R.	L.	I-G.	G.
1899.....	55·5	44·5	67·4	32·6
1900.....	57·6	42·4	67·9	32·1
1901.....	59·0	41·0	68·8	31·2
1902.....	60·9	39·1	67·8	32·2
1903.....	62·5	37·5	69·5	30·5
1904.....	60·4	39·6	72·0	28·0
1905.....	58·2	41·8	74·8	25·2
1906.....	58·1	41·9	75·1	24·9
1907.....	58·5	41·5	75·1	24·9
1908.....	58·9	41·1	77·6	22·4

¹⁾ För höstterminerna 1899—1903 i klasserna 4—7, för höstterminen 1904 i klasserna 5—7 och från höstterm. 1905 i gymnasiet. — ²⁾ För höstterm. 1899—1905 i klasserna L. 6—7, för höstterm. 1906 i klasserna L. 6:2—7 och från höstterminen 1907 i klass L. 7:1 (ring III) och klass L. 7:2.

Af följande tre tabeller, af hvilka den första omfattar hela antalet lärjungar inom samtliga årsklasserna, den andra lärjungarne å de båda linier, hvori ring I, ring II och ring III samt klass 7:2 äro delade, och den tredje latinliniens båda beståndsdelar, icke-greker och greker, inom ring III och klass 7:2 erhåller man en öfversikt öfver den *samtidiga frekvensen* inom de särskilda skolstadierna höstterminen 1908 vid samtliga läroverken.

Årsklass.	Antal närvarande lärjungar.	Procent i förhållande till		
		hela summan.	antalet i föreg. klass.	antalet i 1:a klassen.
<i>Realskolan.</i>				
1	2,774	12·7	—	100·0
2	3,111	14·2	112·1	112·1
3	3,255	14·9	104·6	117·3
4	3,216	14·7	98·8	115·9
5	2,995	13·7	93·1	108·0
6	1,092	5·0	36·5	39·4
<i>Gymnasium.</i>				
Ring I.....	1,524	7·0	50·9	54·9
» II.....	1,299	5·9	85·2	46·8
» III.....	1,264	5·8	97·3	45·6
7:2	1,331	6·1	105·3	48·0
Summa:	21,861	100·0	—	788·1

Årsklass.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
	R.	L.	S:a.	hela årsklassen.		föreg. afdelning å samma linie.	
				R.	L.	R.	L.
Ring I.....	908	616	1,524	59·6	40·4	—	—
» II.....	769	530	1,299	59·2	40·8	84·7	86·0
» III.....	722	542	1,264	57·1	42·9	93·9	102·3
7:2	791	540	1,331	59·4	40·6	109·6	99·6
Summa	3,190	2,228	5,418	58·9	41·1	—	—

Latinafdelning.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
	I-G.	G.	S:a.	hela latinafdelningen.		föreg. motsvarande afdg.	
				I-G.	G.	I-G.	G.
Ring III L.....	426	116	542	78·6	21·4	—	—
L. 7:2	414	126	540	76·7	23·3	97·2	108·6
Summa	840	242	1,082	77·6	22·4	—	—

Såsom en fortsättning af den öfversikt öfver *förändringen i skolgenerationernas storlek*, som lämnats i föregående berättelser, meddelas nedanstående 3 tabeller, hvilka alla afse höstterminerna och äro upprättade efter samma grunder, som de motsvarande i berättelsen för läsåret 1885—

86 (sid. 27). I tabellerna, hvilka omfatta endast närvarande lärjungar, äro de tal, som afse den skolgeneration, hvilken höstterminen 1900 befann sig i första klassen, utmärkta genom ett därunder utsatt —.

Års-klass.	De närvarande lärjungarnes antal.								
	H. 1900.	H. 1901.	H. 1902.	H. 1903.	H. 1904.	H. 1905.	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.
1	2,401	2,506	2,686	2,659	2,719	2,584	2,680	2,733	2,774
2	2,880	2,903	2,980	3,162	3,143	3,215	3,059	3,110	3,111
3	2,861	2,848	2,953	2,987	3,172	3,153	3,292	3,202	3,255
4	2,613	2,790	2,774	2,851	2,992	3,069	3,144	3,266	3,216
5	2,142	2,241	2,376	2,426	2,401	2,593	2,660	2,816	2,995
6	—	—	—	—	—	—	1,028	1,024	1,092
6:1 ¹⁾	1,536	1,593	1,644	1,833	1,863	1,839	1,420	1,401	1,524
6:2 ¹⁾	1,139	1,250	1,343	1,335	1,527	1,584	1,504	1,336	1,299
7:1	1,020	1,058	1,112	1,252	1,213	1,870	1,476	1,389	1,264
7:2	887	896	944	994	1,101	1,083	1,227	1,324	1,331
S:a	17,479	18,085	18,812	19,504	20,131	20,490	21,490	21,601	21,861

Års-klass.	Realister.						Latinare.					
	H. 1903.	H. 1904.	H. 1905.	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.	H. 1903.	H. 1904.	H. 1905.	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.
4	2,064	—	—	—	—	—	787	—	—	—	—	—
5	1,647	1,666	—	—	—	—	779	735	—	—	—	—
6:1 ¹⁾	1,041	1,138	1,168	834	829	908	797	725	671	586	572	616
6:2 ¹⁾	783	837	922	922	792	769	552	690	662	582	544	530
7:1	661	687	742	846	819	722	591	526	628	630	570	542
7:2	490	568	590	666	749	791	504	533	493	561	575	540
S:a	6,686	4,896	3,422	3,268	3,189	3,190	4,010	3,209	2,454	2,359	2,261	2,228

Årsklass.	Icke-greker.				Greker.			
	H. 1905.	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.	H. 1905.	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.
L. 6:1 ¹⁾	541	²⁾ 586	572	616	130	²⁾ —	—	—
L. 6:2 ¹⁾	490	461	²⁾ 544	530	172	121	²⁾ —	—
L. 7:1	463	460	439	426	165	170	131	116
L. 7:2	342	411	421	414	151	150	154	126
Summa	1,836	1,918	1,976	1,986	618	441	285	242

¹⁾ På grund af den nya läroverksorganisationen motsvaras klass 6:1 från och med höstterminen 1906, klass 6:2 från och med höstterminen 1907 och klass 7:1 från och med höstterminen 1908 delvis af ring I, ring II och ring III. — ²⁾ I 1:a och 2:a ringen på gymnasium meddelas ingen undervisning i grekiska språket (jämför tiplanen å sid. 4), hvarför ock lärjungarne där förts på icke-greker.

Med användande af de understrukna talen i ofvanstående tabeller erhåller man följande öfversikter, hvilka kunna betecknas såsom från undervisningens synpunkt angifvande *vitaliteten* (se berättelsen för läsåret 1884—85, sid. 20) hos den skolgeneration, som höstterminen 1900 befann sig i första klassen.

Klass, hvari skol- generationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.	Procent i förhållande till antalet i	
			föregående klass.	1:a klassen.
<i>Realskolan.</i>				
1	Höstterminen 1900	2,401	—	100% ⁰
2	» 1901	2,903	120% ⁹	120% ⁹
3	» 1902	2,953	101% ⁷	123% ⁰
4	» 1903	2,851	96% ⁵	118% ⁷
5	» 1904	2,401	84% ²	100% ⁰
<i>Gymnasium.</i>				
6:1	Höstterminen 1905	1,839	76% ⁶	76% ⁶
6:2	» 1906	1,504	81% ⁸	62% ⁶
7:1	» 1907	1,389	92% ⁴	57% ⁹
7:2	» 1908	1,331	95% ⁸	55% ⁴

Klass, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
		R.	L.	S:a.	hela Års-klassen.		föreg. afd. å samma linie.	
					R.	L.	R.	L.
4	Höstterminen 1903	2,064	787	2,851	72%	27%	—	—
5	" 1904	1,666	735	2,401	69%	30%	80%	98%
6:1	" 1905	1,168	671	1,839	63%	36%	70%	91%
6:2	" 1906	922	582	1,504	61%	38%	78%	86%
7:1	" 1907	819	570	1,389	59%	41%	88%	97%
7:2	" 1908	791	540	1,331	59%	40%	96%	94%

Klass, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
		I-G.	G.	S:a.	hela Års-klassen.		föreg. motsvar. afdelning.	
					I-G.	G.	I-G.	G.
L. 6:1	Höstterminen 1905	541	130	671	80%	19%	—	—
" 6:2	" 1906	461	121	582	79%	20%	85%	93%
" 7:1	" 1907	439	131	570	77%	23%	95%	108%
" 7:2	" 1908	414	126	540	76%	23%	94%	96%

Man kan vid föregående tre tabeller anmärka, att då 2:a, 3:e, 4:e och 5:e klasserna hvar för sig hafva större antal lärjungar än den 1:a, det skulle vara af större intresse att jämföra den öfre 7:e med dessa, än med den 1:a, samt att det äfven skulle vara af intresse att jämföra

t. ex. I-G. 7:2 och G. 7:2 resp. med den första motsvarande afdelningen inom L. 6:1. För dessa och dylika jämförelser anställande meddelas följande öfversikt.

Mot 100 lärjungar i		Höstterminen 1908.		
Kl. 1	höstterminen	1900	svara	55.4
» 2	»	1901	»	45.8
» 3	»	1902	»	45.1
» 4	»	1903	»	46.7
» 5	»	1904	»	55.4
» 6:1	»	1905	»	72.4
» 6:2	»	1906	»	88.5
» 7:1	»	1907	»	95.8
i kl. 7:2;				
R. 4	»	1903	»	38.3
R. 5	»	1904	»	47.5
R. 6:1	»	1905	»	67.7
R. 6:2	»	1906	»	85.8
R. 7:1	»	1907	»	96.6
i R. 7:2;				
L. 4	»	1903	»	68.6
L. 5	»	1904	»	73.5
L. 6:1	»	1905	»	80.6
L. 6:2	»	1906	»	92.8
L. 7:1	»	1907	»	94.7
i L. 7:2;				
I-G. 6:1	»	1905	»	76.5
I-G. 6:2	»	1906	»	89.8
I-G. 7:1	»	1907	»	94.3
i I-G. 7:2;				
G. 6:1	»	1905	»	96.9
G. 6:2	»	1906	»	104.1
G. 7:1	»	1907	»	96.2
i G. 7:2.				

Om de närmast föregående tre tabellerna och ofvanstående sifferuppställningar jämföras med motsvarande i förra berättelsen (sid. 17), eller m. a. o. om man från undervisningens synpunkt jämför vitaliteten hos skolgenerationen af läsåren 1899—1907 med vitaliteten hos skolgenerationen af läsåren 1900—1908, så finner man, att vitaliteten hos den senare öfver hufvud taget varit större.

Slutligen torde böra nämnas, att, såsom af tab. 13 äfven framgår, genom fullständig brist på lärjungar under höstterminen 1908 med afseende på latinliniens båda grenar i ring III och klass 7:2 (B-linien och A-linien) A-linien saknades i ring III vid Nya elem. skolan, Stockholm, och Umeå läroverk, klass 7:2 vid Strängnäs, Skara och Falu läroverk samt ring III och klass 7:2 vid Ystads läroverk. — Under vårterminen 1909 voro förhållandena i detta hänseende oförändrade.

Enligt hvad tab. 13 närmare utvisar, åtnjoto utaf de under höstterminen 1908 i ring III: L. och klass L. 7:2 närvarande 1,082 lärjungarne 840 (77.6 %) undervisning i engelska (voro icke-greker) och 242 (22.4 %) undervisning i grekiska (voro greker). En öfversikt i procent angående förhållandet mellan antalen icke-greker och greker under de senast förflutna tio åren är meddelad å sid. 16.

Af samma tabell finner man jämväl, att utaf de 126 grekerna i öfre 7:e klassen 58 (46.0 %) begagnat sig af den frivilliga undervisningen i engelska språket.

I tabell 14 lämnas en öfversikt öfver antalet lärjungar vid de allmänna läroverken, fördelade efter län. Denna öfversikt bör ej förväxlas med öfversikter angående lärjungarnes fördelning efter hemorter, hvilka hvart femte år intagas i departementets berättelser och som senast återfinnas i berättelsen för läsåret 1904—1905. Dessa sistnämnda öfversikter angifva nämligen, i hvilka län de vid de allmänna läroverken undervisade lärjungarne hafva sina hemorter, hvaremot här ifrågavarande tabell afser lärjungarnes fördelning efter de län, där de allmänna läroverk äro belägna, i hvilka lärjungarne under en viss termin undervisats.

Beträffande *realskolorna*, hvarmed här förstås ej blott de fristående realskolorna, utan äfven sådana realskolor, som utgöra nedre afdelningarna af de högre allmänna läroverken, finner man af tabellens kol. 16, att det största antalet lärjungar, 2,764, undervisades vid realskolorna i Stockholm; därefter kommer Malmöhus län med 1,785 lärjungar och Göteborgs o. Bohus län med 1,666, där det höga talet naturligtvis beror på de stora allmänna läroverken i Göteborg. Lägsta talet visar Gottlands län med 134 lärjungar. — Såsom af kolumn 7 i tabellen synes, tillkom realskolans sjätte klass först höstterminen 1906. De nederst å sidan i kol. 16 förekommande talen för åren 1904 och 1905 afse således endast de fem nedre klasserna.

Hvad angår *gymnasierna* visar tabellen, att sådana finnas i samtliga län utom Stockholms län, hvilket har sin naturliga förklaring i detta läns närhet till hufvudstaden. Äfven här kommer Stockholms stad främst med 1,053 lärjungar, och därefter komma Malmöhus län med 745 och Göteborgs och Bohus län med 397. Minsta antalet visar äfven här Gottlands län med 37 lärjungar. — Går man till de båda linierna, realister och latinare, finner man, att realinien är kraftigast i Stockholms stad (699), Malmöhus län (342) och Östergötlands län (255), hvaremot latinlinien är kraftigast i Malmöhus län (403) och Stockholms stad (354).

Då lärjungarne i allmänhet erhålla sin undervisning i de län, där de hafva sina hemorter, är naturligtvis lämpligt att vid ofvanstående jämförelse äfven fästa afseende vid de respektive länens folkmängder.

8. Lärjungarnes hälsotillstånd.

Tab. 15—17.

Enligt tab. 15 ledo under höstterminen 1908 utaf de högre läroverkens samt realskolors för gossar och samskolors lärjungar 1,093 (5.0 %) af bleksot, 766 (3.5 %) af hufvudvärk, 282 (1.3 %) af näsblod, 1,778 (8.1 %) af närsynthet samt 575 (2.6 %) i mer eller mindre grad af döfhet. Närmast föregående hösttermin voro procenttalen respektive 5.2, 4.3, 1.7, 8.2 och 2.6.

Klass.	Procent af hela antalet i hvarje klass närvarande lärlingar, lidande af							döfhet.
	blek- sot.	huf- vud- värk.	näs- blod.	närsynthet enligt närsynthetsgrad			när- synt- het i allmht.	
				under 3 D.	3—6 D.	öfver 6 D.		
1	4.7	3.5	1.2	3.2	0.3	—	3.5	2.8
2	5.5	3.6	1.0	4.8	0.4	0.0	5.2	2.7
3	5.7	3.9	0.7	5.3	0.7	0.2	6.2	2.8
4	4.7	3.5	1.2	5.7	1.6	0.2	7.5	2.4
5	4.8	3.9	1.6	6.2	1.4	0.1	7.7	2.8
6	4.8	3.1	2.0	6.2	2.2	0.4	8.8	2.7
Ring I.....	4.7	2.4	1.5	7.2	1.9	0.1	9.2	2.7
• II.....	4.8	3.5	1.7	10.8	3.1	0.5	14.4	2.5
7:1	5.2	3.7	2.1	11.1	3.4	0.3	14.8	2.0
7:2	4.5	2.9	1.1	12.7	4.7	0.2	17.6	2.3
Samtliga	5.0	3.5	1.3	6.4	1.5	0.2	8.1	2.6

Tab. 16 lämnar en närmare redogörelse för antalet sjuke och sjukdomar bland lärlingarna vid de högre läroverken samt vid realskolor och samskolor under höstterminen 1908. Af densamma framgår, att antalet insjuknade lärlingar uppgick till 5,952 eller 27.2 % af de närvarande lärlingarna vid ofvannämnda läroverk. Hela antalet sjukdomsfall uppgick till 6,840, hvaraf 5,089 vid de högre läroverken, 1,006 vid realskolorna och 745 vid samskolorna, och antalet sjukdomsfall i olika sjukdomar till 6,342, hvaraf 4,691 vid de högre läroverken, 952 vid realskolorna och 699 vid samskolorna. Antalet sjukdagar belöpte sig till 39,512, hvilket gör 6.6 (förra året 7.2) sjukdagar för hvarje insjuknad lärlunge. Fördelade efter läroverksgrupper utgjorde antalet sjukdagar vid de högre läroverken 29,601, hvilket gör 6.8 sjukdagar för hvarje insjuknad lärlunge, vid realskolorna för gossar 5,759, hvilket gör 6.3 sjukdagar för hvarje insjuknad lärlunge, och vid samskolorna 4,152, hvilket gör 6.1 sjukdagar för hvarje insjuknad lärlunge. Antalet aflidne utgjorde 9 vid de högre läroverken.

I tab. 17 lämnas redogörelse för lärlingarnes fullständiga eller partiella befrielse från gymnastiköfningarna under höstterminen 1908.

I följande sammandrag erhåller man en öfversikt i absoluta tal och procent af tabellens hufvudsakliga innehåll.

Klassgrupper.	När- varande lärlingar.	För sjukdomsorsaker			
		befriade.		till svagrote hänvisade.	
		Antal.	Procent af närv. lärlingar.	Antal.	Procent af närv. lärlingar.
Kl. 1—6	16,443	1,229	7.5	536	3.3
Ring I—III o. kl. 7:2	5,418	620	11.4	206	3.8
Tillsammans	21,861	1,849	8.5	742	3.4

Om man sammanställer procenttalet fullständigt befriade vid samtliga läroverk med motsvarande procenttal under de sist förflutna 9 åren, erhåller man följande öfversikt.

Höstterminen 1899	7.9	%
» 1900	8.0	»
» 1901	7.9	»
» 1902	7.7	»
» 1903	8.2	»
» 1904	8.0	»
» 1905	7.8	»
» 1906	8.0	»
» 1907	8.4	»
» 1908	8.5	»

I hvilken proportion de olika sjukdomsorsakerna under höstterminen 1908 medverkat till lärlingarnes fullständiga eller partiella befrielse från gymnastiköfningarna, utvisas af följande tabell.

Sjukdomsorsaker, som föranlett den fullständiga eller partiella befrielsen.	Befriade i procent.			Till svagrote hän- visade i procent.		
	Kl. 1—6.	R. I—III o. kl. 7:2	Tillsam- mans.	Kl. 1—6.	R. I—III o. kl. 7:2	Tillsam- mans.
Sjukdomar i:						
syn- och hörsel-organerna	2.0	3.4	2.4	1.1	2.4	1.5
nervsystemet	4.2	3.5	4.0	3.9	5.3	4.3
cirkulationsorganerna	17.8	26.9	20.9	16.6	17.5	16.8
andedräktsorganerna	8.2	9.7	8.7	3.4	3.9	3.5
matsmältningsorganerna	5.0	4.4	4.3	4.3	6.3	4.9
urin- och köns-organerna	14.8	13.4	14.3	7.1	4.8	6.5
rörelseorg. o. bensystemet	17.1	18.2	17.5	10.1	10.2	10.1
Medfödd missbildning	1.9	1.3	1.7	1.3	0.5	1.1
Tarmbräck	13.0	6.8	10.9	7.7	7.3	7.5
Allmän svaghet	13.7	10.3	12.6	38.2	41.3	39.1
Andra sjukdomar	2.3	2.1	2.2	6.3	0.5	4.7
Summa	100	100	100	100	100	100

Om man särskildt tager i betraktande första hufvudafdelningen »Efter läroverk» i tab. 17, finner man högst betydliga skiljaktigheter. Så t. ex. äro i densamma såsom för sjukdomsorsaker befriade i kol. 13 uppförde vid Gäfle läroverk 3 af 398 närvarande lärlingar (0.8 %), vid Luleå läroverk 5 af 263 (1.9 %), vid Realläroverket å Norrmalm, Stockholm, 22 af 606 (3.6 %), vid Östersunds läroverk 16 af 363 (4.4 %) och vid Falu läroverk 21 af 437 (4.8 %), men vid Uppsala läroverk 101 af 575 (17.6 %), vid Västerviks läroverk 27 af 183 (14.8 %), vid Skara läroverk 63 af 454 (13.9 %) och vid Nyköpings läroverk 33 af 242 (13.6 %); hvad angår realskolor för gossar och samskolor visar Vadstena samskola 1 befriad af 87 (1.1 %), Kristinehamns realskola 3 af 156 (1.9 %), Falköpings samskola 3 af 131 (2.3 %) samt Ängelholms samskola 4 af 132 (3.0 %), men Sala samskola 27 af 130 (20.8 %), Trelleborgs samskola 18 af 117 (15.4 %), Södertälje samskola 20 af 137 (14.6 %) och Jakobs realskola i Stockholm 38 af 264 (14.4 %). Ett liknande förhållande möter äfven med afseende på de till svagrote hänvisade. Orsaken till dessa skiljaktigheter ligger utan tvifvel till stor del däri, att olika principer vid de olika läroverken blifvit följda vid meddelandet af befrielsen.

I kolumnerna 14 och 28 hafva såsom af »andra orsaker» befriade eller till svagrote hänvisade upptagits respektive 104 och 15 lärjungar. Såsom orsak till befrielsen uppgifves i de flesta fall aflägsen bostad.

9. Lärjungarnes omsättning.

Tab. 18 och 19.

Tab. 18 lämnar en öfversikt öfver den stora flyttningen vid öfvergången från läsåret 1907—1908 till läsåret 1908—1909. Enligt tabellens kol. 2 funnos vid slutet af vårterminen 1908 vid de respektive läroverken 18,959 lärjungar närvarande i sådana afdelningar, hvarifrån flyttning kunde ske inom samma läroverk och å samma linie. Af dessa 18,959 flyttades enligt kol. 19 vid öfvergången mellan de båda nyssnämnda läsåren 16,682 (88.0 %) till klasserna 2—7:2¹⁾. Af sistnämnda antal erhöles 13,609 (81.6 %) enligt kol. 10 flyttningstillstånd vid vårterminens slut och 3,073 (18.4 %) enligt kol. 18 sådant tillstånd vid höstterminens början. Bland de flyttade öfvergingo med eller utan uppflyttning till högre klass 76 (0.5 %) från en linie till en annan.

Genom sammanslagning af de enligt tabellen vid slutet af vårterminen och vid början af höstterminen 1908 flyttade lärjungarne har erhållits följande procentiska öfversikt öfver antalet lärjungar, som enligt tabellen erhållit flyttning, hvarjämte i samma öfversikt äfven meddelas uppgift på det antal terminer, som i medeltal tillbragts i hvarje klass. I denna tabell äro ej upptagna de till annan linie öfvergångna lärjungarne.

K l a s s.	Antal lärjungar i procent, som vid flyttning till högre klass tillbragt i nedanstående klass			Samtliga flyttade lärjungar.	Terminer i medeltal tillbragta i klassen.
	kortare tid än den normala.	den normala tiden.	längre tid än den normala.		
1	1.89	92.06	6.05	100	2.10
2	3.11	91.83	5.06	100	2.06
3	3.08	89.68	7.29	100	2.10
4	1.47	90.34	8.19	100	2.14
5	1.26	91.75	6.99	100	2.12
Ring I R.	2.04	94.02	3.94	100	2.05
» I L.	0.60	93.62	5.78	100	2.11
» II R.	1.04	93.02	5.94	100	2.11
» II L.	1.20	95.79	3.01	100	2.05
» III R.	1.11	89.50	9.39	100	2.16
» III L.	0.79	91.75	7.46	100	2.13
Samtliga klasser	1.98	91.46	6.56	100	2.10

Utom ofvannämnda i själfva tabellen upptagna flyttning ägde under år 1908 flyttning rum äfven vid vårterminens början, hvarvid 116 lärjungar erhöles flyttning, af hvilka 20

¹⁾ Härvid måste dock förutsättas, att alla de vid början af höstterminen flyttade voro vid föregående vårtermins slut vid resp. läroverk närvarande, något som dock sällan inträffar. Skillnaden uppgår dock till blott några få enheter och torde föga inverka på procenttalet.

öfvergingo från en linie till en annan. Således uppgick vid allmänna läroverken och pedagogierna under hela kalenderåret 1908 flyttningarnas antal tillsammans till 16,798, af hvilka 96 inneburo öfvergång från en linie till en annan.

Af följande tabell erhåller man en öfversikt i procent öfver flyttningarna vid olika tider under kalenderåren 1904—1908, hvarvid under rubriken »å andra tider» inbegripas såväl de flyttningar, som ägt rum under själfva terminerna som de, hvilka beslutits vid nästföregående höstterminers slut.

Å r.	Procent lärjungar flyttade under kalenderåret.					Till annan linie öfvergångne i procent af hela antalet flyttade.
	vid vårterminens början.	vid vårterminens slut.	vid höstterminens början.	å andra tider.	Till-sammans.	
1904	0.52	76.18	23.30	—	100	0.34
1905	0.54	81.05	18.41	—	100	0.23
1906	0.49	82.11	17.40	—	100	0.77
1907	0.65	81.81	17.54	—	100	0.52
1908	0.69	81.02	18.29	—	100	0.57

Tab. 19 lämnar en öfversikt öfver lärjungarnes omsättning under vår- och höstterminerna 1908 samt under den på hvardera terminen följande mellanterminen, med undantag däraf, att de på andra tider än vid terminernas början före den 1 Februari och den 15 September inskrifna lärjungarne ej finnas i tabellen upptagna. Hvad Nya elementarskolan i Stockholm beträffar, må här påpekas, att, sedan, såsom ofvan är nämnt, den s. k. fria flyttningen därstädes numera alldeles upphört, de respektive kolumnerna i dess omsättningstabell fullkomligt motsvara kolumnerna i tab. 19.

Af kol. 4, 12 och 13 i tab. 19 finner man, att af de lärjungar, som den 1 Februari och den 15 September tillhörde läroverken, hade flyttats

enligt beslut vid början af vår-tn 1908 120 (0.8 %)
 » » » slutet » » » 12,964 (80.5 %)
 » » » början » höst-tn » 3,018 (18.7 %)
 Summa 16,102 (100 %)

I de ofvan upptagna antalen flyttade äro ej de lärjungar inräknade, hvilkas flyttning till annan klass skett i sammanhang med öfvergång till annat läroverk, samt ej heller de, hvilka eljest afgått med betyg på nöjaktigt genomgående af den lämnade klassen.

Antalet inskrifne till och med den 1 Februari under vårterminen och den 15 September under höstterminen 1908 uppgick vid samtliga allmänna läroverken enligt kol. 5 och 14 i tab. 19 till 4,707. Dessutom inskrefvos under vårterminen efter den 1 Februari 7 samt under höstterminen efter den 15 September 28 lärjungar. Hela antalet under kalenderåret inskrifne utgjorde således 4,742, af hvilka 258 (5.4 %) inskrefvos under vårterminen och 4,484 (94.6 %) under höstterminen. Om de inskrifne fördelas efter klasser, finner man, att i 1:a klassen inskrefvos 2,674, i 2:a 650, i 3:e 366, i 4:e 274, i 5:e 187,

i 6:e 111, i ring I 314 (194 r. och 120 l.), i ring II 87 (56 r. och 31 l.), i ring III (nedre 7:e) 56 (39 r. och 17 l.) samt i öfre 7:e 23 (15 r. och 8 l.).

Bland det stora antalet i ring I inskrifna utgöres naturligtvis flertalet af sådana, hvilka öfvergått från femte klassen vid realskolor för gossar och samskolor till de högre läroverken.

Antalet afgångne utgjorde vid samtliga allmänna läroverken enligt kol. 7—9 och 16—18 i tab. 19:

från början af vår-t:n 1908 t. o. m. d. 31 Jan.	46 (1·0 %)
fr. o. m. den 1 Febr. till vår-t:ns slut	191 (4·2 %)
under näst följande mellantermin	3,617 (79·7 %)
från början af höst-t:n t. o. m. d. 14 Sept.	300 (6·6 %)
fr. o. m. den 15 Sept. till höst-t:ns slut ...	115 (2·6 %)
under näst följande mellantermin	269 (5·9 %)
Summa	4,538 (100 %)

Om de afgångne fördelas efter klasser, finner man, att ur 1:a klassen afgingo 210, ur 2:a 261, ur 3:e 342, ur 4:e 444, ur 5:e 646, ur 6:e 1,021, ur ring I 121 (78 r. och 43 l.), ur ring II 126 (89 r. och 37 l.), ur ring III (nedre 7:e) 99 (61 r. och 38 l.) samt ur öfre 7:e 1,268 (710 r. och 558 l.) — Bland de afgångne voro naturligtvis många, hvilka endast öfvergingo till ett annat läroverk.

Emedan tab. 18 och 19 tillkommit genom hopläggning af uppgifterna från de särskilda läroverken, så är det tydligt, att med hänsyn till läroverken såsom ett enda helt talen i kol. 3—19 af tab. 18 och i kol. 12 och 13 af tab. 19 sannolikt äro mycket för låga samt talen i kol. 14, 10 och 19 af tab. 19 sannolikt ej obetydligt för höga.

10. Realskolexamen.

Tab. 20 och 21.

Bland de förändringar med afseende på de allmänna läroverken, som 1904 års läroverksreform medförde, var äfven införandet af en ny examen, kallad *realskolexamen*. I 1905 års stadga för rikets allmänna läroverk finnas närmare föreskrifter angående denna examen i §§ 67—91. Här stadgas, att vid de allmänna läroverken skall årligen vid vårterminens slut realskolexamen anställas med de lärjungar i realskolans sjätte klass, som behörigen anmält sig därtill; de lärjungar, som varit berättigade att anmäla sig till realskolexamen under vårterminen, men då ej undergått sådan examen eller blifvit i densamma underkända, äga att efter vederbörlig anmälan aflägga nämnda examen under nästföljande hösttermin. Rätt att anmäla sig till undergående af realskolexamen tillkomme äfven lärjunge på gymnasiet samt lärjunge, vare sig manlig eller kvinnlig, som åtnjutit enskild undervisning.

Pröfningen är såväl skriftlig som muntlig. Den skriftliga pröfningen anställles med dem, som anmält sig under vårterminen, i början af Maj, med dem som anmält sig under höstterminen under senare hälften af November må-

nad. Den muntliga pröfningen försiggår under vårterminen i anslutning till läroverkets årsafslutning och under höstterminen vid slutet af densamma å tid som bestämmes af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk. Allmänheten äger ej tillträde till examen.

Den skriftliga pröfningen anordnas i modersmålet, tyska, engelska och matematik och skall i hvarje ämne försiggå å särskild för densamma bestämd dag. Öfver bedömande af de skriftliga proven skall rektor föra protokoll. Såsom vitsord användes ett af uttrycken godkänd eller icke godkänd, och äger den som erhållit betyget godkänd för den svenska uppsatsen och ännu ett skriftligt prof undergå muntlig pröfning.

Den muntliga pröfningen skall omfatta minst fyra af de i timplanen för realskolans sjätte klass upptagna läroämnena. Öfverstyrelsen bestämmer för hvarje läroverk, i hvilka läroämnena muntlig pröfning skall äga rum. Lärjunge, som tillhör främmande trosbekännelse och på den grund varit frikallad från deltagande i undervisning i kristendom, är befriad från pröfning i detta ämne, men skall vara skyldig att före den muntliga pröfningens början till rektor aflämna i skriftlig form affattad redogörelse för den undervisning han åtnjutit i religionskunskap samt intyg öfver sina insikter i detta ämne. — Lärjunge från enskild undervisning skall undergå skild, mera omfattande muntlig pröfning. — Sedan den muntliga pröfningen blifvit för rättad, afgifvas af vederbörande lärare vitsord öfver lärjungarnes insikter och skall rektor föra protokoll däröfver. Såsom vitsord användas: i läro- och öfningsämnena: Berömlig, Med utmärkt beröm godkänd, Med beröm godkänd, Icke utan beröm godkänd, Godkänd och Icke godkänd; för handstil: Väl vårdad, Vårdad, Mindre vårdad; för flit: Mycket god, God, Mindre god; för uppförande: Mycket godt, Godt, Mindre godt. — Om lärjunge erhållit minst vitsordet Godkänd i samtliga i sjätte klassens timplan upptagna läroämnena, i hvilka han i nämnda klass åtnjutit undervisning, eller om han blifvit underkänd i ett af dessa ämnena och i detta fall minst två tredjedelar af de i bedömandet deltagande lärarne finna honom på grund af hans ståndpunkt i det hela likväl böra i examen godkännas, är han berättigad att erhålla betyg öfver godkänd realskolexamen. Vid examens bedömande må hänsyn icke tagas till underbetyg i franska eller öfningsämnena. — För lärjunge, hvars examen blifvit godkänd, utfärdas af rektor betyg i enlighet med fastställt formulär.

Den som aflagt realskolexamen äger rätt att undergå *förnyad pröfning* i ämne, hvori han blifvit underkänd, äfven som att blifva pröfvad i teckning och franska språket, såvida han ej erhållit vitsord i dessa ämnena i sin realskolexamen. Denna pröfning skall, efter anmälan hos rektor vid något af de allmänna läroverken, äga rum vid det läroverk, där anmälan skett. Vitsord öfver denna pröfning skall antecknas i kollegiets protokoll och genom utdrag därur den examinerade meddelas.

Angående den *kompetens*, som aflagd realskolexamen medför, finnas bestämmelser därom dels i 1905 års stadga för rikets allmänna läroverk, dels i Kungl. kungörelser och stadgar, dels i åtskilliga ämbetsverks cirkulär och skrivelser.

I 1905 års läroverksstadga föreskrifves, att lärjunge, som aflagt realskolexamen, äger rätt att inom en tid af två år utan pröfning vinna inträde i gymnasiet första ring; har lärjunge efter aflagd realskolexamen varit frånvarande mer än två år och önskar åter deltaga i undervisningen vid allmänt läroverk, förfares såsom med inträdesökande, hvilken förut ej tillhört sådant läroverk. — Önskar lärjunge, som aflagt realskolexamen, vid nästföljande hösttermins början vinna inträde i gymnasiet andra ring, är han vid inträdespröfningen fritagen från förhör i modersmålet, tyska, engelska, geografi och biologi, såvida han i nämnda examen erhållit minst vitsordet godkänd i motsvarande ämnen. För behörighet till lärarebefattning i teckning och i musik vid allmänt läroverk gälle aflagd realskolexamen jämte nödig fackutbildning.

Öfriga bildningsanstalter, undervisningskurser och tjänstebefattningar, till hvilka aflagd realskolexamen medför kompetens, kunna sammanfattas i följande öfversikt.

A) *Inträde i följande fackskolor och specialkurser:*

1) *posteleverkursen*, efter omkring ett års öfningstjänstgöring vid postkontor, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, franska, geografi och matematik (Generalpoststyrelsens cirkulär n:r XXII den 14 Juni 1907);

2) *telegrafelevkursen*, med villkor af vitsordet godkänd i den muntliga pröfningen i modersmålet, matematik, geografi, naturlära, tyska, engelska och franska (Telegrafstyrelsens cirkulär n:r 2 den 31 Januari 1907, § 141);

3) *tekniska elementarskolorna*, med villkor af vitsordet godkänd i matematik och under förutsättning att inträde sökes senast höstterminen näst efter det två år förflutit efter examens afläggande (Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 [Sv. Förf.-Saml. 1906, n:r 92] angående ändrad lydelse af § 6 i stadgarna för de tekniska elementarskolorna den 15 Juni 1877);

4) *landtbruksinstitutet vid Ultuna och landtbruksafdelningen vid landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, geografi, matematik och naturlära (förnyade Kungl. stadgarna för landtbruksinstitutet vid Ultuna den 3 Juni 1904, § 18 c), och Kungl. stadgarna för landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp af samma datum, § 17 b), samt Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående viss behörighet för den, som aflagt realskolexamen, att vinna inträde vid nämnda institut);

5) *skogsinstitutets lägre kurs*, med villkor af vitsordet godkänd i matematik och naturlära (förnyade Kungl. stadgarna för de allmänna skogsläroverken i riket den 13 April

1886, § 10, med ändringar i denna § enligt Kungl. kungörelserna den 22 Maj 1903 och den 26 Oktober 1906);

6) *den för blifvande lärare i teckning och välskrifning afsedda undervisningen vid tekniska skolan i Stockholm*, hvarjämte fordras att ådagalägga erforderlig skicklighet i frihandsteckning och linearritning, den senare utsträckt till perspektiv- och skugglära (Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående ändrad lydelse af § 42, mom. 2, i stadgarna för tekniska skolan i Stockholm den 10 Juli 1891);

B) *till anställning i följande tjänstebefattningar:*

7) *såsom bokhållare, kontorsskrifvare eller vid distrikten anställd tjänsteman vid statens järnvägar*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, engelska, franska, geografi och matematik; kompetensen omfattar icke anställning som distriktschef, bandirektör, baningeniör, maskindirektör, maskiningeniör, trafikinspektör, distriktssekreterare, maskininspektör, verkmästare, telegrafinspektör, underingeniör och ritare (Järnvägsstyrelsens order n:r 422 den 10 Juli 1907);

8) *vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, engelska, franska, geografi, matematik och naturlära, hvarjämte fordras att hafva genomgått tvåårig kurs vid handelsinstitut (Kungl. kungörelsen den 12 Maj 1865 angående förändrade villkor för anställning i statens civila tjänstebefattningar, mom. 9, samt Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående behörighet för den, som aflagt godkänd realskolexamen och genomgått handelsinstitut, att vinna anställning vid tullverkets lokalförvaltning, samt kust- och gränsbevakning);

9) *såsom tjänsteman i något af riksbankens kontor*, hvarjämte fordras att efter examens afläggande hafva genomgått nöjaktig kurs i handelsinstitut, handelsskola eller därmed jämförlig bildningsanstalt (Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 i anledning af riksdagens beslut angående villkoren för erhållande af anställning såsom tjänsteman hos riksbanken);

10) *såsom biträde vid postsparbanken*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet och matematik (enligt styrelsens för postsparbanken beslut den 13 Februari 1907);

11) *såsom teckningslärare eller musiklärare vid allmänt läroverk* (Kungl. stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 Februari 1905, § 188);

12) *såsom länsman* (Kammarkollegii cirkulär angående villkoren för befordran till länsmanstjänster den 21 Januari 1842 samt Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående befrielse för den, som aflagt godkänd realskolexamen, från vissa i nämnda cirkulär föreskrifna prof);

13) såsom reservofficersvolontär, utom vid fortifikationen, hvarjämte fordras att hafva genomgått tvååriga kursen vid Frans Schartaus praktiska handelsinstitut i Stockholm, Göteborgs handelsinstitut, Malmö högre handelsinstitut eller Hälsingborgs högre handelsinstitut (Kungl. kungörelsen den 29 Januari 1909 angående sättet för officers- och reservofficersvolontärers antagning och utbildning).

Ofvan angifna kompetens i fråga om teckningslärarekursen, postelevkursen och telegrafelevkursen samt anställning vid statens järnvägar gäller i tillämpliga delar för såväl manliga som kvinnliga lärjungar, i fråga om anställning vid postsparbanken endast för kvinnliga lärjungar och i öfrigt endast för manliga lärjungar.

Vårterminen 1908 aflades realskolexamen vid samtliga högre allmänna läroverk (utom Nya elementarskolan i Stockholm) och realskolor för gossar samt vid Södertälje och Åmåls samskolor, hvilka erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att läsåret 1907—1908 på enskild bekostnad uppehålla en sjätte realskoleklass för gossar och att anställa realskolexamen. Nämda examen aflades vid samma tid jämväl vid 10 enskilda läroverk, hvilka erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att föra fram sina lärjungar till realskolexamen. Den skriftliga pröfningen ägde rum den 2, 4, 5 och 7 Maj, den muntliga pröfningen, som verkställdes under tiden 25 Maj—12 Juni, upptog 1 dag vid 18 högre läroverk, 11 realskolor, 1 samskola och 5 enskilda skolor, 2 dagar vid 13 högre läroverk, 8 realskolor, 1 samskola och 5 enskilda skolor, 3 dagar vid 4 högre läroverk och 2 realskolor samt 4 dagar vid 1 högre läroverk. Tillsammans åtgingo således för den muntliga pröfningen 111 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 111 dagar 1,244 lärjungar muntlig pröfning.

Höstterminen 1908 aflades realskolexamen vid 21 högre läroverk, 6 realskolor för gossar och 1 ensk. skola. Den skriftliga pröfningen ägde rum den 16, 17, 19 och 20 November; den muntliga pröfningen, som verkställdes under tiden 11—21 December, upptog en dag vid 19 högre läroverk, 5 realskolor för gossar och 1 ensk. skola samt 2 dagar vid 2 högre läroverk och 1 realskola för gossar. Tillsammans åtgingo således för den muntliga pröfningen 31 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 31 dagar 99 lärjungar muntlig pröfning.

I tabellbilagorna lämnas å sid. 28 resp. 30 sammandrag öfver realskolexamen särskildt för vårterminen och särskildt för höstterminen 1908. Sammanställer man dessa båda sammandrag erhåller man följande öfversikt för hela kalenderåret 1908.

Vid realskolexamen år 1908 underkände och godkände.

Lärjungar.	Underkände ¹⁾ i				Godkände i muntliga examen.		Till- sammans.	
	skriftliga examen.		muntliga examen.					
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
A. Lärj. vid off. lärov.								
Högre läroverk	65	8.4	33	4.2	681	87.4	779	100
Realskolor: a) för gossar...	18	6.2	10	3.5	260	90.3	238	100
b) samskolor..	—	—	—	—	15	100	15	100
Summa	83	7.7	43	4.0	956	88.3	1,082	100
B. Lärj. vid ensk. lärov.	2	2.1	3	3.2	90	94.7	95	100
C. Privatister	²⁾ 99	27.1	63	17.2	204	55.7	366	100
D. Samtliga ...	184	11.9	109	7.1	1,250	81.0	1,543	100

Af de 1,544 lärjungar, som under år 1908 anmält sig för afläggande af realskolexamen, hade 1 återtagit sin anmälan. De återstående utgjorde således 1,543, af hvilka, såsom tabellen utvisar, 184 (11.9 %) underkändes i den skriftliga examen, 109 (7.1 %) underkändes i den muntliga examen och 1,250 (81.0 %) godkändes. Vid statsläroverken underkändes 83 (7.7 %) i den skriftliga examen och 43 (4.0 %) i den muntliga examen, under det att 956 (88.3 %) godkändes. Af lärjungarne från enskilda läroverk blefvo 2 (2.1 %) underkända i den skriftliga och 3 (3.2 %) i den muntliga examen samt 90 (94.7 %) godkände. Af lärjungarne från enskild undervisning (de s. k. privatisterna), blefvo 99 (27.1 %) underkände i den skriftliga och 63 (17.2 %) i den muntliga examen samt 204 (55.7 %) godkände. — Fördelar man de underkände och godkände i läroverkens egna lärjungar och lärjungar från enskild undervisning (privatister), finner man, att af de godkände 1,250 lärjungarne, 681 voro från de högre läroverken, 260 från realskolorna för gossar, 15 från samskolorna, 90 från enskilda skolor och 204 från enskild undervisning (privatister).

Af de 956 lärjungarne från statsläroverken hade det stora flertalet eller 944 (98.7 %) kommit från realskolans sjätte klass och endast en mindre del eller 12 (1.3 %) från gymnasiet; af dessa 12 voro 3 från gymnasii första rings, 7 från gymnasii andra rings och 1 från gymnasii tredje rings latinlinie samt 1 från kl. R. 7:1.

Bland de godkände voro 129 flickor. — Alla i den muntliga examen godkände tillhörde statskyrkan med undantag af 5, som tillhörde den mosaiska, och 1, som tillhörde den katolska trosbekännelsen.

De vid realskolexamen 1908 godkändes ålder utvisas af följande tabell.

¹⁾ Här äro äfven de uteblifne inräknade. ²⁾ Här är ej inräknad en i skriftliga pröfningen underkänd privatist (flicka) hvilken på grund af Kungl. bref den 4 Juni 1908 sedermera förklarades i sin skriftliga examen godkänd och aflade sin muntliga examen vid annat läroverk.

Ålder	Lärjungar vid offentliga läroverk.				Lärjungar vid ensk. läroverk.	Privatister.	Samtliga godkände.
	Högre.	Real-skolor.	Sam-skolor.	Summa.			
13 år	—	—	—	—	1	—	1
14 »	1	—	—	1	2	2	5
15 »	55	17	3	75	7	6	88
16 »	190	71	2	263	20	41	324
17 »	223	89	4	316	33	35	384
18 »	151	52	5	208	11	35	254
19 »	52	14	1	67	5	25	97
20 »	16	5	—	21	5	12	38
21 »	3	1	—	4	1	15	20
22 »	1	—	—	1	—	5	6
23 »	—	—	—	—	1	13	14
24 »	—	—	—	—	2	6	8
25 »	—	—	—	—	—	1	1
26 »	—	—	—	—	2	3	5
27 »	—	—	—	—	—	2	2
28 »	—	—	—	—	—	1	1
29 »	—	—	—	—	—	1	1
30 »	—	—	—	—	—	1	1
Summa	692	249	15	956	90	204	1,250

Om man räknar 14 år såsom normalålder i sjätte realklassen vid början af läsåret 1907 (jfr berättelsen för läsåret 1889—90, sid. 64), böra 15 år räknas såsom normalålder under år 1908 och således också vara den normala åldern för dem, hvilka under sagda år aflagt realskolexamen. Bland de 956 godkände lärjungarne vid de offentliga läroverken voro enligt denna beräkning 1 under, 75 i och 880 öfver normalåldern; motsvarande tal för lärjungarne vid de enskilda läroverken äro 3, 7 och 80 samt för privatisterna 2, 6 och 196. Dock må erinras därom, att då här ifrågakommande lärjungar vid de offentliga läroverken började sin skolgång, 1878 års läroverksstadga ännu var gällande, hvarigenom icke så få lärjungar kommo att räknas såsom öfveråriga, ehuru de i själfva verket befunno sig i normalåldern (jfr berättelsen för läsåret 1894—95, sid. 14).

Följande tabell lämnar för såväl de särskilda läroverken som för de olika lärjungekategorierna en öfversikt öfver de under år 1907 och 1908 i realskolexamen godkändes medelålder.

L ä r o v e r k.	De vid realskolexamen godkändes medelålder	
	År 1907.	År 1908.
Lärjungar vid offentliga läroverk.		
<i>I. Högre läroverk.</i>		
Stockholm:		
Latinlärov. å Norrmalm	17.56	16.60
Södermalms lärov.	16.77	16.48
Reallärov. å Norrmalm	17.11	17.00
» » Östermalm	17.55	16.88
Uppsala	17.11	16.77
Nyköping	17.18	17.31

L ä r o v e r k	De vid realskolexamen godkändes medelålder	
	År 1907.	År 1908.
Strängnäs	16.67	17.75
Linköping	17.44	17.48
Norrköping	17.08	17.00
Jönköping	18.17	17.27
Växjö	17.92	17.29
Kalmar	17.10	16.83
Västervik	16.82	16.29
Visby	16.50	17.11
Karlskrona	16.92	16.89
Kristianstad	16.44	16.94
Malmö	17.24	16.52
Lund	16.69	17.44
Hälsingborg	16.83	16.91
Ystad	17.00	16.88
Halmstad	17.42	16.75
Göteborg: Latinlärov.	17.17	17.08
» Reallärov.	17.36	16.68
Vänersborg	16.80	17.19
Borås ¹⁾	17.41	17.08
Skara	17.30	16.95
Karlstad	17.30	16.85
Örebro	17.11	17.07
Västerås	17.29	17.06
Falun	17.68	17.11
Gälle	17.47	17.71
Hudiksvall	18.29	17.20
Härnösand	16.75	17.56
Sundsvall	18.23	17.44
Östersund	17.42	17.47
Umeå	16.85	17.27
Luleå	17.16	16.85
Samtliga	17.24	17.02

II. Realskolor.

1. Realskolor för gossar.

Stockholm: Jakob	17.00	17.33
» Katarina	16.50	16.54
» Kungsholmen	17.40	16.79
Enköping	17.17	17.75
Eskilstuna	16.64	17.17
Eksjö	17.63	16.91
Oskarshamn	17.00	17.20
Karlshamn	16.67	16.15
Malmö	16.83	16.66
Landskrona	16.44	16.42
Varberg	16.93	17.20
Göteborg: Västra	17.21	16.94
» Östra	17.72	16.95
Uddevalla	17.18	16.89
Mariestad	17.71	16.71
Lidköping	16.86	17.18
Sköfde	16.73	17.50
Kristinehamn	17.27	16.91
Arvika	17.50	17.33
Söderhamn	17.21	17.15
Samtliga	17.10	16.98

¹⁾ Borås läroverk är f. o. m. höstn 1908 ombildadt till realskola med realgymnasium.

L ä r o v e r k	De vid realskolexamen godkändes medelålder	
	År 1907.	År 1908.
2. Samskolor.		
Södertälje	—	17 ⁶³
Ämål	17 ³⁰	16 ¹⁴
Samtliga	17 ³⁰	16 ⁹³
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.		
Stockholm.		
Palmgrenska samskolan	—	17 ¹⁷
Ateneum för flickor	—	17 ⁴⁰
Dethowska skolan	—	17 ²³
Grewesmühlska samskolan	—	17 ¹³
Uppsala ensk. läroverk o. privatgymnasium	—	15 ⁷⁵
Söderköpings samskola	—	14 ⁶⁷
Falkenbergs elementarskola	—	17 ⁰⁰
Trollhättans samskola	—	16 ²⁰
Lunds privata elementarskola	—	21 ¹⁴
Eslöfs läroverk för gossar	—	16 ²⁵
Samtliga	—	³⁾ 17 ³⁸
C. Privatister	¹⁾ 18 ⁵¹	⁴⁾ 18 ⁷⁵
D. Samtliga	²⁾ 17 ³⁷	⁵⁾ 17 ³²

¹⁾ Medelåldern för de manliga 19²⁸, och för de kvinnliga 17⁴⁴. ²⁾ Häraf medelålder för de manliga 17³⁷ och för de kvinnliga 17⁴⁴. ³⁾ Häraf medelålder för de manliga 18⁰² och för de kvinnliga 16⁷⁹. ⁴⁾ De manligas medelålder 19⁶⁴, de kvinnligas 17⁴⁴. ⁵⁾ Häraf medelålderna för de manliga 17³⁴ samt för de kvinnliga 17²⁰.

Såsom af tabellen synes var medelåldern för dem, som under år 1908 aflagt realskolexamen 17³² år mot 17³⁷ föreg. år. Fördelade på de olika lärjungekategorierna uppgick medelåldern vid de högre läroverken till 17⁰² år, vid realskolorna för gossar till 16⁹⁸, vid samskolorna till 16⁹³ år, vid enskilda skolorna till 17³⁸ samt för privatisterna till 18⁷⁵ år.

Angående *fyllnadspröfning till realskolexamen* föreskrifver 1905 års läroverksstadga, att pröfningen skall äga rum å den tid och i den ordning, som bestämmes af rektor vid det läroverk, där anmälan skett, i samråd med lärarne i detta läroverks sjätte klass. Dylik pröfning behöfver således ej äga rum i sammanhang med realskolexamen. Under år 1908 ägde fyllnadspröfning till realskolexamen rum i följande ämnen med följande antal lärjungar.

Ä m n e n.	Anmälde.	Godkände.
Tyska	¹⁾ 4	²⁾ 3
Engelska	1	1
Franska	59	56
Matematik	14	12
Geografi	6	6
Naturlära	1	1
Summa	85	79

¹⁾ Häraf 1 anmäld endast till skriftlig pröfning. ²⁾ Dessutom 1 godkänd i skriftlig pröfning (se not 1).

I ofvanstående tabell förekomma, såsom af anmärkningarna under tabellerna 20 och 21 framgår, åtskilliga dubbelräkningar. Såsom synes blefvo af de 85 till fyllnadspröfning anmälda 79 i den muntliga pröfningen godkände.

11. Mogenhets- och fyllnadspröfning.

Tab. 22 och 23.

Vårterminen 1908 anställdes, såsom *tab. 22* närmare visar, mogenhetspröfning vid alla de 37 offentliga högre läroverken samt vid alla de 19 enskilda läroverk, som ägde dimissionsrätt. Den skriftliga pröfningen förrättades den 23, 24, 25, 27, 28 och 29 April. Den muntliga pröfningen, som ägde rum från och med den 18 Maj till och med den 17 Juni, upptog 1 dag vid 1 offentligt och 8 enskilda läroverk, 2 dagar vid 11 offentliga och 11 enskilda läroverk, 3 dagar vid 21 offentliga samt 4 dagar vid 4 offentliga läroverk. Tillsammans åtgingo således för den muntliga pröfningen 132 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 132 dagar 1,583 (mot 1,491 närmast föregående år) mogenhetspröfning. Antalet censorer utgjorde tillsammans 19. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till två vid 17 offentliga och 10 enskilda läroverk, till tre vid 12 offentliga och 7 enskilda, till fyra vid 1 enskildt, till fem vid 7 offentliga och 1 enskildt samt till sex vid 1 offentligt läroverk. Härvid har räknats det högsta antal, som förekommit någon af dagarna.

Höstterminen 1908 anställdes, såsom *tab. 23* närmare visar, både skriftlig och muntlig mogenhetspröfning vid 13 offentliga och 4 enskilda läroverk samt endast skriftlig vid 4 offentliga läroverk. Den skriftliga pröfningen förrättades den 13, 14, 16, 17, 19 och 20 November. Den muntliga, som ägde rum från och med den 7 till och med den 15 December, upptog 1 dag vid 9 offentliga och 2 enskilda läroverk, 2 dagar vid 3 offentliga och 2 enskilda läroverk samt 3 dagar vid 1 offentligt läroverk. Tillsammans åtgingo således för den muntliga pröfningen 24 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 24 dagar 137 (mot 125 närmast föregående år) mogenhetspröfning. Antalet censorer utgjorde tillsammans 13. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till två vid 5 offentliga och 2 enskilda läroverk, tre vid 7 offentliga och 2 enskilda samt till fem vid 1 offentligt läroverk.

Af de å *tab. 22* och *23* meddelade »Sammandrag rörande mogenhetspröfningen» erhåller man följande tabellariska öfversikt för hela kalenderåret.

Vid mogenhetspröfningen år 1908 underkände och godkände.

L ä r j u n g a r.	Underkände ¹⁾ i				Godkände i muntliga pröfningen.		Till- sammans.	
	skriftliga pröfningen.		muntliga pröfningen.					
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
A. Lärj. vid off. lärov.								
Realister	72	9'2	18	2'3	689	88'5	779	100
Latinare	28	4'8	10	1'7	546	93'5	584	100
Båda linierna	100	7'3	28	2'1	1,235	90'6	1,363	100
B. Lärj. vid ensk. lärov.								
Realister	16	11'0	8	5'5	121	83'5	145	100
Latinare	10	5'3	2	1'1	175	93'6	187	100
Båda linierna	26	7'8	10	3'0	296	89'2	332	100
C. Privatister.								
Realister	91	50'3	43	23'7	47	26'0	181	100
Latinare	76	48'4	37	23'6	44	28'0	157	100
Båda linierna	167	49'4	80	23'7	91	26'9	338	100
D. Samtliga.								
Realister	179	16'2	69	6'2	857	77'6	1,105	100
Latinare	114	12'3	49	5'3	765	82'4	928	100
Båda linierna	293	14'4	118	5'8	1,622	79'8	2,033	100

Anm. Bland de i ofvanstående tabell upptagna absoluta talen förekomma åtskilliga dubbelräkningar, emedan många af de i höstterminens pröfning deltagande redan förut bevisat vårterminens.

Den censorerna gifna rättigheten att i strid med examinatorernas uttalade mening förklara en examinerad vara icke mogen tillämpades i 15 fall, nämligen med afseende på 7 lärjungar vid offentliga läroverk, 2 lärjungar vid enskildt läroverk (hvaraf 1 flicka) och 6 privatister.

I följande tabell äro lärjungarne fördelade efter de betyg de erhållit vid den *skriftliga pröfningen i modersmålet*.

Lärjungar.	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	Sa.
A. Lärjungar vid off. lärov.							
Realister	2	42	112	194	396	31	777
Latinare	19	40	111	153	242	17	582
Summa	21	82	223	347	638	48	1,359
B. Lärjungar vid ensk. lärov.							
Realister	2	7	19	31	77	7	143
Latinare	2	14	33	50	84	4	187
Summa	4	21	52	81	161	11	330

¹⁾ Här äro de utblifne äfven inräknade (jfr tabellbilagorna). — ²⁾ 1 af dessa fick räkna sig tillgodo betyg från föregående termins skrifning.

Lärjungar.	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	Sa.
C. Privatister.							
Realister	—	4	9	26	82	46	167
Latinare	1	4	5	22	85	35	152
Summa	1	8	14	48	167	81	319
D. Samtliga.							
Realister	4	53	140	251	555	84	1,087
Latinare	22	58	149	225	411	56	921
Summa	26	111	289	476	966	140	2,008

¹⁾ 1 af dessa fick räkna sig tillgodo betyg från föregående termins skrifning. — ²⁾ 2 af dessa fingo räkna sig tillgodo betyg från föregående termins skrifning.

Antalet af dem, som erhöilo högre betyg än »Godkänd», utgjorde således bland de offentliga läroverkens realister 45 % och bland samma läroverks latinare 55 %. Det föregående året voro motsvarande procenttal 47 och 63.

Enligt censorernas berättelser öfver verkställd mogenhetspröfning under år 1908 erhåller man följande öfversikt, som utvisar, huru många lärjungar hade skrivit öfver hvar och ett af de för uppsatsen på modersmålet gifna ämnena, och hvilka betyg blifvit vid hvarje särskildt ämne utdelade.

Ä m n e n.	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	Sa.
Vårterminen 1908.							
Svenska kyrkan på 1600-talet	—	1	3	5	8	2	19
Stånd och klasser i det gamla Rom	—	4	7	3	6	—	20
Februarirevolutionens betydelse för Frankrike och för det öfriga Europa ...	1	15	84	127	235	14	476
Gustaf III (karaktäristik) ...	3	17	42	63	117	18	260
Det svenska statsrådet ...	—	5	12	28	52	7	104
Hvilken af våra vittna författare tilltalar dig mest?	19	32	54	47	104	8	264
Hufvuddragen af Sydamerikas natur	—	4	14	39	53	15	125
Hvilka äro de viktigaste bevisen för härstammningsläran?	3	10	5	11	6	3	38
Om elektrisk kraftöfverföring	—	10	16	23	34	3	86
Sjöförsvarets betydelse för vårt land	—	11	43	103	217	24	398
Summa	26	109	280	449	832	94	1,790
Höstterminen 1908.							
Betydelsen af Jesu ord: »Du skall älska din nästa såsom dig själf»	—	—	2	9	18	6	35
Julianus affällingen	—	1	—	—	6	1	8
Alexander I af Ryssland ...	—	—	2	4	15	4	25
Drottning Kristina efter tronavsägelsen	—	—	1	2	18	2	23

¹⁾ Dessutom 2, hvilka fingo räkna sig tillgodo betyg från föreg. termin.

Ämnen	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	S:a
Det svenska domstolsväsendet	—	1	—	1	9	3	14
Strindbergs »Mäster Olof»	—	—	2	1	1	—	4
Tundra och stäpp	—	—	—	—	3	1	4
Några bevis för jordens rotation	—	—	—	—	5	3	8
Soda, dess beredning och viktigaste användningar	—	—	1	2	9	2	14
Kommunikationernas betydelse för ett lands utveckling	—	—	1	8	48	24	81
Summa	—	2	9	27	132	46	216

För de skriftliga arbeten, hvilka *realisterna* hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	S:a.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.							
Tysk	—	1	10	7	19	2	39
Engelsk	19	103	222	224	194	10	772
Fransk	1	16	105	151	325	153	751
Matematisk	22	59	129	199	267	101	777
Fysisk	40	81	152	186	268	50	777
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.							
Tysk	2	2	2	8	12	—	26
Engelsk	4	17	45	34	33	10	143
Fransk	—	2	16	21	58	21	118
Matematisk	1	6	12	32	58	34	143
Fysisk	5	10	15	35	67	11	143
C. Privatister.							
Tysk	—	—	2	2	13	13	30
Engelsk	—	11	21	¹⁾ 33	78	21	164
Fransk	—	3	5	11	46	¹⁾ 70	135
Matematisk	—	—	13	¹⁾ 24	52	74	163
Fysisk	1	2	8	24	¹⁾ 96	29	160
D. Samtliga.							
Tysk	2	3	14	17	44	15	95
Engelsk	23	131	288	291	305	41	1079
Fransk	1	21	126	183	429	244	1004
Matematisk	23	65	154	255	377	209	1083
Fysisk	46	93	175	245	431	90	1080

Anm. 26 lärjungar vid offentliga läroverk, 25 vid enskilda läroverk samt 28 privatister skrefvo tyska i st. för franska; 5 lärjungar vid offentligt läroverk och 1 privatist skrefvo tyska i st. för engelska; 8 lärjungar vid offentliga läroverk, 1 vid enskildt läroverk samt 1 privatist skrefvo både tyska, engelska och franska; 2 privatister skrefvo endast svenska; 3 privatister uteblefvo från skrifningen i fysik samt 2 från skrifningen i franska, matematik och fysik. ¹⁾ 1 af dessa fick räkna sig tillgodo betyg från föregående termin.

För de skriftliga arbeten, hvilka *latinarna* hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	S:a.
A. Lärjungar vid off. lärov.							
Latinsk	1	30	129	¹⁾ 144	249	29	582
Tysk	6	23	44	44	34	8	159
Fransk	5	29	¹⁾ 115	123	238	72	582
Matematisk	37	56	71	95	¹⁾ 122	45	426
B. Lärjungar vid ensk. lärov.							
Latinsk	2	27	33	36	77	12	187
Tysk	7	6	14	8	21	9	65
Fransk	2	22	34	48	54	12	172
Matematisk	10	17	19	25	40	24	135
C. Privatister.							
Latinsk	—	1	6	18	67	57	149
Tysk	—	1	2	7	24	18	52
Fransk	1	2	14	17	46	55	135
Matematisk	1	4	7	11	34	50	107
D. Samtliga.							
Latinsk	3	58	168	198	393	98	918
Tysk	13	30	60	59	79	35	276
Fransk	8	53	163	188	338	139	889
Matematisk	48	77	97	131	196	119	668

Anm. 14 lärjungar vid enskilda läroverk samt 10 privatister skrefvo tyska i st. för franska; 3 lärjungar vid offentliga läroverk och 2 privatister skrefvo både tyska och franska; 3 privatister skrefvo endast svenska, 1 lärjunge vid ensk. läroverk samt 2 privatister uteblefvo från skrifningen i franska och matematik samt 2 privatister från skrifningen i franska. — ¹⁾ 1 af dessa fick räkna sig tillgodo betyg från föregående termin.

De *mogenhetsbetyg*, som utdelades åt de vid pröfningen godkände, voro följande.

Lärjungar.	A.	AB.	B.	Summa.
A. Lärjungar vid offentl. lärov.				
Realister	41	225	423	689
Latinare	47	188	311	546
Summa	88	413	734	1,235
B. Lärjungar vid ensk. lärov.				
Realister	5	34	82	121
Latinare	24	68	83	175
Summa	29	102	165	296
C. Privatister.				
Realister	—	8	39	47
Latinare	1	4	39	44
Summa	1	12	78	91
D. Samtliga.				
Realister	46	267	544	857
Latinare	72	260	433	765
Summa	118	527	977	1,622

Bland de godkände voro 141 flickor, hvaraf 25 realister och 116 latinare; af de 116 latinarna aflade 7 examen i grekiska språket. — Alla vid den muntliga pröfningen godkände tillhörde statskyrkan, med undantag af 19, af hvilka 15 tillhörde den mosaiska trosbekännelsen (däribland 1 flicka) och 4 (hvaraf 1 flicka) tillhörde den katolska trosbekännelsen.

Af de i muntliga pröfningen godkände 208 grekerna examinerades 84 lärjungar vid offentliga läroverk, 4 (hvaraf 1 flicka) vid enskilda läroverk samt 4 privatister (hvaraf 1 flicka) jämväl i engelska språket.

Enligt tab. 19 funnos den 1 Februari 1908 i öfre sjunde klassen vid de offentliga läroverken 731 realister och 568 latinare eller tillsammans 1,299 lärjungar. Till undergående af mogenhetspröfning vårterminen 1908 anmälde sig enligt tab. 22 c) 1,294 af nämnde lärjungar, hvaraf 729 af realisterna och 565 af latinarne. Bland dessa blefvo 1,191 förklarade mogne, hvaraf 656 realister och 535 latinare; af de senare tillhörde 389 latinlinien utan grekiska och 146 latinlinien med grekiska. — Af de till undergående af mogenhetspröfning under höstterminen 1908 enligt tab. 23 c) vid de offentliga läroverken anmälde 69 lärjungarne, hvaraf 50 realister och 19 latinare, blefvo 44 förklarade mogne, hvaraf 33 realister och 11 latinare; bland dessa senare tillhörde 8 latinlinien utan och 3 latinlinien med grekiska. — Af de offentliga läroverkens under år 1908 såsom mogne förklarade 1,235 lärjungar tillhörde således 689 (55.8 %) reallinien, 397 (32.1 %) latinlinien utan och 149 (12.1 %) latinlinien med grekiska.

De vid mogenhetspröfningen 1908 godkändes ålder utvisas af följande tabell.

Ålder.	Lärjungar vid off. lärov.			Lärjungar vid ensk. lärov.			Privatister.			Samtliga godkände.		
	Real.	Lat.	S.ma.	Real.	Lat.	S.ma.	Real.	Lat.	S.ma.	Real.	Lat.	S.ma.
16 år	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
17 " "	12	10	22	2	4	6	1	1	2	15	15	30
18 " "	116	113	229	19	12	31	9	4	13	144	129	273
19 " "	259	197	456	28	48	76	8	8	16	295	253	548
20 " "	184	132	316	33	47	80	10	10	20	227	189	416
21 " "	85	70	155	18	21	39	8	7	15	111	98	209
22 " "	28	17	45	8	16	24	4	5	9	40	38	78
23 " "	4	4	8	5	13	18	2	3	5	11	20	31
24 " "	1	1	2	5	1	6	1	1	2	7	3	10
25 " "	—	1	1	1	7	8	1	1	2	2	9	11
26 " "	—	—	—	1	2	3	—	2	2	1	4	5
27 " "	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3
28 " "	—	—	—	1	1	2	—	1	1	1	2	3
29 " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 " "	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	2
31 " "	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
32 " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33 " "	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Summa	689	546	1,235	121	175	296	47	44	91	857	765	1,622

¹⁾ Om 17 år räknas såsom normalålder i öfre 7:e klassen vid läsårets början (jfr berättelsen för läsåret 1889—90, sid. 64), böra 18 år räknas såsom normalålder i samma klass vid läsårets slut och bör således äfven vara den normala åldern för dem, hvilka då eller före kalenderårets slut undergått mogenhetspröfning.

Bland de godkände lärjungarne vid de offentliga läroverken voro enligt ofvanstående beräkning 23 under, 229 i och 983 öfver normalåldern. Motsvarande tal för lärjungarne vid de enskilda läroverken äro 6, 31 och 259 samt för privatisterna 2, 13 och 76. Dock må med afseende på lärjungarne vid de offentliga läroverken erinras därom, att till följd af läroverksstadgans föreskrifter om inträdesåldern icke få lärjungar måste komma att räknas till de öfverårige, ehuru de i själfva verket befinna sig i normalåldern (jfr berättelsen för läsåret 1894—95, sid. 14).

Följande tabell lämnar såväl för de särskilda läroverken som för de olika lärjungekategorierna en öfversikt öfver de under åren 1904—1908 vid mogenhetspröfningen godkändes medelålder.

Läroverk.	De vid mogenhetspröfningen godkändes medelålder.				
	År 1904	År 1905	År 1906	År 1907	År 1908
A. Lärjungar vid offentl. läroverk.					
Stockholm:					
Latinläroverket	18.71	19.02	19.26	19.11	19.13
Södermalms läroverk ...	19.07	18.98	19.09	19.48	19.20
Realläroverket å Norrm.	19.22	19.27	19.43	19.30	19.31
" å Östern.	—	—	18.89	19.28	19.38
Nya elementarskolan ...	18.75	18.75	18.87	19.08	18.88
Uppsala	19.36	19.39	19.28	19.55	19.40
Nyköping	19.69	19.17	19.63	20.63	19.00
Strängnäs	19.33	19.25	19.50	21.00	19.38
Linköping	19.50	19.82	19.72	19.36	19.75
Norrköping	19.06	19.26	19.11	19.41	19.51
Jönköping	19.50	20.09	19.78	20.03	20.21
Växjö	19.41	19.33	19.43	19.56	19.88
Kalmar	19.17	19.50	19.47	19.56	19.4
Västervik	20.00	19.29	19.13	19.88	19.19
Visby	19.50	19.50	20.44	19.07	19.72
Karlskrona	19.53	19.50	18.67	19.29	19.32
Kristianstad	18.89	19.09	19.31	19.30	19.45
Malmö	18.87	19.38	19.50	19.35	19.18
Lund	19.27	19.41	19.19	19.00	19.14
Hälsingborg	19.16	18.98	19.04	19.14	19.00
Ystad	19.06	19.20	19.16	18.56	19.75
Halmstad	19.30	19.72	19.44	19.23	19.28
Göteborg:					
Latinläroverket	19.90	19.50	19.43	19.77	19.54
Realläroverket	19.69	19.44	19.57	19.40	19.05
Vänersborg	19.28	19.20	19.69	19.69	19.52
Skara	19.63	19.54	19.66	19.50	19.61
Karlstad	18.93	19.84	19.19	19.75	19.38
Örebro	19.22	19.56	19.22	19.42	19.76
Västerås	19.45	19.29	19.15	19.35	19.41
Falun	19.12	19.43	19.60	19.85	19.86
Gäffe	19.53	18.83	19.79	19.52	19.40
Hudiksvall	19.43	18.80	19.40	19.00	19.55
Härnösand	19.00	19.63	19.79	20.44	20.36
Sundsvall	19.22	19.71	19.93	20.14	19.48
Östersund	19.52	20.46	19.79	19.83	20.06
Umeå	19.68	19.38	19.56	19.44	19.71
Luleå	19.11	19.33	19.67	19.29	19.53
Samtliga	19.29	19.37	19.7	19.48	19.43

Läroverk.	De vid mogenhetspröfningen godkändes medelålder.				
	År 1904.	År 1905.	År 1906.	År 1907.	År 1908.
B. Lärjungar vid ensk. läroverk.					
Stockholm:					
Beskowska skolan	19'67	19'87	19'41	19'89	19'50
Wallinska flickskolan...	20'00	19'88	19'93	19'73	20'64
Lyceum för flickor	18'83	20'14	19'27	19'67	19'80
Palmgrenska samskolan	21'05	20'22	20'15	20'67	19'85
Åhlinska flickskolan ...	19'64	20'36	19'60	19'87	20'00
Östermalms högre läro- anstalt för flickor.....	19'00	20'23	20'25	20'20	19'67
Södermalms högre läro- anstalt för flickor ...	—	—	—	19'00	20'00
Whitlockska samskolan	18'60	—	—	19'20	20'00
Sofi Almqvists " ...	—	—	19'20	19'00	20'00
Stockholmsnysamgym- nasium	—	—	—	—	21'82
Djursholms samskola ...	—	—	—	18'67	18'67
Uppsala:					
Fjellstedtska skolan ...	23'73	23'25	23'30	23'52	22'65
Privatgymnasium	20'00	20'24	19'04	19'31	19'19
Malmö: Tekla Åbergs h. lärov. f. flickor					
Lunds privata elem.-skola	20'48	20'44	20'82	20'68	21'20
Hälsingb.: E. Lundbergs h. lärov. för flickor ...	—	—	—	—	20'20
Göteborgs högre samskola	—	19'14	19'14	19'71	19'57
" gymn. för flickor	—	—	—	19'00	19'80
Lundsbergs skola	—	—	—	—	19'00
Samtliga	20'29	20'39	20'12	20'24	20'25
C. Privatister	20'49	20'59	20'44	21'26	20'90
D. Samtliga	19'52	19'61	19'58	19'72	19'68

¹⁾ En femtioårig privatist är ej här medräknad. ²⁾ Medelåldern för de manliga 20'70 samt för de kvinnliga 19'81. — ³⁾ Medelåldern för de manliga 20'96 samt för de kvinnliga 20'75. — ⁴⁾ Medelåldern för de manliga 19'65 samt för de kvinnliga 19'97.

I den nya läroverksstadgan förordnades, att fyllnadspröfning till studentexamen skulle förrättas å den tid och i den ordning, som rektor i samråd med lärarne i gymnasiet fjärde ring bestämde, och i Kungl. kungörelsen af den 19 April 1907 angående ändrade bestämmelser i fråga om fyllnadspröfning till mogenhetsexamen stadgades, att dessa bestämmelser skulle träda i kraft omedelbart efter kungörelsens utfärdande (Sv. Förf.-saml. 1907, nr 17). Från och med den 19 April 1907 kan fyllnadspröfning till studentexamen äga rum hvilken tid af året som helst.

För den fyllnadspröfning, som anställdes år 1908, finnes redogjort å tab. 22 och 23. Ur där meddelade uppgifter erhålles följande sammandrag för hela kalenderåret.

I efterföljande tabell förekomma, såsom af anmärkningarna under tabellerna framgår, åtskilliga dubbelräkningar. — Skillnaden mellan antalet af de anmälde och antalet af de godkände utgjordes af 16 från den skriftliga och 4 från den muntliga pröfningen uteblifne, hvaraf 1 underkänd i skriftliga pröfningen, samt af 5 i den skriftliga

Ä m n e n.	Anmälde.	Godkände.
Latinska språket	41	37
Engelska "	1	1
Franska språket	1	1
Historia och geografi	1	—
Matematik å reallinien	61	54
Matematik å latinlinien B	15	12
" " " A	2	2
Naturalhistoria	24	24
Biologi	21	20
Fysik å reallinien	129	120
" " latinlinien B	1	1
Kemi	126	121
Summa	423	393

Anm. I tabellen är äfven inräknad sådan fyllnadspröfning, som ägt rum för inträde i Tekniska högskolan, hvilken fyllnadspröfning redan förut jämlikt Kungl. cirk. den 3 September 1878 kunnat äga rum hvilken tid af året som helst och på den grund ej varit inräknad i här ifrågakvarande tabeller angående fyllnadspröfning, hvilka upptagit endast sådan fyllnadspröfning, som ägt rum i samband med mogenhetspröfningen.

och 7 i den muntliga pröfningen underkände. Att summan af underkände, uteblifne och godkände blifver 425, beror därpå att af 2 i den skriftliga pröfningen underkände 1 blef godkänd i och 1 uteblef från den muntliga pröfningen.

12. De afgångnes tillämnade lefnadsbanor.

Tab. 24.

Enligt tab. 24 afgingo under kalenderåret 1908 från de allmänna läroverken utan godkänd realskoleexamen eller mogenhetspröfning 2,354 lärjungar, af hvilka 49 genom döden. Bland de 933 i kolumn 2 uppförda öfvergingo de allra flesta eller 873 endast från ett till ett annat af de till denna berättelse hörande läroverken. Af de öfriga 60 gingo 5 till folkskoleseminarium, 1 till småskoleseminarium, 5 till borgarskola, 40 till folkskola och 9 till läroverk i utlandet (hvaraf 2 till Norge, 1 till Finland och 4 till Tyskland).

Hvad angår de i kolumn 12 upptagna lärjungarne finnes för 3 bland dem uppgifvet, att på dem tillämpats läroverksstadgans § 41 (skilsmässa från läroverket på grund af för lång tid i klassen), för 16 att de blifvit förvisade, för 24 att de afgått på grund af sjukdom eller sjuklighet, för 73 att de afgått till hemmet, och för 10 att de rest till utlandet, däraf 5 till Amerika.

Hela antalet efter aflagd realskoleexamen afgångne uppgick enligt tabellens andra afdelning till 949. Af dessa afgingo 92 (9.7 %) till forts. studier vid högre allm. läroverk eller enskilda studier, 170 (17.9 %) till civila tjänstemannabanan, 356 (37.5 %) till bankverksamhet och handel, 76 (8.0 %) till teknisk skola, 65 (6.8 %) till fabriks- eller handtverksrörelse, 30 (3.2 %) till skogsskötsel, 52 (5.5 %)

¹⁾ 1 af dessa underkändes i skriftliga pröfningen.

till landtbruk, 13 (1·4 %) till sjömansyrket, 15 (1·6 %) till andra (i anmärkningarna under tabellen särskildt omnämnda) lefnadsbanor samt 80 (8·4 %) utan att lämna närmare uppgift om tillämnad lefnadsbana.

Hela antalet *efter godkänd mogenhetspröfning* afgångne uppgick enligt tabellens sista afdelning till 1,235. Af dessa afgingo 476 (38·5 %) till universitet eller enskild högskola, 170 (13·8 %) till tekniskt läroverk, 56 (4·5 %) till landtbruk

eller skogsskötsel, 4 (0·3 %) till fabriks- eller handtverksrörelse, 149 (12·1 %) till handelsyrket, 98 (7·9 %) till civila tjänstemannabänor utan universitetsexamina, 144 (11·7 %) till militäryrket, 97 (7·9 %) till apotekare-, tandläkare- och veterinäryrket eller andra (i anmärkningarna under tabellen särskildt omnämnda) lefnadsbanor samt 41 (3·3 %) utan att lämna närmare uppgift om tillämnad lefnadsbana.

D. Ekonomiska förhållanden.

13. Lärares och lärarinnors aflönings- och pensionsförmåner.

Riksdagen år 1904 fastställde ej blott nya grunder för anordningen af rikets allmänna läroverk, utan äfven nya aflönings- och pensionsförmåner för de vid dem anställda lärare och lärarinnor. Närmare bestämmelser härom utfärdades genom Kungl. kungörelsen den 27 Augusti 1904. Häri stadgades, att den nya löne- och pensionsregleringen skulle gälla från och med år 1905 för befullmäktigade eller af Kungl. Maj:t tillförordnade rektorer samt ordinarie lärare och lärarinnor vid högre allmänna läroverk och sådana lägre allmänna läroverk, som voro ämnade att ombildas till högre läroverk eller till realskolor för gossar, så ock för extra ordinarie ämneslärare och lärarinnor vid allmänna läroverk och pedagogier, dock att den nya lönestaten först från och med den 1 Juli nämnda år skulle tillämpas för rektorerna vid läroverken i Arvika och Varberg. I samma Kungl. kungörelse meddelades, att tidpunkten för tillämpningen af löne- och pensionsregleringen för den ordinarie lärarpersonalen vid de blifvande samskolorna skulle af Kungl. Maj:t senare bestämmas. Slutligen stadgades, att under benämningen adjunkt skulle hädanefter inbegripas jämväl sådana ämneslärare, som hittills benämnts kolleger.

För **ordinarie lärare och lärarinnor** fastställdes de nya löneförmåner till följande belopp i de olika lönegraderna.

För **rektorer** vid högre läroverk två lönegrader å respektive 4,000 och 4,500 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 2,000 kronor; för rektorer vid realskola två lönegrader å respektive 3,200 och 3,700 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 1,800 kronor. Rektorerna skola därjämte af vederbörande kommun åtnjuta fri bostad eller hyresersättning.

För **lektorer** fem lönegrader å 2,600, 2,950, 3,300, 3,650 och 4,000 kronor jämte tjänstgöringspenningar å respektive 1,400, 1,550, 1,700, 1,850 och 2,000 kronor.

För **adjunkter** fem lönegrader å 2,000, 2,350, 2,700, 3,050 och 3,400 kronor jämte tjänstgöringspenningar å respektive 1,000, 1,150, 1,300, 1,450 och 1,600 kronor.

För **första lärarinna** vid statens samskola två lönegrader å 1,400 och 1,900 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 600 kronor.

För **lärarinna** vid statens samskola två lönegrader å 1,000 och 1,500 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 500 kronor.

För **teckningslärare** vid högre allmänt läroverk fyra lönegrader å 1,400, 1,600, 1,800 och 2,000 kronor samt vid realskola tre lönegrader å 700, 800 och 900 kronor.

För **musiklärare** vid högre allmänt läroverk fyra lönegrader å 1,100, 1,300, 1,500 och 1,700 kronor samt vid realskola tre lönegrader å 550, 650 och 750 kronor.

För **gymnastiklärare** vid högre allmänt läroverk fyra lönegrader å 1,400, 1,600, 1,800 och 2,000 kronor samt vid realskola tre lönegrader å 700, 800 och 900 kronor.

Därjämte stadgas, att innehafvare af rektorsbefattning eller ordinarie lärarbefattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller den jämkning i sina åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af de allmänna läroverken eller eljest i allmänhet kan blifva stadgad, samt att med rektorsbefattning eller ordinarie ämneslärarbefattning icke må förenas annan tjänst i rikets, riksdagens eller kommuns stat, icke heller någon annan tjänstebefattning, med mindre den icke befinnes vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid läroverket.

För rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt ofvanstående löne reglering blifvit fastställd, bestämdes dessutom, att den genom Kungl. cirkulären den 20 Mars 1858 och den 29 December 1860 stadgade skyldigheten för vissa lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärliga vid det läroverk, där de vore anställda, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk, skulle åligga vid högre läroverk yngste lektorn och de två yngsta adjunkterna samt vid realskola de två yngsta adjunkterna, allt efter senaste fullmakts datum; samma skyldighet, som i detta afseende ålåg adjunkterna, skulle äfven åligga lärarinnor vid samskola, för hvilka i öfrigt skulle gälla samma villkor och förbehåll för de stadgade löneförmånernas åtnjutande, som blifvit bestämda för adjunkterna vid de allmänna läroverken.

Enligt 1904 års läroverksstadga åligger rektor vid högre allmänt läroverk en undervisningsskyldighet af tolf till sexton timmar, rektor vid realskola tjugu timmar i veckan. Lektor, som tillika är domkapitelsledamot, åligger att undervisa aderton till tjugu timmar i veckan, lektor, som icke är domkapitelsledamot samt adjunkt, hvilkens hufvudsakliga tjänstgöring är förlagd till realskolans sjätte klass och gymnasiet, åligger att undervisa tjugu till tjugutvå timmar, öfriga adjunkter tjugufyra till tjugutått timmar i veckan. Första lärarinna vid samskola åligger att undervisa tjugu till tjugutvå timmar, öfriga ämneslärarinnor vid samskola tjugutvå till tjugusex timmar i veckan.

Lärare i teckning är enligt 1904 års läroverksstadga skyldig att undervisa vid högre läroverk femton, vid realskola åtta timmar i veckan. Lärare i musik är skyldig att undervisa vid högre läroverk tolf, vid realskola sex timmar i veckan. Hvad angår gymnastiklärare stadgas i 1904 års läroverksstadga, att dylik lärare är skyldig att meddela undervisning under så många timmar i veckan, som för undervisningens behöriga bestridande äro erforderliga, dock i vissa fall mot åtnjutande af tilläggsarfvode, hvarom mer här nedan. — Härtill lades genom Kungl. kungörelsen den 27 Augusti 1904 följande bestämmelser, nämligen att ytterligare tjänstgöring än här ofvan är nämnd må kunna åläggas tecknings- och musiklärare mot en årlig ersättning för hvarje veckotimma af 80 kronor i första, 95 kronor i andra, 110 kronor i tredje samt, vid högre läroverk, 125 kronor i fjärde lönegraden, dock under iakttagande däraf att ersättning för extra tjänstgöring ej må utgå för högre antal veckotimmar än 17 till teckningslärare vid högre läroverk, 24 till teckningslärare vid realskola och 3 till musiklärare. — Gymnastiklärare, som fått sig ålagd en mera ansträngande eller omfattande tjänstgöring, äger åtnjuta ett tilläggsarfvode, som i hvarje fall bestämmes af Kungl. Maj:t och i intet fall får öfverstiga 650 kronor.

Rektor och ämneslärare, som af sjukdom hindras att sköta sin tjänst, äger uppbära hela lönen. För lärare däremot, som åtnjuter tjänstledighet på grund af offentligt uppdrag, skall i hvarje särskildt fall, för hvilket bestämd föreskrift förut ej är meddelad, på Kungl. Maj:ts pröfning bero, huruvida och i hvilken mån han bör utöfver tjänstgöringspenningarne vidkännas afdrag å sin lön. Då lärare är tjänstledig af annan anledning än styrkt sjukdom eller offentligt uppdrag eller eljest är förhindrad att sköta sin befattning, skall han under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som erfordras för befattningens uppehållande; samma skyldighet skall äfven åligga afiden lärares sterbhusdelägare under dem tillkommande tjänst- och nådår. — Öfningslärare skall vid tjänstledighet på grund af sjukdom äga uppbära tre fjärdedelar af de löneförmåner, som han skulle hafva uppburit, om han själf bestridit sin tjänst.

Uppflyttning i högre lönegrad äger rum för rektor efter förloppet af tio år, därest han med nit och skicklighet tjänstgjort såsom rektor mera än fyra femtedelar af samma tid, dock med iakttagande att rektor vid högre läroverk

härvid må räkna sig till godo endast den tid, han tjänstgjort såsom rektor vid sådant läroverk. För lektorer, adjunkter, första lärarinnor, lärarinnor, teckningslärare, musiklärare och gymnastiklärare äger uppflyttning från lägre till högre lönegrad rum efter förloppet af fem år, därest läraren eller lärarinnan under mer än fyra femtedelar af den tjänstgöringstid, som erfordras för att vinna nämnda uppflyttning, med nit och skicklighet bestridit sin egen eller på grund af förordnande annan statens tjänst eller ock fullgjort annat offentligt uppdrag. Därest adjunkt, som befordras till lektor, redan intjänat högre aflöning än lektors begynnelseaflöning, skola honom tillgodoföras så många ålders-tillägg såsom lektor, att hans aflöning i sistnämnda befattning blir lika hög, som den aflöning han senast åtnjutit i sin egenskap af adjunkt; om adjunkt, som befordras till lektor, därvid icke erhåller högre aflöning än den han åtnjutit såsom adjunkt, skall vid hans uppflyttning i närmast högre lektorslönegrad honom tillgodoräknas den tid, hvarunder han innehaft adjunktsbefattning, efter det att han i denna befattning senast uppflyttades i högre lönegrad. Därjämte stadgades, att hvad förut gällande bestämmelser innehållit angående rätt för lärare vid de allmänna läroverken att, utöfver hvad här ofvan blifvit omnämndt, för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo föregående tjänstgöring, skulle upphöra att gälla.

Lektorer vid sjökrigsskolan, lärare vid högre lärarinneseminarier och vid folkskoleseminarierna äga fortfarande, att vid öfvergång till de allmänna läroverken, för tillgodonjutande af lön i högre lönegrad, räkna sig till godo föregående tjänstgöring såsom ordinarie lärare enligt enahanda grunder, som här ofvan blifvit angifna angående ämneslärare vid de allmänna läroverken, hvaremot den rätt i detta afseende, som förut i öfrigt tillkommit lärare vid här ofvan nämnda läroanstalter äfvensom lärare vid de enskilda läroverken, skulle upphöra. De i Kungl. cirkulären den 1 Juni 1877 och den 18 Maj 1878 omnämnda docenterna vid universiteten äga att efter befordran till ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo den tid, dock icke utöfver tre år, under hvilken de med nit och skicklighet deltagit i undervisningen vid universitetet. Dessutom stadgas, att vid uppflyttning i högre lönegrad den högre aflöningen icke får tillräddas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd.

För *extra ordinarie ämneslärare och ämneslärarinnor* blefvo genom den nya löneregleringen följande arfvoden fastställda att utgå från och med år 1905. Extra ordinarie lärare, som aflagt sådan akademisk examen, som medför rätt att söka ordinarie lärarbefattning vid allmänt läroverk, samt genomgått profår, äger att uppbära ett årligt arfvode af 2,000 kronor, hvaremot extra ordinarie lärare, som icke fullgjort ofvannämnda villkor, erhåller ett årligt arfvode af 1,800 kronor. Extra ordinarie lärarinna, som aflagt godkänd afgangsexamen från högre lärarinneseminarier eller fullgjort hvad som är stadgadt med afseende på examina och profårskurs för behörighet till ordinarie ämnes

lärarbefattning vid de allmänna läroverken, äger att uppbära ett årligt arfvode af 1,400 kronor, hvaremot extra ordinarie lärarinna, som icke fullgjort ofvannämnda villkor, erhåller ett årligt arfvode af 1,200 kronor; härtill kommer för lärarinna, som förordnas att upprätthålla första lärarinnas åligganden, ett årligt tilläggsarfvode af 300 kronor.

Vid hvarje läroverk finnes anställd en skolläkare, hvilken, förutom det i läroverkets stat för honom upptagna arfvodet, äger att ur läroverkets ljus- och vedkassa uppbära en krona om året för hvarje under höstterminen närvarande lärjunge. Vid de högre läroverken äfvensom vid vissa realskolor finnas mot särskildt arfvode anställda bibliotekarier samt dessutom vid vissa läroverk särskilda slöjdlärare, äfvensom med särskildt arfvode försedda skrifbiträden åt rektorerna. Slutligen finnas äfven vid samskolorna timplärlarinnor i kvinnligt handarbete, hvilka äga att uppbära ett arfvode af en krona femtio öre i timmen.

Med afseende på *pension* stadgade den ofvannämnda Kungl. kungörelsen af den 27 Aug. 1904, att ordinarie lärare och lärarinna vid allmänt läroverk, som inginge på den nya lönestaten eller som utnämndes efter det kungörelse i ämnet utkommit, skulle hafva rättighet och skyldighet att, ämneslärarinna vid uppnådda 55 lefnadsår och 25 tjänsteår, gymnastiklärare vid uppnådda 62 lefnadsår och 30 tjänsteår samt öfriga lärare vid uppnådda 65 lefnadsår och 35 tjänsteår, afgå från tjänsten med pension från allmänna indragningsstaten; dock Kungl. Majt obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvas i tjänsten kunna på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna. — Pensionsbeloppet skall för ordinarie ämneslärare och ämneslärarinna utgöra oafkortad lön, men för ordinarie öfningslärare två tredjedelar af de löneförmåner, han under de tio sista åren i medeltal för år uppburit eller skulle hafva uppburit, i den händelse han själf bestridt sin tjänst, dock icke lägre belopp än lönen oafkortad. — Med afseende på tillförordnad rektor stadgades, att sådan som fullgjort de i fråga om ämneslärare för pensions erhållande stadgade villkor och i minst 15 år innehåft rektorsförordnande, skulle vara berättigad att i pension uppbära sin lön såsom rektor oafkortad.

14. Donationer till läroverken.

Årsredogörelsernas uppgifter om nya donationer till läroverken äro sammanställda i följande tabell. Vid utarbetandet af denna tabell och de motsvarande i föregående berättelser har iakttagits att endast medräkna de donationer, hvaras afkastning anslagits till stipendier, premier eller understöd åt lärjungar vid hithörande läroverk, men icke sådana, som afse andra ändamål (t.ex. anskaffande af materiell), att vid beräkningen ej medtaga löften eller testamentariska förordnanden om framdeles utfallande donationsbelopp samt att ej medräkna tillfälliga gåfvor, afsedda att i sin helhet utdelas såsom premier eller understöd åt lärjungarne, och ej heller andra till premie- och fattigkassorna lämnade gåfvor, hvilka ej synas hafva blifvit kapitaliserade.

Läroverk.	Kapital.	Anmärkingar.
Stockholm:	Kronor.	
Latinlärov. å Norrmalm	900—	Stipendiefond.
Nya Elementarskolan ...	3,000—	»
»	5,000—	»
»	295'25	Ökning af premie- och stipendiefond.
Nyköping	5,049'12	Stipendiefond.
Strängnäs	5,049'12	»
Norrköping	5,178'68	»
Växjö	5,000—	»
»	1,540'42	Premiefond.
»	6,000—	»
Malmö	1,000—	Stipendiefond.
Lund	100—	Ökning af stipendiefond.
Ystad	10,000—	Stipendiefond.
Göteborg: Latinlärov.	1,400—	Premiefond.
» Reallärov.	2,500—	»
Skara	3,200—	Stipendiefond.
»	35,266'93	»
Örebro	5,000—	Ökning af stipendiefond.
Västerås	1,884'42	Stipendiefond.
Falun	1,500—	»
Härnösand	13,000—	»
Sundsvall	10,000—	Stipendie- och premiefond.
Umeå	2,000—	Premiefond.
Luleå	100—	Ökning af premiefond.
Stockholm: Katarina realsk.	175—	Stipendiefond.
»	40'52	Ökning af stipendiefond.
Enköping	200—	Premiefond.
Karlshamn	500—	»
Malmö	1,000—	Stipendiefond.
»	6,500—	»
Lidköping	1,775—	Premiefond.
Arvika	100—	Stipendiefond.
Söderhamn	350—	»
Södertälje	704'91	Stipendiefond.
Alingsås	2,000—	Ökning af premiefond.
Åmål	356'22	Stipendiefond.
Köping	1,685'02	»
Örnsköldsvik	200—	Premiefond.
»	275—	Ökning af stipendiefond.
Summa	139,825'61	

Förutom ofvan uppräknade donationer bör nämnas, att Malmö högre allm. läroverk och Malmö realskola gemensamt under läsåret erhållit en donation å 12,000 kronor, hvaraf afkastningen skall användas för att bereda tillfälle till sommarvistelse å landet för tillsvidare en lärare vid hvarterdera läroverket.

Om man sammanställer slutsumman i den här ofvan befintliga tabellen med de motsvarande i föregående berättelser, erhåller man följande öfersikt öfver de donationsmedel, hvilka för de angifna ändamålen under de i dessa berättelser behandlade perioderna kommit läroverken till godo:

1877—1880	Kronor	294,133
1881—1885	»	282,105
1886—1890	»	200,111
1891—1895	»	158,836

Transport Kronor 935,185

	Transport Kronor 935,185
1886—1887	» 233,799
1887—1888	» 194,673
1906—07	» 52,487 ³¹
1907—08	» 29,737 ²³
1908—09	» 139,825 ⁶¹
	Summa Kronor 1,585,707 ¹⁵ .

15. Omkostnaderna för läroverken.

Med afseende på de anslag, som äro upptagna i den vid 1907 års riksdag upprättade riksstaten för år 1908, är följande att här nämna.

Såsom *reservationsanslag* till de allmänna läroverken var i riksstaten för år 1907 å ordinarie stat under titeln »Allmänna läroverken» uppfördt ett belopp af 5,280,349 kronor. I 1908 års riksstat är samma reservationsanslag upptaget till 5,333,699 kronor, hvilket, jämfördt med föregående år, utvisar en ökning af 53,350 kronor. Denna tillökning uppkom genom riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts framställning angående tillsättande af vissa utaf de för fyllande af den för 1904 års riksdag framlagda normalstaten för de allmänna läroverken erforderliga lärar- och lärarinnestjänsterna på ordinarie stat samt för genomförande af den för lärarpersonalen vid de allmänna läroverken fastställda nya löne- och pensionsregleringen vid vissa samskolor, angående lönefyllnad samt för höjande af anslaget till arfvoden åt rektorernas skrifbiträden, för höjande af anslaget till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk och för höjande af anslaget till öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk.

Riksdagen beslöt nämligen att på ordinarie stat bevilja ett anslag af dels 40,050 kronor till 1 adjunkts- och 12 ämneslärarinnebefattningar, att på särskilda af statens samskolor fördelas i enlighet med de af departementschefen angifna grunder, samt för uppförande å ny ordinarie stat af å gammal stat kvarstående 5 rektors- och 16 adjunktsbefattningar samt 5 teckningslärar-, 5 gymnastiklärar- och 5 musiklärarplatser vid de till sexklassiga statssamskolor ombildade förutvarande femklassiga allm. läroverken i Norrtälje och Vadstena samt de treklassiga allm. läroverken i Trelleborg, Strömstad och Filipstad, dels ock 300 kronor till fyllande af en adjunktslön vid realskolan i Kristinehamn i stället för det hittills från staden utgående lönebidrag å samma belopp. Riksdagen medgaf därjämte i anledning af en inom riksdagen väckt motion, att af de besparingar, som funnos å reservationsanslaget till allmänna läroverken, för år 1908 använda de medel, som erfordrades för inrättande af ett så stort antal ordinarie adjunktspatser, dock högst 75, som Kungl. Maj:t på grund af företagen utredning angående behovet af platser och tillgången till kompetenta lärarkrafter kunde finna skäligt.

Beträffande reservationsanslaget i öfrigt beslöt riksdagen på Kungl. Maj:ts förslag att höja dels anslaget till arfvoden åt rektorernas skrifbiträden vid de högre läroverken samt vid vissa lägre läroverk med 5,000 kr. eller från 15,000 kr. till 20,000 kr., dels anslaget till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk med 5,000 kr. eller från 10,000 kr.

till 15,000 kr., dels slutligen anslaget för tillfällig adjunktion, hyra för lokal och expenser för öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk med 3,000 kr. eller från 7,000 kr. till 10,000 kr. Med anledning af sistnämnda beslut blef anslaget till öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk ökad från 32,000 kr. till 35,000 kr.

Ökning i reservationsanslaget påkallades däremot icke af riksdagens medgifvande i anledning af Kungl. Maj:ts framställning,

dels att rektor vid skeppsgosseskolan i Karlskrona hädanefter skulle få vid öfvergång till de allmänna läroverken, för tillgodonjutande af aflöning i högre lönegrad, räkna sig tillgodo föregående tjänstgöring i egenskap af ordinarie rektor enligt enahanda grunder, som angående ämneslärare vid de allmänna läroverken vore stadgade;

dels ock att förmånen af sådan lönetursberäkning, som nyss omförmåls, skulle tillgodokomma förutvarande rektorn vid skeppsgosseskolan i Karlskrona, adjunkten vid högre latinläroverket i Göteborg Gustaf Adolf K:son Gårdstam.

Ökning i reservationsanslaget påkallades ej heller af riksdagens medgifvande i anledning af Kungl. Maj:ts framställning, att lektor vid teknisk elementarskola hädanefter skulle få, vid öfvergång till de allmänna läroverken, för tillgodonjutande af aflöning i högre lönegrad räkna sig till godo föregående tjänstgöring såsom ordinarie lektor vid teknisk elementarskola under den tid, han varit behörig att utnännas till lektor vid allmänt läroverk.

Utom ofvannämnda för de allmänna läroverken afsedda reservationsanslaget finnes därjämte på ordinarie stat under titel »Undervisning i slöjd vid de allmänna läroverken» uppfördt ett förslagsanslag å 10,000 kronor, att användas sålunda att vid läroverk, som visat sig äga på ändamålsenligt sätt ordnad slöjdundervisning, årligen må utgå för hvarje slöjdfärdelning af femton lärjungar vid realskola för gossar och vid samskola 150 kronor samt ett förslagsanslag å 5,000 kronor till understöd åt extra ordinarie lärare vid allmänna läroverken under förfall på grund af sjukdom.

Förutom ofvannämnda 15,000 kronor »till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk», hvilken summa genom Kungl. bref af den 13 Mars 1908 fördelades i 23 resestipendier, nämligen 12 å 700, 4 å 650, 5 å 600, och 2 å 500 kr. ingå i ofvannämnda reservationsanslag två belopp, för hvilka, såsom fortsättning af förut meddelade uppgifter, här må närmare redogöras. För det första ingå däri 30,500 kronor »till praktisk utbildning af blifvande lärare vid de allmänna läroverken». För vårterminen 1908 anordnades af detta belopp 16,150 kronor till arfvoden åt profärsföreståndare och biträdande lärare, för höstterminen 1908 utanordnades 14,350 kronor för samma ändamål. För det andra ingå i reservationsanslaget numera 6,000 kronor »till reseunderstöd åt lärare vid de allmänna läroverken, särskildt vid de läroverk, där profärskurs är anordnad», af hvilket belopp genom sistnämnda Kungl. bref anordnades 10 resestipendier nämligen 4 å 700 kronor, 3 å 600, 2 å 500 och 1 å 400 kronor.

Såsom i förra berättelsen (sid. 32) är omnämndt, föredde allmänna läroverkens ordinarie anslag vid 1907 års

slut en reservation af 525,531 kr. 83 öre; vid 1908 års slut hade nämnda reservation ökats till 545,995 kronor 72 öre.

Riksstaten för år 1908 upptager såsom extra ordinarie anslag till allmänna läroverken och pedagogierna:

- 1) Till arfvoden åt extra och vikarierande lärare vid de allmänna läroverken..... Kr. 150,000
 - 2) Till arvode åt en amanuens hos öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk » 1,500
- Summa Kr. 151,500

Det första anslaget var i riksstaten för år 1907 upptaget till högre belopp eller 248,000 kr. och det sistnämnda med samma belopp. Vid 1908 års slut funnos å nämnda anslag inga medel reserverade. Å ett anslag, som i 1907 års riksstat fanns upptaget under rubriken »för tillfällig löneförbättring åt lärare vid allmänna läroverk och pedagogier, som skola ombildas till samskolor eller indragas», fanns däremot vid 1908 års slut liksem vid 1907 års slut en reservation å 57 kronor och 47 öre.

Ställningen i den utom statsregleringen och rikshufvudboken stående räkning, som i Statskontoret föres öfver influtna afgifter för studentexamen och öfver därmed bestridda utgifter, utvisas för år 1908 af följande sammandrag.

	Kronor.	öre.
Debet.		
Behållning vid årets början	75,698	81
Influtna examensavgifter	40,904	—
Summa	116,602	81
Kredit.		
Utgifter	27,512	13
Behållning vid årets slut	89,090	68
Summa	116,602	81

Stockholm den 17 Februari 1912.

Ställningen i sammanräkning öfver influtna afgifter för realskoleexamen och därmed bestridda utgifter åren 1907 och 1908 framgår af efterföljande sammanställning.

	År 1907.		År 1908.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
Debet.				
Behållning vid årets början	—	—	6,140	—
Influtna examensavgifter	10,640	—	12,510	—
Summa	10,640	—	18,650	—
Kredit.				
Utgifter	4,500	—	3,868	80
Behållning vid årets slut	6,140	—	14,781	20
Summa	10,640	—	18,650	—

Med afseende å det å ordinarie stat förut upptagna anslaget till »Pedagogier och folkskolor», som i 1907 års riksstat var uppfördt med ett belopp af 5,710 kronor, beslöt 1908 års riksdag på Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, att, med uteslutande ur riksstaten af anslagsrubriken pedagogier och folkskolor, under åttonde hufvudtitelns rubrik *folkundervisningen* skulle uppföras, dels ett anslag af 4,500 kronor med titel »Sällskapet för folkundervisningens befrämjande», dels ock ett anslag af 83 kronor med titel: »Folkskolan i Västerlösa, ersättning, att utgå enligt hittills gällande grunder, förslagsvis», samt att från åttonde hufvudtiteln skulle afföras öfriga under rubriken pedagogier och folkskolor såsom anvisning i kontant eller såsom indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag (ersättningar) nu upptagna anslagsposter.

Slutligen må nämnas, att bland anslagen till folkundervisningen för år 1908 finnes på extra stat ett anslag af 25,000 kronor till anordnande af en utbildningskurs i hälso-lära och alkohologi för ämneslärare vid folkskoleseminarierna och de allmänna läroverken.

Clas Gustafsson.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1. Terminernas början och slut läsåret 1908—09.

a. Höstterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Läroverksgrupper.	A u g u s t i m å n a d														Summa läroverk.
	15	16 ¹⁾	17	18	19	20	21	22	23 ¹⁾	24	25	26	27	28	
Högre läroverk	1	—	—	1	4	7	8	4	—	6	2	1	3	1	38
Realskolor:															
Realskolor för gossar	—	—	—	—	1	1	6	7	—	2	1	2	—	—	20
Samskolor	—	—	—	1	—	1	4	2	—	6	—	1	3	1	19
Summa	1	—	—	2	5	9	18	13	—	14	3	4	6	2	77

¹⁾ Söndag.

b. Höstterminens slut.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Läroverksgrupper.	D e c e m b e r m å n a d.							Summa läroverk.
	17	18	19	20 ¹⁾	21	22	23	
Högre läroverk	—	4	5	—	23	6	—	38
Realskolor:								
Realskolor för gossar	1	—	3	—	11	4	1	20
Samskolor	1	4	2	—	6	6	—	19
Summa	2	8	10	—	40	16	1	77

¹⁾ Söndag.

c. Vårterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverksgrupper.	J a n u a r i m å n a d.								Summa läroverk.
	9	10 ¹⁾	11	12	13	14	15	16	
Högre läroverk	6	—	5	11	7	6	3	—	38
Realskolor:									
Realskolor för gossar	2	—	4	6	3	3	1	1	20
Samskolor	7	—	1	4	4	3	—	—	19
Summa	15	—	10	21	14	12	4	1	77

¹⁾ Söndag.

d. Vårterminens slut.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Läroverksgrupper.	J u n i m å n a d.														Summa
	3	4	5	6 ¹⁾	7	8	9	10	11	12	13 ¹⁾	14	15	16	läroverk.
Högre läroverk.....	—	2	—	—	10	6	7	2	8	2	—	—	—	1	38
Realskolor:															
Realskolor för gossar.....	1	2	1	—	6	1	4	2	3	—	—	—	—	—	20
Samskolor.....	—	2	1	—	4	4	4	—	4	—	—	—	—	—	19
Summa	1	6	2	—	20	11	15	4	15	2	—	—	—	1	77

¹⁾ Söndag.

Tab. 2. Fridagar läsåret 1908—09.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12
Läroverksgrupper.	Läroverksstadgans § 19. mom. 1.		För marknad.		På grund af allmän högtidlighet. ¹⁾		Mårtenslof.		Fastlagslof.		Majlof.		För idkande af idrott.		För hvila och vederkvickelse.		För skolrummens skurning och dylikt.		Af diverse anledningar. ²⁾		Summa fridagar.
	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	
Högre läroverk ...	17	39½	2	3	15	15½	12	21½	28	39	33	34½	28	31½	1	2	10	18	17	17½	222
Realskolor:																					
Realsk. för gossar	8	16	5	6½	4	4	8	12½	12	17	19	19½	15	13½	1	1	6	14	7	11½	115½
Samskolor	7	14½	5	9½	8	7½	5	8½	8	8½	16	14½	15	14	1	1	9	21½	9	8	107½
Summa	32	70	12	19	27	27	25	42½	48	64½	68	68½	58	59	3	4	25	53½	33	37	445

¹⁾ Bland ledigheter på grund af allmän högtidlighet må nämnas: lof på Gustaf Adolfs-dagen vid 27 läroverk, Karl den XII:s dödsdag vid 1 läroverk samt firande af Roskildefreden vid 1 läroverk. — ²⁾ Bland diverse anledningar må nämnas: utfärd vid 19 läroverk, dödsfall eller beivstande af begrafning vid 3 läroverk, vår-, höst- eller månadslof (det senare vid realskolor) vid 3,

Lucialof vid 1, skolbyggnadsinviqning vid 2, inflyttning i nytt läroverks-hus och annat flyttlof vid 2 läroverk, för riksdagsmannaval vid 2 samt med anledning af en donation vid 1 läroverk m. m. Ledighet vid Uddevalla realskola från 15—21 oktober för skolans desinficering efter smittosam sjukdom är ej medräknad i denna tabell.

Tab. 3. Antal läraretimmar för vecka i läsåmnen höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä r o v e r k.	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	Tillsam- mans.	Ring I—III samt klass 7:2.				Summa lärare- timmar.
								Realister och latinare gemen- samt.	Realister särskildt.	Latinare särskildt.	Tillsam- mans.	
A. Högre läroverk.												
Stockholm: Latinlärov. å Norrmalm	48	78	81	90	126	32	455	—	—	¹⁾ 284	284	739
Södermalms läroverk ...	48	78	81	90	100	64	461	—	²⁾ 242	³⁾ 136	378	839
Reallärov. å Norrmalm	24	52	54	60	63	32	285	—	⁴⁾ 355	—	355	640
» » Östermalm	48	78	81	84	91	31	413	—	⁵⁾ 209	—	209	622
Nya elementarskolan...	48	52	54	60	60	31	305	80	⁶⁾ 172	⁷⁾ 60	312	617
Uppsala	48	52	54	58	62	31	305	—	⁸⁾ 236	134	370	675
Nyköping	24	26	27	30	34	32	173	⁹⁾ 60	¹⁰⁾ 65	76	201	374
Strängnäs	24	26	27	28	30	30	165	—	—	125	125	290
Linköping	48	52	81	87	64	32	364	—	¹¹⁾ 238	133	371	735
Norrköping	48	78	81	90	94	32	423	33	¹²⁾ 163	100	296	719
Jönköping	48	52	54	56	86	30	326	—	146	¹³⁾ 132	278	604
Växjö	24	52	54	58	92	32	312	44	¹⁴⁾ 79	¹⁵⁾ 183	306	618
Kalmar	48	52	54	59	58	30	301	—	117	134	251	552
Västervik	24	26	27	28	31	30	166	—	117	—	117	283
Visby	24	26	27	28	30	¹⁶⁾ 28	163	¹⁷⁾ 68	47	63	178	341
Karlskrona	24	52	54	¹⁷⁾ 53	58	30	271	40	77	92	209	480
Kristianstad	24	52	54	56	58	30	274	20	¹⁸⁾ 97	113	230	504
Malmö	48	52	54	58	94	32	338	—	¹⁹⁾ 151	²⁰⁾ 196	347	685
Lund	48	52	54	58	62	32	306	—	²¹⁾ 120	245	365	671
Hälsingborg	48	78	81	86	88	58	439	—	146	133	279	718
Ystad	24	52	27	56	58	30	247	61	56	54	171	418
Halmstad	48	52	54	56	60	30	300	2	²²⁾ 117	124	243	543
Göteborg: Latinläroverket	24	26	54	60	63	32	259	—	—	²³⁾ 287	287	546
Realläroverket	48	52	54	90	100	34	378	—	²⁴⁾ 267	—	267	645
Vänersborg	24	26	27	28	30	30	165	64	53	69	186	351
Borås	24	52	54	58	60	30	278	—	28	—	28	306
Skara	24	26	27	56	58	30	221	—	²⁵⁾ 206	184	390	611
Karlstad	24	52	54	56	88	30	304	57	167	77	301	605
Örebro	72	78	81	87	94	32	444	30	²⁶⁾ 160	²⁷⁾ 106	296	740
Västerås	48	52	54	56	59	30	299	46	²⁸⁾ 151	82	279	578
Falun	24	52	54	60	64	30	284	—	²⁹⁾ 119	125	244	528
Gäffe	24	52	54	60	58	32	280	20	97	113	230	510
Hudiksvall	24	26	27	30	32	31	170	—	—	133	133	303
Härnösand	24	26	54	³⁰⁾ 54	³¹⁾ 57	30	245	53	64	81	198	443
Sundsvall	48	52	54	56	58	30	298	35	82	53	170	468
Östersund	48	52	54	60	64	32	310	64	³²⁾ 58	³³⁾ 65	187	497
Umeå	24	26	27	29	30	30	166	³⁴⁾ 67	50	59	176	342
Luleå	24	52	27	29	30	31	193	58	59	75	192	385
Summa	1,368	1,872	1,971	2,198	2,444	1,233	11,086	902	4,511	4,026	9,439	20,525

¹⁾ Därå 4 tr friv. lab. i biologi i ring II: R. — ²⁾ Därå 2 tr friv. lab. i biologi i ring II: R. 3 tr i kemi, resp. biologi i ring III: R. — ³⁾ Därå 1 tr friv. lab. i biologi i ring II: R. resp. III: L. — ⁴⁾ Därå 1 tr friv. lab. i biologi i ring II: R. (1 tr i samma ämne för en af samma rings parallella del, gemens. med klass 6 här ej medräknad) och 3 tr i fysik i ring III: R. Under vårterm. hafva i sistnämnda ring förekommit 2 tr friv. lab. i kemi i st. för i fysik. — ⁵⁾ Därå 2 tr friv. lab. i fysik, resp. kemi i ring III: R. — ⁶⁾ Därå 2 tr friv. lab. i fysik i ring III: R. — ⁷⁾ Därå kl. L. 7:2 A. 1 tr friv. franska (1 lärj. har likst. franska i st. för engelska). — ⁸⁾ Därå 2 tr friv. lab. i fysik i ring II: R. — ⁹⁾ Därå 1 tr friv. lab. i biologi i resp. ring I, ring II o. ring III. — ¹⁰⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik, resp. kemi i ring I: R. resp. II: R. samt $\frac{1}{2}$ tr fysik, resp. kemi i III: R. — ¹¹⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik i ring I: R. — ¹²⁾ Undervisning i friv. engelska har ej under läsåret förekommit i L. 7:2 A. — ¹³⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik, kemi och biologi i ring I: R. i fysik, resp. kemi i ring II: R. samt i fysik i ring III: R. — ¹⁴⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik, resp. biologi i ring I: L. Undervisn. i friv. engelska har ej under läsåret förekommit i L. 7:2 A. — ¹⁵⁾ Därå 2 tr gemens. med ring I. — ¹⁶⁾ Därå ej inräkn. 2 tr gemens. med kl. 6. — ¹⁷⁾ Därå klassens båda parallella deln. 3 tr gemens. — ¹⁸⁾ Dessutom 2 tr friv. lab. i kemi i ring III: R. under vårterm. (friv. åtag. af läraren).

— ¹⁹⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik, resp. kemi i ring I: R. resp. II: R. samt 1 tr fysik, resp. biologi i ring III: R. — ²⁰⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik i ring I: L. resp. II: L. samt 1 tr i fysik, resp. biologi i ring III: L. — ²¹⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik i resp. ring I: R. II: R. och III: R. — ²²⁾ Därå 1 tr friv. lab. i kemi gemens. för ring II: R. och III: R. — ²³⁾ Därå 4 tr friv. lab. i fysik i ring I: L. resp. II: L. samt 2 tr i fysik, resp. i biologi i ring III: L. — ²⁴⁾ Därå 2 tr friv. lab. i fysik i ring I: R. resp. II: R. — ²⁵⁾ Dessutom friv. lab. i kemi i ring III: R. 1 gång i veckan under vårterm. — ²⁶⁾ Därå 2 tr friv. lab. i fysik i ring I: R. och 1 timme i biologi i ring II: R. — ²⁷⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik i ring I: L. resp. i biologi i ring II: L. — ²⁸⁾ Dessutom 1 tr friv. lab. i kemi i ring II: R. (friv. åtag. af läraren). — ²⁹⁾ Därå 1 tr friv. lab. i kemi i ring I: R. resp. II: R. — ³⁰⁾ Klassens båda parallella deln. 2 tr gemensamt. — ³¹⁾ Klassens båda parallella deln. 1 tr gemensamt. — ³²⁾ Därå 2 tr friv. lab. i fysik och 1 tr i kemi i ring II: R. samt 1 tr i fysik, resp. kemi i ring III: R. — ³³⁾ Därå 1 tr friv. lab. i fysik i ring III: L. Undervisn. i engelska har ej förekommit i L. 7:2 A. undervisning i grekiska i samma kl. har enl. nåd. medgifvande omfattat endast 2 tr. — ³⁴⁾ Dessutom 4 tr friv. lab. i fysik i ring II: och III: samt kl. 7:2 (friv. åtag. af läraren).

Tab. 3 (forts.). Antal läraretimmar för vecka i läsämnen höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	Till- sam- mans	Gym- na- sium.	Summa lärare- timmar.
B. Realskolor.									
<i>1. Realskolor för gossar.</i>									
Stockholm: Jakob	48	52	54	60	61	33	308	—	308
Katarina	48	52	54	60	64	31	309	—	309
Kungsholmen ..	48	52	54	60	62	31	307	—	307
Enköping	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Eskilstuna	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Eksjö	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Oskarshamn	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Karlshamn	24	26	27	30	33	32	172	—	172
Malmö	48	52	54	58	64	31	307	—	307
Landskrona	24	26	27	29	32	32	170	—	170
Varberg	24	26	27	29	31	31	168	—	168
Göteborg: Västra	72	78	81	90	68	34	423	—	423
Östra	48	78	81	90	68	34	399	—	399
Uddevalla	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Mariestad	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Lidköping	24	26	27	29	32	32	170	—	170
Sköfde	24	26	27	28	30	¹⁾ 30	²⁾ 165	²⁾ 53	218
Kristinehamn	24	26	27	29	30	31	167	—	167
Arvika	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Söderhamn	24	26	27	28	30	30	165	—	165
Summa	648	728	756	816	815	622	4,385	53	4,438

1	2	3	4	5	6	7	8
Läroverk.	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	Summa lärare- timmar.
2. Samskolor.							
Norrtälje	24	26	27	28	30	—	135
Södertälje	24	26	27	30	32	32	171
Vadstena	24	26	27	28	30	—	135
Vimmerby ...	24	26	27	29	64	31	201
Ängelholm	24	26	27	28	30	—	135
Trelleborg	24	26	27	29	32	—	138
Strömstad	24	26	27	28	30	—	135
Alingsås	24	26	27	28	58	30	193
Åmål	24	26	27	28	30	30	165
Falköping	24	26	27	28	30	30	165
Filipstad	24	26	27	29	31	—	137
Askersund	24	26	27	28	30	—	135
Sala	24	26	27	28	30	—	135
Köping	24	26	27	30	32	30	169
Arboga	24	26	27	28	60	30	195
Örnsköldsvik ...	24	26	54	28	30	30	192
Skellefteå	24	26	27	29	30	—	136
Piteå	24	26	27	56	30	—	163
Haparanda ...	24	26	27	28	31	31	167
Summa	456	494	540	568	670	274	3,002

¹⁾ Däraf 4 ttr gemensamt med ring I: R. — ²⁾ Däri ej inräkn. 4 ttr gemensamt med klass 6 (se föreg. anm.).

C. Sammandrag efter läroverksgrupper.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Läroverksgrupper.	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	Till- sammas.	Ring I—III samt klass 7:2.				Summa lärare- timmar.
								Realist. o. latin. ge- mensamt.	Realister särskildt.	Latinare särskildt.	Till- sammas.	
Högre läroverk	1,368	1,872	1,971	2,198	2,444	1,233	11,086	902	4,511	4,026	9,439	20,525
Realskolor: Realskolor för gossar	648	728	756	816	815	622	4,385	—	53	—	53	4,438
» Samskolor	456	494	540	568	670	274	3,002	—	—	—	—	3,002
Summa	2,472	3,094	3,267	3,582	3,929	2,129	18,473	902	4,564	4,026	9,492	27,965

Anm. För frivilliga lärotimmar i klass 4—6 redogöres dessutom särskildt i nästa tabell. För frivilliga lärotimmar i ring I—III samt klass 7:2 redogöres i noterna.

Tab. 4. Antal läraretimmar för vecka i de frivilliga läsåmnena i realskolan höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Kl. 4. Fysiska laborationer.	K l a s s 5. Franska. Fysiska laborationer.	K l a s s 5. Kemiska laborationer.	K l a s s 5. Summa frivilliga timmar.	K l a s s 6. Franska. Fysiska laborationer.	K l a s s 6. Biologiska laborationer.	K l a s s 6. Summa frivilliga timmar.		
A. Högre läroverk.									
Stockholm:									
Latinlärov. å Norrmalm	6	6	—	8	14	2	1	1	4
Södermalms läroverk ...	6	4	6	6	16	2	4	2	8
Reallärov. å Norrmalm	4	3	—	4	7	2	1	1	4
» » Östermalm	—	4	—	3	7	2	1	—	3
Nya elementarskolan ...	4	2	—	2	4	2	1	—	3
Uppsala.....	2	2	2	2	6	2	1	—	3
Nyköping	2	2	2	2	6	2	1	1	4
Strängnäs	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Linköping	3	4	2	2	8	2	1	1	4
Norrköping	6	2	6	2	10	2	2	—	4
Jönköping	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Växjö.....	2	2	3	3	8	2	1	1	4
Kalmar	3	2	—	—	2	2	—	—	2
Västervik	—	2	—	1	3	2	—	—	2
Visby.....	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Karlskrona	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Kristianstad	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Malmö	2	4	3	3	10	2	1	1	4
Lund.....	2	2	2	2	6	2	1	1	4
Hälsingborg	2	2	—	2	4	2	—	—	2
Ystad	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Halmstad	—	2	—	2	4	2	—	—	2
Göteborg: Latinläroverket	4	2	1	4	7	2	1	1	4
Realläroverket	6	4	6	6	16	2	2	2	6
Vänersborg	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Borås.....	2	2	—	2	4	2	—	—	2
Skara	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Karlstad	—	4	—	—	4	2	—	—	2
Örebro	3	4	3	3	10	2	1	1	4
Västerås	—	2	—	1	3	2	—	—	2
Falun	4	4	—	4	8	2	—	—	2
Gäfle	4	2	—	—	2	2	1	1	4
Hudiksvall	2	2	—	2	4	2	1	—	3
Härnösand	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Sundsvall	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Östersund	4	2	2	4	8	2	2	—	4
Umeå.....	1	2	—	—	2	2	—	—	2
Luleå.....	1	2	—	—	2	2	1	—	3
Summa	75	97	38	70	205	74	25	14	113
B. Realskolor.									
1. Realskolor för gossar.									
Stockholm: Jakob	4	2	—	3	5	2	1	2	5
Katarina	4	2	2	4	8	2	1	—	3
Kungsholmen	4	2	2	2	6	2	1	—	3
Enköping	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Eskilstuna.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Eksjö.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Oskarshamn	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Karlshamn	2	2	1	2	5	2	2	—	4
Malmö	2	4	3	4	8	2	1	—	3
Landskrona	1	2	1	1	4	2	1	1	4
Varberg.....	1	2	—	1	3	2	1	—	3
Göteborg: Västra.....	6	4	4	4	12	2	2	2	6
Östra	6	4	4	4	12	2	2	2	6
Uddevalle	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Mariestad	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Lidköping	1	2	1	1	4	2	1	1	4
Skövde	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Kristinehamn	1	2	—	—	2	2	1	—	3
Arvika	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Söderhamn	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Summa	32	46	19	22	87	40	14	8	62
2. Samskolor.									
Norrköping	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Södertälje	2	2	1	1	4	2	1	1	4
Vadstena	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Vimmerby.....	1	4	2	2	8	2	1	—	3
Ängelholm	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Trelleborg	1	2	1	1	4	—	—	—	—
Strömstad	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Alingsås	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Åmål.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Falköping	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Filipstad	1	2	1	—	3	—	—	—	—
Askersund.....	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Sala	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Köping	2	2	1	1	4	2	—	—	2
Arboga	—	4	—	—	4	2	—	—	2
Örnsköldsvik.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Skellefteå	1	2	—	—	2	—	—	—	—
Piteå	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Haparanda	—	2	—	1	3	2	1	—	3
Summa	8	42	6	6	54	18	3	1	22
C. Sammandrag.									
Högre läroverk.....	75	97	38	70	205	74	25	14	113
Realskolor:									
Realskolor för gossar ...	32	46	19	22	87	40	14	8	62
Samskolor	8	42	6	6	54	18	3	1	22
Summa	115	185	63	98	346	132	42	23	197

¹⁾ Gemensamt med en parallellafdelning af ring II: R. — ²⁾ Däraf 1 (te friv. lab. i kemi. — ³⁾ Under vårterm. 1909 hafva de friv. lab. i fysik utbytts mot kemi. — ⁴⁾ Omväxlande i fysik och kemi.

Tab. 5. De tjänstgörande lärarnes antal läsåret 1908—09.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Rektorer.	Lektorer.	Adjunkter.	Extra lärare.	Lärare i			Öfrige.	Summa.
					teckning.	musik.	gymn. o. mil.-öfvar.		
A. Högre läroverk.									
Stockholm: Latinl. & Norrm.	1	10	22	3	1 ²	1	1 ²	1	41
Södermalms läroverk	1	³ 8	24	⁴ 7	1 ²	1	1 ⁵	1	45
Reallärov. & Norrm....	1	³ 8	17	⁵ 5	1 ²	1	1 ²	1	36
» » Österm....	1	6	18	3	1 ²	1	1	—	32
Nya elementarskolan	1	³ 7	14	⁵ 6	1 ²	1	² 2	—	33
Uppsala	1	¹⁰ 8	17	5	1 ²	1	1 ⁵	1	36
Nyköping	1	6	9	1	*1	1	1 ²	1	21
Strängnäs	1	5	7	—	1	1	1	—	16
Linköping	1	7	³ 21	6	¹¹ 2	1	1 ¹²	4	43
Norrköping	1	7	¹³ 21	3	1 ²	1	1	—	36
Jönköping	1	7	16	3	1 ²	1	1	—	31
Växjö.....	1	7	15	5	1 ²	1	1 ²	1	33
Kalmar	1	7	16	1	1 ²	*1	1	—	29
Västervik	1	4	7	—	*1	1	1 ¹²	2	17
Visby.....	1	6	9	—	*1	1	1	—	19
Karlskrona	1	6	13	2	1	1	1 ⁵	1	26
Kristianstad	1	6	14	1	1	1	1 ⁵	1	26
Malmö	1	³ 7	²³ 21	3	1 ²	1	1	—	36
Lund	1	¹⁴ 8	17	5	1 ²	1	1 ¹	2	36
Hälsingborg	1	³ 7	18	6	1 ²	1	1	—	36
Ystad	1	4	7	¹⁵ 6	1	1	1	—	21
Halmstad	1	6	14	3	1 ²	1	1	—	28
Göteborg: Latinläroverket	1	7	16	2	1	1	1	—	29
Realläroverket...	1	7	18	3	1 ²	1	1	—	33
Vänersborg	1	6	9	—	1	1	1	—	19
Borås.....	1	¹⁸	¹⁶ 8	¹⁷ 4	1 ²	1	1 ²	1	18
Skara	1	7	¹³ 18	2	1 ²	1	1 ²	1	33
Karlstad	1	7	17	2	1 ²	1	1	—	31
Örebro	1	7	20	5	1 ²	1	1 ¹²	3	40
Västerås	1	7	¹³ 13	¹⁵ 4	1	1	1	—	28
Falun.....	1	6	14	2	1	1	1	—	26
Gäfle	1	7	13	2	1	1	1	—	26
Hudiksvall	1	4	7	1	*1	1	1	—	16
Härnösand.....	1	7	10	2	1	1	1	—	23
Sundsvall	1	4	11	¹⁵ 3	1	1	1 ²	1	23
Östersund	1	6	11	4	*1	1	1	—	25
Umeå.....	1	6	9	—	*1	1	1	—	19
Luleå.....	1	6	10	1	1	1	1	—	21
Summa	33	241	541	111	58	38	40	20	1,087

Anm. Ordinarie och vikarierande eller tillförordnade lärare äro ej i sifferkolumnerna skilda. — * Utmärker, att undervisningen bestrids af en kvinna. — De fr. o. m. den 1 Juli och den 1 Aug. 1908 nyinrättade ord. lärarebefattningarna hafva tillkommit jämlikt K. br. den 23 Aug. 1907, de fr. o. m. den 1 Jan. 1909 upprättade jämlikt K. br. den 13 Juni 1908. — ¹) 1 ord. och 1 biträdande. — ²) Af läroverksöverstyrelsen förordnad slöjd lärare. — ³) Dessutom ytterligare 1 fr. o. m. d. 1 Jan. 1909. — ⁴) Härvid hafva 3 extra lärare, hvilka tillsammans under höstterminen uppehöllo en extralärarebefattning med sammanlagt 26 tr i veckan, räknats såsom 1. En af extralärarna tjänstgjorde under vårterm. såsom vik. lektor. — ⁵) Särskild skrifvare. — ⁶) En af dessa tjänstgjorde under vårterm. såsom vik. lektor. — ⁷) En ord. lärare och

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Läroverk.	Rektorer.	Adjunkter.	Extra lärare.	Lärare i			Öfrige.	Summa.
				teckning.	musik.	gymn. o. mil.-öfvar.		
B. Realskolor.								
1. Realskolor för gossar.								
Stockholm: Jakob	1	11	1	1	1	²⁰ 1	—	16
Katarina	1	11	1	1 ²¹	1	1	² 1	17
Kungsholmen	1	10	2	1	1	1	² 1	17
Enköping.....	1	6	—	*1	1	1	² 1	11
Eskilstuna	1	6	—	*1	1	1	—	10
Eksjö	1	6	—	*1	1	1	—	10
Oskarshamn	1	6	—	*1	1	1	² 1	11
Karlshamn	1	6	—	1	1	1	—	10
Malmö	1	²³ 8	²³ 4	*1	1	1	—	16
Landskrona.....	1	6	—	1	1	1	² 1	11
Varberg	1	6	—	1	*1	1	² 1	11
Göteborg: Västra	1	²⁴ 16	1	²⁵ 2	1	²⁶ 1	²⁶ 1	23
Östra.....	1	8	7	*1	1	1	—	19
Uddevalla	1	6	—	*1	1	1	² 1	11
Mariestad	1	6	—	*1	1	1	² 1	11
Lidköping	1	6	—	1	1	1	² 1	11
Sköfde	1	6	²⁷ 2	1	1	1	—	12
Kristinehamn.....	1	6	—	1	1	1	² 1	11
Arvika.....	1	6	—	1	*1	1	—	10
Söderhamn	1	6	—	*1	1	1	—	10
Summa	20	148	18	21	20	20	11	258

1 bitr. lärarinna. — ⁸) Däraf 1 endast för höstterminen; denna extralärarebefattning uppehölls af 2 ord. adjunkter, 1 vik. adj., 2 extralärare och 1 bitr. extralärare; dessutom 1 timlärare med 10 timmar i veckan. — ⁹) Undervisen. har bestrids af gymn. centralinstit.; 1 hufvudlärare och 2 bitr. med tills. 18 tr i veckan hafva här räknats såsom 2. — ¹⁰) Jämlikt K. br. den 13 Juni 1908 skulle fr. o. m. den 1 Jan. 1909 en ny lektorsbef. upprättas vid läroverket, men denna bef. hade ej kunnat tillsättas, enär Uppsala stad ej velat uttryckligen förbinda sig att tillhandahålla läroverksbus. hvilket af K. Maj:t satts såsom villkor för befattningens erhållande. — ¹¹) En vik. lärare och 1 bitr. lärarinna. — ¹²) Af läroverksöverstyrelsen förordnade slöjd lärare. — ¹³) Däraf 1 fr. o. m. den 1 Aug. 1908. Dessutom ytterligare 1 fr. o. m. den 1 Jan. 1909. — ¹⁴) Jämlikt K. br. den 13 Juni 1908 skulle fr. o. m. den 1 Jan. 1909 en ny lektorsbef. upprättas vid lärov., men denna bef. har ej kunnat tillsättas, enär Lunds stad ej velat uttryckligen förbinda sig att tillhandahålla läroverksbus, hvilket af K. Maj:t satts såsom villkor för bef. erhållande. — ¹⁵) Däraf 1 e. o. lektor och 1 extra lärare, afönad af staden; dessutom en timlärare med 10 tr i veckan afönad af staden. — ¹⁶) I sammanhang med beslutet om utvidning af Borås realskola till h. allm. läroverk med realgymnasium stadgades genom K. br. den 7 Aug. 1908, att fr. o. m. den 1 Jan. 1909 där skulle upprättas en ny lektors- och en ny adjunktbeftning. — ¹⁷) Däraf 1 endast för höstterminen. — ¹⁸) Dessutom 1 timlärare med 10 tr i veckan. — ¹⁹) Däraf 1 e. o. lektor, jämlikt K. br. den 12 Juni 1908 ang. anordnandet vid läroverket på stadens bekostnad af ett latingymnasium, afönad af staden; dessutom hafva som timlärare tjänstgjort rektor samt några af de ord. och e. o. lärarne vid läroverket. — ²⁰) Gymn. centralinstitutet. — ²¹) Tillika ord. vid Södermalms läroverk. — ²²) Vid Malmö h. lärov. funnos år 1908 enl. stat 22 och vid Malmö realskola 7 adj. befattningar, men genom K. br. den 13 Juni 1908 förordnades, att fr. o. m. höstterminen 1908 en adj. bef. skulle tillsvidare öfverflyttas från Malmö h. lärov. till Malmö realskola. Dessutom vid Malmö realskola ytterligare 2 adj. fr. o. m. den 1 Jan. 1909. — ²³) Däraf 2 endast för höstterminen. — ²⁴) Däraf 1 fr. o. m. den 1 Aug. 1908. — ²⁵) En ord. och 1 bitr. teckningslärare. — ²⁶) Gymnastikläraren af läroverksöverstyrelsen förordnad till slöjd lärare. — ²⁷) Två e. o. lektorer, afönade af staden i samband med läroverkets utvidgning på stadens bekostnad med realgymnasiets 1:a och 2:a ringar jämlikt K. br. den 16 Juni 1906.

Tab. 5 (forts.). De tjänstgörande lärarnes antal läsåret 1908—09.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk.	Rektorer.	Adjunkter.	Ämneslärarinnor.	Extra lärare		Lärare i						Öfriga lärare och lärarinnor.	Summa.
						teckning		musik		gymn. o. mil.-öfnr.	kvinnligt handarbete.		
				manliga.	kvinnliga.	manliga.	kvinnliga.	manliga.	kvinnliga.				
2. Samskolor.													
Norrtälje	1	3	1	—	1	—	1) 1	—	1	1	1) 1	2) 1	11
Södertälje	1	2	1	3, 2	1	1	—	1	—	1	1	—	11
Vadstena	1	3	1	—	1	—	4) 1	—	1	1	4) 1	—	10
Vimmerby	1	7) 3	2	5) 1	1	—	1	1	—	1	6) 2	7) 1	14
Ängelholm	1	2	1	8) 1	1	—	1	1	—	1	1	—	10
Trelleborg	1	3	1	—	1	—	1	1	—	1	1	—	10
Strömstad	1	2	1	8) 1	1	—	4) 1	1	—	1	4) 1	—	10
Alingsås	1	3	1	9) 2	1	—	1	1	—	1	10) 1	11) 1	13
Åmål	1	3	2	—	1	—	1	1	—	1	1	2) 1	12
Falköping	1	3	2	—	1	—	1	1	—	1	1	2) 1	12
Filipstad	1	12) 3	1	—	1	—	1	13) 1	—	1	1	—	10
Askersund	1	3	1	—	1	14) 1	—	1	—	14) 1	1	2) 1	11
Sala	1	2	1	15) 1	1	—	1	1	—	1	1	2) 1	11
Köping	1	3	2	—	1	1	—	1	—	1	1	—	11
Arboga	1	3	2	1	1	1	—	1	—	1	1	—	12
Örnsköldsvik	1	3	2	1	1	—	4) 1	1	—	1	4) 1	2) 1	13
Skellefteå	1	3	1	—	1	—	1	1	—	1	16) 1	2) 1	11
Piteå	1	3	1	1	1	—	1	1	—	1	1	—	11
Haparanda	1	3	2	—	1	1	—	1	—	1	1	—	11
Summa	19	53	26	11	19	5	14	17	2	19	20	9	214

Anm. 1. Ordinarie och vikarierande eller tillförordnade lärare och lärarinnor äro ej i sifferkolumnerna skilda. Anm. 2. Lärarbefattningarna i kol. 11 innehafras alltid, där ej annorlunda är anmärkt, af manliga, lärarbefattningarna i kol. 12 af kvinnliga lärare. Anm. 3. Ämneslärarinnorna, eller den ena af dessa, äfven tillförordnade 1:a lärarinnor. Anm. 4. De fr. o. m. den 1 Juli 1908 nytillkomna adjunkter- och ämneslärarinnor i befattningarna äro inrättade jämlikt föreskrifterna i K. br. den 23 Aug. 1907. — ¹⁾ Samma lärare i teckning och kvinnligt handarbete; har tillika undervisat i träslöjd. — ²⁾ Slöjdlärare. — ³⁾ Aflönad af staden. — ⁴⁾ Samma lärarinna i teckning och kvinnl. handarbete.

— ⁵⁾ Befattningen uppehölls af 2 personer med tills. 29 timmar i veckan. — ⁶⁾ En t. f. och 1 biträdande. — ⁷⁾ En af adj. har undervisat i gosslojd. — ⁸⁾ Aflönad af staden. — ⁹⁾ Aflönad af staden. — ¹⁰⁾ Har äfven ledd flickornas gymnastiköfningar. — ¹¹⁾ Lärarinna i pedagogisk träslöjd. — ¹²⁾ En ledig adj.-befattning har uppehållits af två personer med tillsammans 25 tr i veckan. — ¹³⁾ Delvis aflönad af staden. — ¹⁴⁾ Samme lärare i teckning och gymnastik. — ¹⁵⁾ Befattningen uppehölls af två personer, aflönade af staden. — ¹⁶⁾ Två handarbetslärarinnor, däraf teckningslärarinnan den ena, med tillsammans 8 timmar i veckan, hafva här räknats såsom en.

C. Sammandrag efter läroverksgrupper.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Läroverksgrupper.	Rektorer.	Lektorer.	Adjunkter.	Ämneslärarinnor.	Extra lärare.		Lärare i						Öfriga lärare och lärarinnor.	Summa.
							teckning		musik		gymn. o. mil.-öfnr.	kvinnligt handarbete.		
					manliga.	kvinnliga.	manliga.	kvinnliga.	manliga.	kvinnliga.				
Högre läroverk	38	241	541	—	111	—	48	10	37	1	40	—	20	1,087
Realskolor: Realskolor för gossar	20	—	148	—	18	—	10	11	18	2	20	—	11	258
” Samskolor	19	—	53	26	11	19	5	14	17	2	19	20	9	214
Summa	77	241	742	26	140	19	63	35	72	5	79	20	40	1,559

Tab. 6. Tjänstledigheter läsåret 1908—09.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28			29
Läroverks- grupper.	För rektorer.				För lektorer.				För adjunkter.				För lärare i												Summa fullst. tjänst- ledig- heter.	Summa partiella tjänst- ledig- heter.	Summa fullst. o. partiella tjänstl.	Summa tjänst- ledig- heter.		
													teckning.				musik.				gymnastik och mil.-öfningar.									
	F.		P.	F.		P.	F.		P.	F.		P.	F.		P.	F.		P.	F.		P.									
	A.	B.		C.	A.		B.	C.		A.	B.		C.	A.		B.	C.		A.	B.		C.	A.	B.					C.	
Högre läroverk...	1	—	6	¹⁾ 2	11	13	14	²⁾ 2	23	12	30	³⁾ 3	—	—	5	⁴⁾ 1	2	1	4	—	2	3	24	⁵⁾ 1	151	9	41	32	87	160
Realsk.: F. gossar	—	—	1	—	—	—	—	—	2	9	9	⁶⁾ 2	—	1	1	—	—	1	4	—	1	3	9	—	41	2	3	15	25	43
» Samskolor	—	—	4	—	—	—	—	—	⁷⁾ 3	—	⁸⁾ 6	—	—	—	2	—	—	2	2	—	1	—	10	—	30	—	4	2	24	30
Summa	1	—	11	2	11	13	14	2	28	21	45	5	—	1	8	1	2	4	10	—	4	6	43	1	222	11	48	49	136	233

Tab. 7. Ordinarie lärarebefattningar, som blifvit lediga under tiden
1 Maj 1908—30 April 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Läroverks- grupper.	Rektorsbefattningar genom afgång				Lektorsbefattningar genom afgång				Adjunktsbefattningar genom afgång				L ä r a r e b e f a t t n i n g a r i												Summa ledig- blifna bef.
													teckning genom afgång				musik genom afgång				gymn. o. mil.-öfn:r genom afgång				
	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	
Högre läroverk...	¹⁾ 1	1	—	—	²⁾ 9	5	³⁾ 2	⁴⁾ 3	⁵⁾ 31	17	⁶⁾ 3	5	⁷⁾ 1	3	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	85
Realsk.: F. gossar	⁸⁾ 2	—	—	—	—	—	—	—	⁹⁾ 4	2	—	5	¹⁰⁾ 1	¹¹⁾ 2	—	—	¹²⁾ 1	¹³⁾ 1	1	—	—	—	¹⁴⁾ 1	—	20
» Samskolor	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁵⁾ 1	¹⁶⁾ 2	—	—	¹⁷⁾ 2	¹⁸⁾ 2	—	—	—	¹⁹⁾ 1	—	11
Summa	3	4	—	—	9	5	2	3	35	19	3	10	2	6	2	—	—	4	3	2	—	2	2	—	116

Tab. 8. Befordringar under tiden 1 Maj 1908—30 April 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Läroverksgrupper.	Till rektors- befattningar		Till lektors- befattningar		Till adjunks- befattningar		Till lärarebefattningar i							Summa befor- dringar.
							teckning		musik		gymn. o. mil.-öfn:r			
	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.		
Högre läroverk.....	¹⁾ 2	—	²⁾ 20	³⁾ 3	⁴⁾ 11	⁵⁾ 44	⁶⁾ 2	⁷⁾ 2	—	⁸⁾ 1	—	⁹⁾ 1	86	
Realskolor: För gossar	¹⁰⁾ 3	—	—	—	¹¹⁾ 7	¹²⁾ 9	—	¹³⁾ 3	¹⁴⁾ 1	¹⁵⁾ 2	—	¹⁶⁾ 2	27	
» Samskolor	¹⁷⁾ 5	—	—	—	—	¹⁸⁾ 6	—	¹⁹⁾ 4	—	²⁰⁾ 6	—	²¹⁾ 2	23	
Summa	10	—	20	3	18	59	2	9	1	9	—	5	136	

Ann. till tab. 6. I tabellen äro ej inräknade de fall, då en lärare varit tjänstledig för uppehållande af annan lärarebefattning eller rektorsbefattning vid allmänt läroverk. F = fullständig tjänstledighet, P = partiell tjänstledighet. I kol. A upptagas sådana tjänstledigheter, som omfattat hela läsåret, i kol. B sådana, som omfattat en hel termin eller hela den ensa terminen och en del af den andra, samt i kol. C sådana tjänstledigheter, som omfattat kortare tider än en termin. — ¹⁾ En tjänstledighet omfattade en termin och en kortare tid än en termin. — ²⁾ Omfattade hela läsåret. — ³⁾ En tjänstledighet omfattade en termin och 2 kortare tid än en termin. — ⁴⁾ Omfattade en termin. — ⁵⁾ Omfattade kortare tid än en termin. — ⁶⁾ En tjänstledighet omfattade längre tid än 1 termin och en kortare tid än 1 termin. — ⁷⁾ 2 af dessa voro ämneslärarinnor.

Ann. till tab. 7. Hvarken i afgångs- eller befordringstab. är upptagen en lektor som transporterades som lektor till annat, men kvarstod fortfarande som rektor vid sitt läroverk. — ¹⁾ Transporterad till rektor vid annat högre läroverk. — ²⁾ Däråf 1 till rektor vid h. lärov., resp. samskola och 7 till lektor vid annat h. lärov. — ³⁾ Däråf 1 till domprost och 1 återgick till sin docentur vid Göteborgs högskola. — ⁴⁾ Däråf 1 öfverdirektör i läroverksöfverstyrelsen. — ⁵⁾ Däråf 12 till lektor och 9 till adjunkter vid h. läroverk, af hvilka sistnämnda en i andra ämnen vid samma läroverk, 2 till rektor och 5 till adjunkter vid realskola samt 3 till rektor vid samskola. — ⁶⁾ Däråf 1 till folkskolelärarseminarium, 1 till förestånd. för privat samskola och 1 till försäkringsverksamhet. — ⁷⁾ Till teckningslärare vid h. läroverk. — ⁸⁾ Däråf 1 till rektor vid annan realskola och 1 till rektor vid samskola. — ⁹⁾ Däråf 2 till adjunkter vid h. lärov. och 2 till adj. vid annan realskola. — ¹⁰⁾ Däråf 1 kvinna. — ¹¹⁾ Kvinna. — ¹²⁾ För att söka musiklärarbefattning vid h. lärov. — ¹³⁾ Enl. lärov.-st. § 123, mom. 4. — ¹⁴⁾ Kvinnor enl. lärov.-st. § 123, mom. 4. — ¹⁵⁾ Enl. lärov.-st. § 123, mom. 4, 1 var kvinna, den andre afg. för att söka musiklärarbefattning vid realskola.

Ann. till tab. 8. ¹⁾ Från rektors- resp. lektorsbefattning vid h. lärov. — ²⁾ Däråf 7 från lektors- och 12 från adj.-bef. vid h. lärov., 1 läroverksråd, hvilken afgått från lektorsbefattning, utnämndes till lektor vid det läroverk, han förut tillhört. — ³⁾ Af de första gången till lektor vid h. lärov. utnämnda voro 2 fl. doktorer enl. 1891 års ex.-stadga och 1 hade afgått teoret. teologisk, praktisk-teologisk- o. prästexamina samt teol. licentiat-examen. En af fl. doktorerna var adj. vid folkskoleseminarium. Alla hade genomgått profär. Med afs. på ålder var en 31 år, en 36 år och en 43 år. — ⁴⁾ Däråf 8 från adj.-befattning vid annat h. lärov., 1 från adj.- bef. i andra ämnen vid samma lärov. och 2 från adj.-bef. vid realskola. — ⁵⁾ Af de första gången till adjunkter vid h. lärov. befordrade voro 5 fl. dnr enligt 1891 års ex.-stadga, 7 fl. lic. enligt 1891 års ex.-stadga, 2 fl. kand. enligt 1870 års examensstadga, 28 fl. kand. enligt 1891 års examensstadga, 1 teol. licentiat-enl. 1903 års ex.-stadga och 1 mogenhetsexamen (hade erhållit dispens att söka

adj.befattning.). Af fl. kand. enl. 1891 stadga hade 1 dessutom afgått teol. fl. ex. och folkskol-lärarexamen, 3 teol. kand.-ex enl. 1903 års stadga, 1 teol. teol. examen och 1 folkskol-lärarexamen. Alla utom en hade genomgått profär. Med afs. på ålder voro : en 25, två 26, tre 27, tre 28, två 29, tre 30, fyra 31, fyra 32, fyra 33, två 34, tre 35, två 37, en 38, tre 40, en 41, två 44, en 46, två 47 och en 56 år. — ⁶⁾ Från teckningslärarbefattning vid h. lärov., resp. realskola. — ⁷⁾ Hade vid Tekn. skolan i Stockholm afgått teckningslärarexamen och voro vid utnämningen resp. 26 och 30 år. — ⁸⁾ Hade vid musikonservatorium afgått musiklärarexamen och var vid befordringen 32 år. — ⁹⁾ Kapten, hade vid Gymn. Centralinst. afgått gymnastiklärarexamen och var vid utnämningen 44 år. — ¹⁰⁾ Däråf 1 från rektorsbef. vid annan realskola och 2 från adj.-bef. vid h. läroverk. — ¹¹⁾ Däråf 5 från adj.-bef. vid h. lärov. och 2 från annan realskola. — ¹²⁾ Af de första gången till adjunkter vid realskola utnämnda hade 1 afgått teol. teol. examen och teol. lic. examen och 8 fl. kand. examen enl. 1891 års stadga och af dessa 1 teol. teologisk examen och 1 teoret. teol. examen, folkskollärar-, organist- och kyrkosångarexamina och 1 jur. fl. kand. examen. Alla hade genomgått profär. Med afs. på ålder voro två 32 år, de öfriga resp. 27, 28, 33, 35, 36, 37 och 38 år. — ¹³⁾ Af dessa hade 2 vid Tekn. skolan i Stockholm afgått teckningslärarexamen och 1 studentexamen vid utländsk akademisk och dispenserats från teckningslärarexamen. Med afs. på ålder voro de 23, 32 och 34 år. — ¹⁴⁾ Efter att hafva afgått från musiklärarbefattning vid samskola (jfr not 15 till tab. 7). — ¹⁵⁾ Båda hade vid musikonservatorium afgått musiklärar-, organist- och kyrkosångarexamina och voro med afs. på ålder resp. 38 och 39 år. — ¹⁶⁾ Båda hade vid Gymn. Centralinst. afgått gymnastikdirektörsexamen och den ene tillika fl. kand. examen. Den ene var löjtnant och den andre reservunderlöjtnant. De voro med afs. på ålder resp. 23 och 35 år. — ¹⁷⁾ Däråf 1 från lektors- och 3 från adj.-befattning vid h. läroverk och 1 från rektorsbefattning vid realskola. — ¹⁸⁾ Däråf 5 adjunkter och 1 ämneslärarinna. Af de förstnämnda hade 1 afgått fl. kand. examen enl. 1870 och 3 enl. 1891 års ex.-stadga samt 1 teol. kand. examen enl. 1852 års stadga. De voro med afs. på ålder resp. 29, 30, 41, 44 och 49 år. Ämneslärarinnan hade afgått afgångsexamen från Högre lärarinneseminariet i Stockholm och var vid utnämningen 26 år. Samtliga adjunkter hade genomgått profär. — ¹⁹⁾ Alla utom en voro kvinnor och hade samtliga vid Tekn. skolan i Stockholm afgått teckningslärarexamen. Teckningsläraren hade dessutom afgått mogenhetsexamen. Med afs. på ålder var en 23, en 24, en 25 och en 26 år. — ²⁰⁾ Fyra hade vid konservatorium afgått organist-, musiklärar- och kyrkosångarexamen, en folkskollärar-, organist- och kyrkosångarexamen och en folkskollärarexamen. De båda senare hade erhållit dispens från musiklärarexamen. De voro med afs. på ålder resp. 25, 29, 30, 34, 40 och 46 år. — ²¹⁾ Den ene hade vid Gymn. Centralinst. afgått examen i pedagogisk, militärisk och medicinsk gymnastik och den andre gymnastikdirektörsexamen. Den förre var major och den senare kapten. De voro med afseende på ålder resp. 50 och 41 år.

**Tab. 9. Fördelning efter ålder af de lärare, som inträdt i högre lönegrad under tiden
1 Juli 1908—30 Juni 1909.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Ålder.	Rektorer vid		Lektorer				Adjunkter				Öfningslärare i														
	högre läro- verk	real- skolor									teckning vid					musik vid					gymnastik och militär- öfningar vid				
											högre läroverk		real- skolor			högre läroverk		real- skolor			högre läroverk		real- skolor		
			s o m i n t r ä d t i l ö n e g r a d e n :																						
	2.	2.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	4.	2.	3.	2.	3.	4.	2.	3.	2.	3.	4.	2.	3.
År																									
30.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36.....	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37.....	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38.....	—	—	1	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39.....	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
40.....	—	—	—	—	1	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
41.....	—	—	2	1	—	—	2	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
42.....	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
43.....	—	—	—	1	—	—	—	4	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44.....	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45.....	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46.....	—	—	—	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47.....	—	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
48.....	1	—	—	—	2	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
49.....	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
50.....	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51.....	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52.....	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53.....	—	—	—	—	—	3	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54.....	—	—	—	1	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55.....	—	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
57.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58.....	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60.....	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1	—	3	9	8	11	18	22	20	18	3	—	1	1	—	1	1	2	1	1	3	3	—	—	—

Anm. 1. Åldern är utan hänsyn till månad och dag beräknad såsom skillnad mellan födelseåret och det år, i hvilket inträdesdagen infallit.

Anm. 2. Tiden för inträdet i den nya lönegraden är räknad från och med den 1 Januari 1909, utom för 1 lektor, 1 adjunkt och 1 musiklärare, hvilka på grund af särskilda Kungl. bref börjat uppbära lön fr. o. m. tillträdet af sina befattningar. Alla tre uppflyttades i andra lönegraden.

Anm. 3. Bland de i högre lönegrad uppflyttade lektorerna äro inräknade 3 rektorer vid högre läroverk och 1 vid realskola, och bland de uppflyttade

adjunkterna 3 rektorer vid realskolor, hvilka under den ofvannämnda tidrymden blifvit, de förra i egenskap af lektorer uppflyttade: 2 i tredje, 1 i fjärde och 1 i femte lönegraden samt de senare i egenskap af adjunkter uppflyttade: 1 i tredje och 2 i fjärde lönegraden.

Enligt läroverksöfverstyrelsens beslut den $\frac{2}{3}$, och den $\frac{30}{12}$ 1910 uppflyttades från början af år 1908 en rektor vid samskola i andra lönegraden såsom rektor samt en gymnastiklär. vid samskola i andra lönegraden. Deras ålder 1908 var 60 och 34 år (ej inräknade i ofvanstående tabell).

Tab. 10. Läroämnen, hvori profårskurs genomgått under läsåret 1908—09.

1	2	3	4	5	6	7
Läroämnen, i hvilka profår genomgåtts.	Antal gånger hvarje ämne förekommit					Summa.
	vid läroverken i Stockholm.			vid läroverket i		
	Latinläro- verket.	Södermalms läroverk.	Realläroverket.	Uppsala.	Lund.	
Kristendom	2	—	2	2	2	8
Modersmålet	10	7	5	5	3	30
Latin.....	1	1	—	2	—	4
Grekiska	1	—	—	1	—	2
Tyska	6	3	2	2	5	18
Engelska	5	1	—	1	5	12
Franska	2	—	—	1	3	6
Historia	5	4	5	3	2	19
Geografi	4	5	7	2	3	21
Filosofisk propedeutik	—	—	—	—	1	1
Matematik	—	5	8	6	3	22
Naturlära	—	—	1	—	—	1
Biologi (botanik och zoologi)	—	1	2	3	1	7
Fysik	—	4	7	3	3	17
Kemi (med mineralogi och geologi)	—	4	4	5	3	16
Summa	36	35	43	36	34	184
Antal lärarekandidater	11	11	13	11	11	57
• ämnen på hvarje i medeltal.....	3.3	3.2	3.3	3.3	3.1	3.2

Tab. 11. Antal tjänstgöringstimmar i medeltal för lärarekandidaterna under den praktiska profårskursen läsåret 1908—09.

a) För dem som slutade höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Läroverk, vid hvilka profårskurs varit anordnad.	Vårterminen 1908.				Höstterminen 1908.				S:a för båda terminerna.			
	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm:												
Latinlärov. å Norrm. (medeltal för 3)...	83	30	5	118	79	33	7	119	162	63	12	237
Södermalms läroverk (» » 4)...	173	27	13	213	132	24	9	165	305	51	22	378
Reallärov. å Norrm. (» » 4)...	188	34	14	236	118	37	14	169	306	71	28	405
Uppsala (» » 5)...	132	40	7	179	123	19	6	153	260	59	13	332
Lund (» » 2)...	89	44	14	147	50	23	7	80	139	67	21	227

b) För dem som slutade vårterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Läroverk, vid hvilka profårskurs varit anordnad.	Höstterminen 1908.				Vårterminen 1909.				S:a för båda terminerna.			
	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm:												
Latinlärov. å Norrm. (medeltal för 8)...	98	33	5	136	92	37	8	137	190	70	13	273
Södermalms läroverk (» » 4)...	210	28	12	250	130	32	13	175	340	60	25	425
Reallärov. å Norrm. (» » 7)...	198	48	16	262	79	42	25	146	277	90	41	408
Uppsala (» » 6)...	166	43	6	215	91	36	7	134	257	79	13	349
Lund (» » 7)...	76	33	10	119	69	32	10	111	145	65	20	230

Anm. I ofvanstående tabell äro, såsom af tabellens uppställning framgår, medräknade endast sådana lärarekandidater, hvilka under här ifrågasvarande läsår afslutat sitt profår efter att hafva tjänstgjort under två på hvarandra följande terminer.

Tab. 12. Lärjungarnes antal läsåret 1908—09.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Läroverk.	Närvarande lärjungar höstterminen 1908.																		När- varande lärjungar vår- terminen 1909.
	Realskolan.						Gymnasiet.								S u m m a.				
	K l a s s e r.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Kl. 7:2		Real- skolan.	Gymnasiet.		Summa.	
	1	2	3	4	5	6	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.		Real- linie.	Latin- linie.		
A. Högre läroverk.																			
Stockholm:																			
Latinlärov. å Norrm.....	70	92	109	104	101	10	—	70	—	44	—	46	—	44	486	—	204	690	1) 685
Södermalms läroverk ...	70	99	86	73	82	35	39	32	36	24	29	17	45	27	445	149	100	2) 694	3) 679
Reallärov. å Norrm.....	36	69	64	69	67	19	75	—	73	—	59	—	75	—	324	282	—	1) 606	600
» å Östermalm..	72	71	96	80	72	23	46	—	33	—	45	—	26	—	414	150	—	564	4) 560
Nya elementarskolan ...	55	50	54	51	33	11	25	16	28	17	27	13	38	4	254	118	50	4) 422	2) 422
Uppsala	54	65	68	70	65	28	38	17	34	26	27	28	37	18	350	136	89	575	2) 580
Nyköping	35	35	20	38	38	8	17	6	8	4	10	7	12	4	174	47	21	242	4) 239
Strängnäs	11	10	20	15	17	6	—	7	—	8	—	3	—	6	79	—	24	103	107
Linköping	64	64	82	81	66	28	36	21	41	9	38	20	41	27	385	156	77	1) 618	2) 630
Norrköping	64	94	77	85	90	24	23	20	27	6	25	9	24	14	434	99	49	4) 582	577
Jönköping	46	54	57	54	67	20	17	20	28	20	17	14	17	10	298	79	64	441	428
Växjö	31	38	52	53	70	11	25	19	14	29	11	31	8	37	255	58	116	2) 429	3) 430
Kalmar	38	58	53	61	39	16	17	22	14	21	15	18	15	14	265	61	75	401	406
Västervik	17	29	35	23	18	10	10	—	16	—	13	—	12	—	132	51	—	183	183
Visby	28	25	27	26	21	7	4	6	4	3	4	5	6	5	134	18	19	2) 171	166
Karlskrona	27	32	48	35	34	15	14	7	20	5	8	9	15	5	191	57	26	1) 274	2) 281
Kristianstad	34	38	49	47	50	16	25	15	10	8	13	14	20	18	234	68	55	357	4) 350
Malmö	43	63	62	60	91	29	50	31	22	41	25	32	26	35	348	123	139	610	599
Lund	33	47	57	50	68	21	16	37	19	26	19	36	17	49	276	71	148	1) 495	2) 485
Hälsingborg	48	69	85	88	86	39	37	23	25	16	16	25	35	19	415	113	83	1) 611	4) 603
Ystad	30	41	32	39	45	11	6	13	6	12	16	3	7	5	198	35	33	4) 266	2) 260
Halmstad	46	52	70	55	64	12	7	18	9	26	9	20	10	14	299	35	78	2) 412	1) 421
Göteborg: Latinläroverket...	35	35	62	68	65	22	—	55	—	56	—	48	—	43	287	—	202	4) 489	2) 488
Realläroverket ...	70	71	72	96	75	28	58	—	44	—	41	—	52	—	412	195	—	607	4) 604
Vänersborg.....	20	17	27	21	21	12	11	4	12	2	18	11	14	9	118	55	26	199	4) 199
Borås	28	44	43	50	51	18	18	—	—	—	—	—	—	—	234	18	—	4) 252	2) 254
Skara	29	36	36	44	43	4	30	27	36	29	42	29	40	29	192	148	114	454	4) 451
Karlstad	36	42	43	63	67	21	39	16	36	11	36	10	37	16	272	148	53	1) 473	4) 469
Örebro.....	88	80	73	89	86	27	28	28	27	16	30	17	32	13	443	117	74	634	636
Västerås	38	40	56	40	45	10	43	9	37	8	28	8	30	11	229	138	36	403	2) 400
Falun	33	51	52	67	63	31	27	16	19	16	24	14	18	6	297	88	52	437	439
Gäffe	36	72	59	57	59	16	20	9	14	7	12	10	14	13	299	60	39	1) 398	2) 386
Hudiksvall	21	27	26	28	28	16	—	12	—	10	—	11	—	12	146	—	45	2) 191	186
Härnösand	25	23	41	40	31	18	19	9	13	6	11	7	5	12	178	48	34	260	260
Sundsvall	46	63	45	62	49	10	24	15	17	6	15	6	17	—	275	73	27	2) 375	1) 376
Östersund	54	57	51	40	50	19	22	3	17	1	12	10	18	9	271	69	23	1) 363	364
Umeå	34	33	28	33	31	10	10	10	7	9	16	8	10	7	169	43	34	2) 246	2) 245
Luleå	32	36	30	29	26	20	23	3	19	8	11	3	18	5	173	71	19	2) 263	2) 260
Summa	1,577	1,922	2,047	2,084	2,074	681	899	616	765	530	722	542	791	540	10,385	3,177	2,228	2) 15,790	10) 15,703

Anm. Att vid ett läroverk en klass saknas på grund af läroverkets organisation är betecknad med —; att däremot en klass saknas genom brist på lärjungar är betecknad med 0. — ¹⁾ Dessutom 4 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 1 frånvarande. — ³⁾ Dessutom 3 frånvarande. — ⁴⁾ Dessutom 2 frånvarande. —

⁵⁾ Dessutom 12 frånvarande. — ⁶⁾ Dessutom 7 frånvarande. — ⁷⁾ Dessutom 6 frånvarande. — ⁸⁾ Dessutom 5 frånvarande. — ⁹⁾ Dessutom 78 frånvarande. — ¹⁰⁾ Dessutom 68 frånvarande.

Tab. 12 (forts.). Lärjungarnes antal läsåret 1908—09.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
L ä r o v e r k.	Närvarande lärjungar höstterminen 1908.							När- varande lärjungar vår- terminen 1909.
	K l a s s e r.						Summa.	
	1	2	3	4	5	6		
B. Realskolor.								
1. Realskolor för gossar.								
Stockholm:								
Jakob	61	40	52	53	32	21	264	261
Katarina	56	52	60	43	44	14	269	270
Kungsholmen	68	61	64	54	41	20	308	¹⁾ 313
Enköping.....	27	16	18	20	18	10	109	113
Eskilstuna	34	31	35	25	19	16	160	159
Eksjö	27	19	27	20	22	13	¹⁾ 128	¹⁾ 132
Oskarshamn	23	25	14	25	20	13	120	119
Karlshamn	23	25	22	20	20	19	²⁾ 129	135
Malmö.....	62	68	58	49	39	11	287	²⁾ 286
Landskrona.....	17	31	24	24	31	17	²⁾ 144	¹⁾ 147
Varberg	18	20	16	22	10	15	101	98
Göteborg: Västra	100	74	72	83	47	24	400	397
Östra.....	67	79	60	58	44	20	328	329
Uddevalla	28	35	37	33	24	12	⁴⁾ 169	173
Mariestad	20	11	25	21	11	6	94	94
Lidköping	17	22	29	19	15	10	¹⁾ 112	¹⁾ 111
Sköfde	38	32	25	35	26	⁵⁾ 24	⁴⁾ 180	¹⁾ 179
Kristinehamn	27	35	34	25	23	12	²⁾ 156	¹⁾ 155
Arvika	19	18	15	15	13	11	⁶⁾ 91	¹⁾ 92
Söderhamn	20	25	18	22	29	18	132	133
Summa	752	719	705	671	528	306	⁷⁾ 3,681	⁸⁾ 3,696

¹⁾ Dessutom 1 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 2 frånvarande. — ³⁾ Dessutom 4 frånvarande. — ⁴⁾ Dessutom 3 frånvarande. — ⁵⁾ Af dessa hörde 9 till ring I: R. och 4 till ring II: R. och äro i sammandragetabellen förda till kol. 8

och 10. — ⁶⁾ Dessutom 5 frånvarande. — ⁷⁾ Dessutom 19 frånvarande. — ⁸⁾ Dessutom 11 frånvarande.

2. Samskolor (se nästa sidal).

C. Sammandrag för höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Läroverks- grupper.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r.																	
	Realskolan.						Gymnasiet.								Summa.			
	Klasser.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Kl. 7:2		Real- skolan.	Gymnasiet.		Summa.
	1	2	3	4	5	6	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.		Real- linie.	Latin- linie.	
	1	2	3	4	5	6	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	Real- skolan.	Real- linie.	Latin- linie.	Summa.
38 högre läroverk.....	1,577	1,922	2,047	2,084	2,074	681	899	616	765	530	722	542	791	540	10,385	3,177	2,228	¹⁾ 15,790
Realskolor:																		
20 realskolor för gossar	752	719	705	671	528	293	9	—	4	—	—	—	—	—	3,668	13	—	²⁾ 3,681
19 samskolor.....	³⁾ 445	⁴⁾ 470	⁴⁾ 503	⁵⁾ 461	⁶⁾ 393	⁷⁾ 118	—	—	—	—	—	—	—	—	2,390	—	—	⁸⁾ 2,390
Summa	³⁾ 2,774	⁴⁾ 3,111	⁴⁾ 3,255	⁵⁾ 3,216	⁶⁾ 2,995	⁷⁾ 1,092	908	616	769	530	722	542	791	540	16,443	3,190	2,228	⁹⁾ 21,861

¹⁾ Dessutom 78 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 19 frånvarande. — ³⁾ 184 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ 227 af dessa voro flickor. — ⁵⁾ 187 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ 131 af dessa voro flickor. — ⁷⁾ 46 af dessa voro flickor. —

⁸⁾ 1,002 af dessa voro flickor; dessutom 9 frånvarande, hvaraf 3 voro flickor. — ⁹⁾ 1,002 af dessa voro flickor; dessutom 106 frånvarande, hvaraf 3 flickor.

Tab. 12 (forts.). Lärjungarnes antal läsåret 1908—09.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Läroverk.	Närvarande lärjungar höstterminen 1908.																					Närvarande lärjungar vårterminen 1909.		
	K l a s s e r.																		S u m m a.					
	1			2			3			4			5			6								
	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.
2. Samskolor.																								
Norrtälje.....	12	9	21	15	12	27	17	13	30	18	9	27	15	6	21	—	—	—	77	49	126	72	49	121
Södertälje ...	25	8	33	13	17	30	13	13	26	18	11	29	14	—	14	5	—	5	88	49	¹⁾ 137	85	48	¹⁾ 133
Vadstena.....	9	9	18	10	9	19	12	12	24	9	—	9	17	—	17	—	—	—	57	30	87	56	30	86
Vimmerby ...	8	2	10	16	8	24	16	5	21	18	4	22	13	20	33	7	9	16	78	48	²⁾ 126	82	44	²⁾ 126
Ängelholm ...	17	15	32	13	18	31	11	13	24	15	15	30	15	—	15	—	—	—	71	61	132	69	61	130
Trelleborg ...	15	9	24	13	12	25	16	12	28	16	8	24	10	6	16	—	—	—	70	47	117	72	48	120
Strömstad ...	12	9	21	8	7	15	8	7	15	9	7	16	3	—	3	—	—	—	40	30	70	41	32	73
Alingsås	20	10	30	15	18	33	21	14	35	13	8	21	22	20	42	15	—	15	106	70	⁴⁾ 176	105	71	176
Åmål	16	13	29	9	7	16	10	9	19	8	10	18	12	13	25	9	7	16	64	59	⁴⁾ 123	63	59	122
Falköping ...	18	5	23	9	11	20	20	10	30	15	7	22	9	11	20	9	7	16	80	51	⁵⁾ 131	84	51	⁵⁾ 135
Filipstad	11	13	24	13	13	26	13	21	34	16	11	27	13	13	26	—	—	—	66	71	137	66	73	139
Askersund ...	7	4	11	9	7	16	11	10	21	10	14	24	13	4	17	—	—	—	50	39	89	48	38	86
Sala	15	15	30	16	11	27	19	11	30	17	15	32	8	3	11	—	—	—	75	55	130	74	55	129
Köping.....	8	10	18	16	13	29	17	14	31	10	9	19	19	6	25	7	3	10	77	55	132	77	56	133
Arboga	19	7	26	12	10	22	9	11	20	15	5	20	26	11	37	3	7	10	84	51	135	82	53	135
Örnsköldsvik	16	13	29	17	18	35	23	24	47	15	14	29	14	8	22	10	7	17	95	84	¹⁾ 179	93	84	⁵⁾ 177
Skellefteå ...	14	13	27	16	19	35	20	8	28	18	11	29	12	9	21	—	—	—	80	60	140	79	59	138
Piteå	14	12	26	13	11	24	12	13	25	25	21	46	13	—	13	—	—	—	77	57	134	76	57	133
Haparanda ...	5	8	13	10	6	16	8	7	15	9	8	17	14	1	15	7	6	13	53	36	89	53	36	89
Summa	261	184	445	243	227	470	276	227	503	274	187	461	262	131	393	72	46	118	1,388	1,002	⁶⁾ 2,390	1,377	1,004	⁷⁾ 2,381

¹⁾ Dessutom 1 flicka frånvarande. — ²⁾ Dessutom 3 gossar frånvarande. — ³⁾ Dessutom 1 gosse och 1 flicka frånvarande. — ⁴⁾ Dessutom 1 gosse frånvarande. — ⁵⁾ Dessutom 2 flickor frånvarande. — ⁶⁾ Dessutom 9 frånvarande, hvaraf 3 flickor. — ⁷⁾ Dessutom 7 frånvarande, hvaraf 5 flickor.

D. Sammandrag för vårterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Läroverks- grupper.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r.																	
	Realskolan.						G y m n a s i e t.								S u m m a.			
	K l a s s e r.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Kl. 7:2		Real- skolan.	Gymnasiet.		Summa.
	1	2	3	4	5	6	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.		Real- linie.	Latin- linie.	
38 högre läroverk	1,597	1,930	2,048	2,083	2,056	650	892	607	763	527	721	535	766	533	10,364	3,142	2,202	¹⁾ 15,708
Realskolor:																		
20 realskolor för gossar	762	719	708	674	523	297	8	—	5	—	—	—	—	—	3,683	13	—	²⁾ 3,696
19 samskolor	³⁾ 443	⁴⁾ 482	⁵⁾ 495	⁶⁾ 457	⁷⁾ 386	⁸⁾ 118	—	—	—	—	—	—	—	—	2,381	—	—	⁹⁾ 2,381
Summa	⁹⁾ 2,802	⁴⁾ 3,131	⁵⁾ 3,251	⁶⁾ 3,214	⁷⁾ 2,965	⁸⁾ 1,065	900	607	768	527	721	535	766	533	16,428	3,155	2,202	¹⁰⁾ 21,785

¹⁾ Dessutom 68 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 11 frånvarande. — ³⁾ 184 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ 235 af dessa voro flickor. — ⁵⁾ 226 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ 187 af dessa voro flickor. — ⁷⁾ 127 af dessa voro flickor. — ⁸⁾ 45 af dessa voro flickor. — ⁹⁾ 1,004 af dessa voro flickor; dessutom 7 frånvarande, hvaraf 5 voro flickor. — ¹⁰⁾ 1,004 af dessa voro flickor; dessutom 86 frånvarande, hvaraf 5 flickor.

Tab. 13. Särskild fördelning höstterminen 1908 af de närvarande lärjungarne i 7:e latinklasserna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Ring III L.		L. 7:2.				S u m m a.		
	Icke-Greker.	Greker.	Icke-Greker.	G r e k e r.			Icke-Greker.	Greker.	Summa.
				Med frivillig engelska.	Utan frivillig engelska.	Summa.			
A. Högre läroverk.									
Stockholm:									
Latinläroverket å Norrmalm	43	3	32	3	9	12	75	15	90
Södermalms läroverk	9	8	22	2	3	5	31	13	44
Nya elementarskolan	13	0	2	1)	1	2	15	2	17
Uppsala	20	8	16	1	1	2	36	10	46
Nyköping	5	2	2	2	—	2	7	4	11
Strängnäs	2	1	6	—	—	0	8	1	9
Linköping	16	4	23	4	—	4	39	8	47
Norrköping	7	2	8	3	3	6	15	8	23
Jönköping	11	3	9	—	1	1	20	4	24
Växjö	28	3	31	—	6	6	59	9	68
Kalmar	10	8	13	1	—	1	23	9	32
Visby	4	1	2	—	3	3	6	4	10
Karlskrona	5	4	3	—	2	2	8	6	14
Kristianstad	12	2	17	1	—	1	29	3	32
Malmö	25	7	32	3	—	3	57	10	67
Lund	30	6	29	6	14	20	59	26	85
Hälsingborg	23	2	14	4	1	5	37	7	44
Ystad	3	0	5	—	—	0	8	—	8
Halmstad	14	6	10	4	—	4	24	10	34
Göteborg: Latinläroverket	37	11	24	6	13	19	61	30	91
Vänersborg	9	2	7	2	—	2	16	4	20
Skara	21	8	29	—	—	0	50	8	58
Karlstad	7	3	11	1	4	5	18	8	26
Örebro	13	4	9	2	2	4	22	8	30
Västerås	7	1	7	3	1	4	14	5	19
Falun	9	5	6	—	—	0	15	5	20
Gäffe	9	1	11	2	—	2	20	3	23
Hudiksvall	7	4	8	4	—	4	15	8	23
Härnösand	5	2	8	1	3	4	13	6	19
Sundsvall	6	—	—	—	—	—	6	—	6
Östersund	6	4	8	—	1	1	14	5	19
Umeå	8	0	6	1	—	1	14	1	15
Luleå	2	1	4	1	—	1	6	2	8
Summa	426	116	414	53	68	126	840	242	1,082

Anm. Att en afdelning saknas af brist på lärjungar är (för grekerna i ring III och klass 7: 2 dock endast i summationskolumnerna) betecknad med 0; att

däremot en afdelning saknas på grund af läroverkets organisation är betecknad med —. — ¹⁾ Priv. franska i st. för engelska.

Tab. 14. Antal närvarande lärjungar vid de allmänna läroverken höstterminen 1908, fördelade länsvis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
L ä n.	R e a l s k o l a n.						G y m n a s i u m.								S u m m a.				Till- sammans.
	K l a s s e r.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Kl. 7:2		Real- skolan.	G y m n a s i u m.			
	1	2	3	4	5	6	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.		Rea- lister.	La- tinare.	Summa.	
Stockholms stad	488	534	585	532	472	153	185	118	170	85	160	76	184	75	2,764	699	354	1,053	3,817
» län	54	57	56	56	35	5	—	—	—	—	—	—	—	—	263	—	—	—	263
Uppsala »	81	81	86	90	83	38	38	17	34	26	27	28	37	18	459	136	89	225	684
Södermanlands län	80	76	75	78	74	30	17	13	8	12	10	10	12	10	413	47	45	92	505
Östergötlands »	146	177	183	175	173	52	59	41	68	15	63	29	65	41	906	255	126	381	1,287
Jönköpings »	73	73	84	74	89	33	17	20	28	20	17	14	17	10	426	79	64	143	569
Kronobergs »	31	38	52	53	70	11	25	19	14	29	11	31	8	37	255	58	116	174	429
Kalmar »	88	136	123	131	110	55	27	22	30	21	28	18	27	14	643	112	75	187	830
Gottlands »	28	25	27	26	21	7	4	6	4	3	4	5	6	5	134	18	19	37	171
Blekinge »	50	57	70	55	54	34	14	7	20	5	8	9	15	5	320	57	26	83	403
Kristianstads »	66	69	73	77	65	16	25	15	10	8	13	14	20	18	366	68	55	123	489
Malmöhus »	257	344	346	334	376	128	109	104	72	95	76	96	85	108	1,785	342	403	745	2,530
Hallands »	64	72	86	77	74	27	7	18	9	26	9	20	10	14	400	35	78	113	513
Göteborgs o. Bohus »	321	309	318	354	258	106	58	55	44	56	41	48	52	43	1,666	195	202	397	2,063
Älfsborgs »	107	110	124	110	139	61	29	4	12	2	18	11	14	9	651	73	26	99	750
Skaraborgs »	127	121	145	141	115	47	39	27	40	29	42	29	40	29	696	161	114	275	971
Värmlands »	106	121	126	130	129	44	39	16	36	11	36	10	37	16	656	148	53	201	857
Örebro »	99	96	94	113	103	27	28	28	27	16	30	17	32	13	532	117	74	191	723
Västmanlands »	112	118	137	111	118	30	43	9	37	8	28	8	30	11	626	138	36	174	800
Kopparbergs »	33	51	52	67	63	31	27	16	19	16	24	14	18	6	297	88	52	140	437
Gäflleborgs »	77	124	103	107	116	50	20	21	14	17	12	21	14	25	577	60	84	144	721
Västernorrlands »	100	121	133	131	102	45	43	24	30	12	26	13	22	12	632	121	61	182	814
Jämtlands »	54	57	51	40	50	19	22	3	17	1	12	10	18	9	271	69	23	92	363
Västerbottens »	61	68	56	62	52	10	10	10	7	9	16	8	10	7	309	43	34	77	386
Norrbottnens »	71	76	70	92	54	33	23	3	19	8	11	3	18	5	396	71	19	90	486
Summa höstterm. 1908	2,774	3,111	3,255	3,216	2,995	1,092	908	616	769	530	722	542	791	540	16,443	3,190	2,228	5,418	21,861
» » 1907	2,733	3,110	3,202	3,266	2,816	1,024	829	572	792	544	819	570	749	575	16,151	3,189	2,261	5,450	21,601
» » 1906	2,680	3,059	3,292	3,144	2,660	1,028	834	586	922	582	846	630	666	561	15,863	3,268	2,359	5,627	21,490
» » 1905	2,584	3,215	3,153	3,069	2,593	—	1,168	671	922	662	742	628	590	493	14,614	3,422	2,454	5,876	20,490
» » 1904	2,719	3,143	3,172	2,992	2,401	—	1,138	725	837	690	687	526	568	533	12,026	4,896	3,209	8,105	20,131

¹⁾ Häraf 1,666 realister och 735 latinare.

Tab. 15. Lärjungarnes hälsotillstånd höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Läroverk.	Lärjungar lidande af								Läroverk.	Lärjungar lidande af							
	blek- sot.	hufvud- värk.	näs- blod.	närsynthet enligt närsynt- hetsgrad				döfhet.		blek- sot.	hufvud- värk.	näs- blod.	närsynthet enligt närsynt- hetsgrad				döfhet.
				under 3 D.	3—6 D.	öfver 6 D.	S:ma.						under 3 D.	3—6 D.	öfver 6 D.	S:ma.	
A. Högre läroverk.									B. Real-skolor.								
Stockholm:									1. Realskolor för gossar.								
Latinl. å Norrm.	128	52	10	53	17	1	71	50	Stockholm:								
Söderm. lärov.	11	7	2	57	14	—	71	14	Jakob	10	7	—	16	6	—	22	15
Reall. å Norrm.	54	42	17	49	14	1	64	50	Katarina	13	10	2	20	1	—	21	7
» å Östern.	22	10	7	41	5	—	46	10	Kungsholmen	27	24	10	22	2	—	24	14
Nya elem.-sk.	25	13	1	28	9	—	37	10	Enköping	3	1	—	3	4	1	8	—
Uppsala	23	8	2	46	22	1	69	16	Eskilstuna	6	9	2	13	1	—	14	7
Nyköping	1	3	4	16	6	—	22	7	Eksjö	21	5	—	14	—	—	14	1
Strängnäs	3	—	—	6	—	1	7	3	Oskarshamn	1	6	1	4	—	—	4	2
Linköping	26	16	10	45	5	1	51	9	Karlshamn	—	5	4	3	2	—	5	8
Norrköping	47	10	—	43	4	—	47	28	Malmö	3	1	—	14	1	—	15	1
Jönköping	5	5	6	29	7	1	37	17	Landskrona	—	—	—	5	—	—	5	2
Växjö	59	14	9	33	6	—	39	1	Varberg	1	2	—	12	—	—	12	2
Kalmar	1	30	7	49	3	1	53	20	Göteborg: Västra	21	6	2	7	4	1	12	8
Västervik	—	3	3	15	6	—	21	8	» Östra	49	6	2	5	2	—	7	12
Visby	—	1	4	6	2	1	9	2	Uddevalla	—	12	2	7	1	—	8	—
Karlskrona	11	25	6	17	1	—	18	6	Mariestad	11	2	2	2	—	1	3	1
Kristianstad	11	14	6	9	—	1	10	7	Lidköping	5	2	—	7	—	—	7	—
Malmö	—	1	1	24	3	2	29	17	Sköfde	1	1	2	7	—	8	15	—
Lund	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristinehamn	17	13	2	10	1	1	12	4
Hälsingborg	30	7	4	38	14	1	53	1	Arvika	—	4	—	1	—	—	1	2
Ystad	12	15	3	9	4	—	13	2	Söderhamn	—	—	—	2	1	—	3	—
Halmstad	24	18	13	11	3	—	14	11	Summa	189	116	31	174	26	12	212	86
Göteborg:									2. Samskolor.								
Latinlärov.	19	9	4	44	12	1	57	16	Norrtälje	16	14	4	4	1	—	5	2
Reallärov.	16	21	9	43	18	—	61	19	Södertälje	14	—	—	3	—	—	3	—
Vänersborg	5	1	1	37	5	—	42	6	Vadstena	—	—	—	7	1	—	8	—
Borås	1	—	2	18	—	—	18	—	Vimmerby	7	6	2	5	1	—	6	2
Skara	—	5	5	43	19	1	63	26	Ängelholm	1	—	—	2	—	—	2	—
Karlstad	7	28	9	27	8	—	35	9	Trelleborg	13	—	—	7	2	—	9	4
Örebro	28	32	10	59	17	1	77	17	Strömstad	—	—	—	6	2	—	8	3
Västerås	40	20	1	25	8	1	34	10	Alingsås	1	16	10	19	10	1	30	—
Falun	14	30	20	23	4	1	28	6	Ämål	3	2	—	4	—	—	4	2
Gäfle	38	25	9	36	7	1	44	24	Falköping	4	4	—	6	2	—	8	1
Hudiksvall	11	3	2	18	2	—	20	5	Filipstad	20	21	3	13	7	1	21	4
Härnösand	7	1	5	33	7	—	40	3	Askersund	—	1	—	9	1	—	10	—
Sundsvall	6	5	5	17	3	—	20	12	Sala	15	27	7	9	—	—	9	6
Östersund	32	10	4	25	3	—	28	4	Köping	28	20	3	7	4	—	11	3
Umeå	9	16	7	8	6	—	14	7	Arboga	17	7	3	9	4	—	13	1
Luleå	10	14	5	18	4	—	22	4	Örnsköldsvik	9	3	3	7	2	1	10	1
Summa	735	514	213	1,098	268	18	1,384	457	Skellefteå	14	10	2	10	3	—	13	—
									Piteå	4	3	1	3	2	—	5	1
									Haparanda	2	2	—	6	1	—	7	—
									Summa	168	136	38	136	43	3	182	32
Från Lunds läroverk hafva uppgifter ej kunnat erhållas på grund af skolläkarens död. Under höstterminen 1908 förekom vid Nya elementarskolan ingen undersökning beträffande närsynthet och döfhet och vid Jönköpings läroverk beträffande döfhet. De i tabellen införda uppgifterna häröfver afse hvad dessa läroverk angår vårterminen 1908. De i tabellen införda uppgifterna för Alingsås samskola afse vårterminen 1909. Beträffande Sala samskola afser tabellen öfver närsynthet vårterminen 1908.									C. Sammandrag.								
									Klass 1	130	97	34	90	8	—	98	79
									» 2	170	113	31	148	14	1	163	84
									» 3	186	127	24	172	24	5	201	92
									» 4	151	111	37	185	51	5	241	77
									» 5	145	116	48	186	41	3	230	84
									» 6	52	34	22	68	24	4	96	30
									Ring I	72	36	23	110	29	2	141	41
									» II	62	46	22	140	41	6	187	33
									» III	66	47	26	140	43	4	187	25
									Klass 7:2	60	39	15	169	62	3	234	30
									Summa	1,093	766	282	1,408	337	33	1,778	575

Från Lunds läroverk hafva uppgifter ej kunnat erhållas på grund af skolläkarens död. Under höstterminen 1908 förekom vid Nya elementarskolan ingen undersökning beträffande närsynthet och döfhet och vid Jönköpings läroverk beträffande döfhet. De i tabellen införda uppgifterna häröfver afse hvad dessa läroverk angår vårterminen 1908. De i tabellen införda uppgifterna för Alingsås samskola afse vårterminen 1909. Beträffande Sala samskola afser tabellen öfver närsynthet vårterminen 1908.

Tab. 16. Antal sjuke och sjukdomar bland lärjungarne höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Läroverk.	Antal lärjungar.	Antal insjuk- nade lär- jungar.	Hela antalet sjuk- domsfall.	Antal sjukdoms- fall i olika sjuk- domar.	Sjuk- dagar.	Döde.	Läroverk.	Antal lärjungar.	Antal insjuk- nade lär- jungar.	Hela antalet sjuk- domsfall.	Antal sjukdoms- fall i olika sjuk- domar.	Sjuk- dagar.	Döde.
A. Högre läro- verk.							B. Realskolor.						
Stockholm:							1. Realskolor för gossar.						
Latinlärov. å Norrm.	690	¹⁾ 369	423	369	1,970	1	Stockholm:						
Södermalms lärov...	694	²⁾ 248	319	287	1,638	—	Jakob	264	116	126	116	723	—
Reallärov. å Norrm.	606	³⁾ 186	264	234	1,211	—	Katarina	269	²¹⁾ 94	121	108	720	—
» å Östern.	564	⁴⁾ 207	247	234	1,728	1	Kungsholmen	308	81	82	81	508	—
Nya elem.-skolan...	422	320	378	320	2,245	—	Enköping	109	20	23	20	88	—
Uppsala	575	⁵⁾ 166	231	215	938	—	Eskilstuna	160	²²⁾ 22	24	23	136	—
Nyköping	242	⁶⁾ 78	83	80	481	—	Eksjö	128	²³⁾ 32	38	33	246	—
Strängnäs	103	⁷⁾ 19	29	23	188	—	Oskarshamn	120	14	14	14	119	—
Linköping	618	127	133	127	1,269	—	Karishamn	129	¹¹⁾ 26	31	29	145	—
Norrköping	582	116	121	116	670	—	Malmö	287	54	58	54	417	—
Jönköping	441	56	56	56	250	—	Landskrona	144	²²⁾ 34	37	35	272	—
Växjö	429	⁸⁾ 125	167	149	681	—	Varberg	101	11	12	11	45	—
Kalmar	401	⁹⁾ 83	95	92	887	—	Göteborg: Västra	400	88	91	88	433	—
Västervik	183	43	43	43	153	—	» Östra	328	44	44	44	376	—
Visby	171	¹⁰⁾ 67	85	80	1,137	1	Uddevalla	169	²³⁾ 74	77	75	483	—
Karlskrona	274	¹¹⁾ 43	48	46	427	1	Mariestad	94	24	25	24	193	—
Kristianstad	357	57	60	57	310	—	Lidköping	112	23	23	23	119	—
Malmö	610	104	109	104	661	—	Skövde	180	¹⁹⁾ 34	40	39	203	—
Lund	—	¹²⁾ —	—	—	—	—	Kristinehamn	156	33	33	33	153	—
Hälsingborg	611	¹³⁾ 154	170	162	1,476	—	Arvika	91	²³⁾ 23	29	29	136	—
Ystad	266	¹⁴⁾ 89	98	91	350	—	Söderhamn	132	73	78	73	244	—
Halmstad	412	¹⁵⁾ 90	99	98	544	—	Summa	3,681	920	1,006	952	5,759	—
Göteborg:							2. Samskolor.						
Latinläroverket ...	489	82	85	82	539	—	Norrtälje	126	36	38	36	136	—
Realläroverket ...	607	138	146	138	1,363	—	Södertälje	137	30	35	30	204	—
Vänersborg	199	41	42	41	449	—	Vadstena	87	42	42	42	173	—
Borås	252	52	66	52	264	—	Vimmerby	126	34	34	34	242	—
Skara	454	141	145	141	538	1	Ängelholm	132	30	32	30	135	—
Karlstad	473	135	135	135	935	—	Trelleborg	117	¹¹⁾ 34	37	37	270	—
Örebro	634	¹⁶⁾ 198	260	246	1,560	—	Strömstad	70	26	26	26	289	—
Västerås	403	¹⁷⁾ 71	96	86	495	—	Älvsås	176	42	47	42	291	—
Falun	437	¹⁸⁾ 137	179	165	748	2	Ämål	123	18	20	18	137	—
Gälle	398	¹⁾ 96	109	100	571	1	Falköping	131	23	25	23	115	—
Hudiksvall	191	²⁾ 40	46	44	300	—	Filipstad	137	²¹⁾ 46	65	59	224	—
Härnösand	260	122	136	122	477	—	Askersund	89	30	35	30	99	—
Sundsvall	375	135	146	135	743	1	Sala	130	⁶⁾ 38	43	40	322	—
Östersund	363	85	97	85	540	—	Köping	132	39	41	39	316	—
Umeå	246	¹⁹⁾ 41	50	46	304	—	Ärboga	135	47	50	47	224	—
Luleå	263	90	93	90	561	—	Örnsköldsvik	179	52	57	52	448	—
Summa ²⁰⁾	15,295	4,351	5,089	4,691	29,601	9	Skellefteå	140	71	75	71	251	—
							Piteå	134	28	28	28	205	—
							Haparanda	89	15	15	15	71	—
							Summa	2,390	681	745	699	4,152	—
							Summa (A o. B 1 o. 2) ²⁰⁾	21,366	5,952	6,840	6,342	39,512	9

¹⁾ Dessutom hafva 2 lärjungar afbrutit sina studier den 1 December, den ena på grund af allmän svaghet och den andra på grund af allmän svaghet och hjärthypertrofi, samt 1 lärjunge den 24 November till följd af öfveranstängning. — ²⁾ Däraf 29 lärjungar i 2 och 5 i 3 olika sjukdomar. — ³⁾ Däraf 34 lärjungar i 2 och 7 i 3 olika sjukdomar. — ⁴⁾ Däraf 27 i 2 olika sjukdomar. — ⁵⁾ Däraf 29 lärjungar i 2 och 10 i 3 olika sjukdomar. — ⁶⁾ Däraf 2 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ⁷⁾ Däraf 4 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ⁸⁾ Däraf 20 lärjungar i 2 och 2 i 3 olika sjukdomar. — ⁹⁾ Däraf 9 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹⁰⁾ Däraf 11 lärjungar i 2 och 1 i 3 olika sjukdomar. — ¹¹⁾ Däraf 3 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹²⁾ På grund af skolläkarens död hafva uppgifter till denna tabell ej kunnat erhållas. — ¹³⁾ Däraf 8 lärjungar i 2 olika

sjukdomar. — ¹⁴⁾ Däraf 2 lärjungar i 2 olika sjukdomar. Dessutom 1 lärjunge frånvarande under Oktober, November och December till följd af ögonsjukdom. — ¹⁵⁾ Däraf 6 i 2 och 1 i 3 olika sjukdomar. — ¹⁶⁾ Däraf 48 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹⁷⁾ Däraf 11 lärjungar i 2 och 2 i 3 olika sjukdomar. — ¹⁸⁾ Däraf 28 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹⁹⁾ Däraf 5 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ²⁰⁾ Då uppgift angående antalet sjuke och sjukdomar saknas från Lunds läroverk (se not 12) har lärjungeantalet 495 ej här medräknats. Däraf den bristande öfverensstämmelsen med lärjungeantalet å tab. 12. — ²¹⁾ Däraf 10 lärjungar i 2 och 2 i 3 olika sjukdomar. — ²²⁾ Däraf 1 lärjunge i 2 olika sjukdomar. — ²³⁾ Däraf 2 lärjungar i 2 och 2 i 3 olika sjukdomar. — ²⁴⁾ Däraf 8 lärjungar i 2, 1 i 3 och 1 i 4 olika sjukdomar.

Tab. 17. Antal lärjungar höstterminen 1908, som icke deltagit i gymnastiköfningarne eller som hänvisats till svagrote.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Läroverk.	I gymnastiköfningarne icke deltagande														Till svagrote hänvisade													
	på grund af														på grund af													
	sjukdomar i														sjukdomar i													
	syn- o. hörsel-organerna.	nerveystemet.	cirkulations-organerna.	andedäktis-organerna.	matmålninge-organerna.	urin- o. köns-organerna.	förelseorgan- o. benystemet.	medfödd missbildning.	tarmbräck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa.	af andra orsaker.	Summa icke deltagande.	syn- o. hörsel-organerna.	nerveystemet.	cirkulations-organerna.	andedäktis-organerna.	matmålninge-organerna.	urin- o. köns-organerna.	förelseorgan- o. benystemet.	medfödd missbildning.	tarmbräck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa.	af andra orsaker.	Summa till svagrote hänvisade.
1:o. Efter läroverk.																												
A. Högre läroverk.																												
Stockholm:																												
Latinl.&Norrm.	3	3	24	4	3	8	5	—	4	9	¹⁾ 2	65 ²⁾ 1	66	—	5	4	3	2	—	2	—	—	7	5	—	23	—	28
Söderm. lärov.	—	2	13	6	4	5	11	—	8	5	³⁾ 3	57 ⁴⁾ 2	59	—	—	4	1	1	4	1	—	—	—	3	—	14	—	14
Reall.&Norrm.	—	—	8	—	—	5	3	—	2	3	⁵⁾ 1	22	—	—	—	4	2	1	—	2	—	—	—	12	—	21	—	21
» å Östern.	—	1	8	6	2	10	6	—	8	4	—	45 ⁶⁾ 3	48	1	—	—	1	2	—	1	—	—	3	13	—	21	—	21
Nya elem.-sk.	1	3	8	5	1	5	13	—	2	1	⁷⁾ 1	40 ⁸⁾ 2	42	1	1	8	—	—	1	5	—	2	1	—	19	—	19	
Uppsala	4	2	10	10	5	14	28	—	12	15	⁹⁾ 1	101	—	101	—	—	2	1	1	—	2	—	1	16	—	23	—	23
Nyköping	—	2	6	1	3	4	10	—	1	3	¹⁰⁾ 3	33	—	33	—	—	1	—	1	—	3	—	—	1 ¹¹⁾ 2	8	—	8	
Strängnäs	—	—	—	—	—	2	—	—	4	2	—	8	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	5
Linköping	3	2	12	4	4	12	11	1	4	12	—	65	—	65	—	1	—	1	1	—	1	—	1	9	—	14	—	14
Norrköping ...	5	2	14	5	2	5	13	1	3	10	—	60 ¹²⁾ 22	82	3	1	5	—	1	—	1	—	1	—	20	—	32	—	32
Jönköping	—	2	4	4	2	5	11	—	—	—	—	28 ¹³⁾ 1	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2)
Växjö	—	1	4	7	4	4	6	—	2	4	—	32 ¹⁴⁾ 2	34	1	10	5	4	9	2	6	—	2	16	—	55 ¹⁵⁾ 13	68	—	68
Kalmar	—	1	2	3	4	8	1	—	1	4	¹⁶⁾ 3	27	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2)
Västervik	1	1	6	1	—	4	7	—	4	3	—	27	—	27	—	—	7	—	1	1	—	—	—	1	—	10	—	10
Visby	—	1	2	4	—	2	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	4	—	4
Karlskrona ...	—	4	2	2	—	4	4	—	1	1	¹⁰⁾ 1	19 ¹¹⁾ 3	22	—	1	2	—	—	6	2	—	2	5	—	18 ¹²⁾ 2	20	—	20
Kristianstad ...	—	2	7	1	—	2	8	—	10	3	⁵⁾ 1	34	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö	—	5	17	4	—	6	5	1	5	3	¹²⁾ 1	47	—	47	—	—	2	—	—	1	—	—	1	1 ⁶⁾ 2	7	—	7	
Lund	3	—	6	3	—	2	8	3	—	6	¹³⁾ 3	34 ¹⁴⁾ 8	42	—	—	3	—	—	2	1	1	1	1	—	9	—	9	
Hälsingborg	—	3	28	6	8	6	11	1	2	8	¹⁴⁾ 2	75	—	75	—	—	10	1	—	—	2	—	1	6	—	20	—	20
Ystad	1	1	8	2	—	1	3	—	2	1	—	19	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2)
Halmstad	2	—	9	10	4	4	3	—	5	2	—	39	—	39	—	—	9	—	2	—	2	—	2	3	—	18	—	18
Göteborg:																												
Latinlärov.	—	—	11	3	2	5	6	4	7	—	¹⁶⁾ 1	39	—	39	—	—	—	—	1	—	—	—	—	6	—	7	—	7
Reallärov.	—	3	14	3	5	6	7	4	8	1	¹⁶⁾ 2	53	—	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	17	—	17
Vänersborg	—	1	5	2	1	1	—	—	2	—	¹⁷⁾ 3	15	—	15	—	—	3	—	—	—	4	—	—	—	⁶⁾ 3	10	—	10
Borås	—	—	6	—	—	6	2	—	7	1	—	22	—	22	—	—	3	—	—	—	—	—	1	1	—	5	—	5
Skara	8	—	1	9	4	19	10	—	4	4	¹⁸⁾ 4	63 ¹⁹⁾ 6	69	2	—	1	—	—	—	3	1	2	8	—	17	—	17	
Karlstad	—	—	8	4	6	6	6	—	5	10	—	45	—	45	—	—	3	2	1	2	3	—	3	22	—	36	—	36
Örebro	2	4	6	2	—	14	5	—	8	4	²⁰⁾ 1	46	—	46	—	2	2	1	1	2	3	—	2	3 ⁷⁾ 4	20	—	20	
Västerås	—	4	4	8	1	6	9	—	—	3	—	35	—	35	—	1	3	—	2	—	2	—	—	11	—	19	—	19
Falun	1	2	2	2	2	3	6	—	—	3	—	21	—	21	—	—	—	2	—	1	3	—	4	3	—	13	—	13
Gäffe	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3	—	3	—	2	4	1	1	9	1	—	1	7	—	26	—	26
Hudiksvall ...	1	2	—	2	3	1	2	—	3	4	—	18 ²¹⁾ 2	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	8
Härnösand ...	—	—	1	2	3	3	6	—	3	6	—	24 ²²⁾ 4	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2)
Sundsvall	—	3	11	3	—	3	8	1	7	1	²³⁾ 1	38	—	38	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Östersund	2	—	—	2	1	4	3	—	1	3	—	16	—	16	—	—	3	1	—	—	—	—	—	1	—	5	—	5
Umeå	2	1	11	—	1	—	3	—	1	5	—	24 ²⁴⁾ 3	27	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	3	—	16	—	16
Luleå	—	—	—	2	—	1	1	—	—	1	—	5 ²⁵⁾ 1	6	—	1	—	—	—	—	—	3	—	1	1	—	6	—	6
Summa	39	58	279	132	75	198	241	16	136	145	34	1,353	60	1,413	8	25	103	21	29	31	54	3	40	209	11	534	15	549

¹⁾ 1 sockersjuka, 1 halakörteltuberkulos. — ²⁾ Affägsen bostad. — ³⁾ 1 amputation af ena benet, 1 diastas af musculi recti abdominis och 1 svindel (trauma å huvudet). — ⁴⁾ Befriade af rektor. — ⁵⁾ Kvarstående sviter efter operation. — ⁶⁾ Abscessbildning i ljumsken. — ⁷⁾ Näsblödning. — ⁸⁾ 1 huvudvärk, 1 blodbrist och 1 näsblod. — ⁹⁾ Varicocele. — ¹⁰⁾ Struma. — ¹¹⁾ Bukärr efter laparotomi. — ¹²⁾ Hudsjukdom. — ¹³⁾ 1 inflammation i sinus proutalis, 2 migrän och kräkning efter ansträngning. — ¹⁴⁾ Ansvalda lymfkörtlar. — ¹⁵⁾ Scolios, förmodligen beroende på tuberkulos. — ¹⁶⁾ 1 peristot, 1 blödarajuka — ¹⁷⁾ 2 blodbrist, 1 epilepsi. — ¹⁸⁾ Reumatism och svaghet efter nephritis. — ¹⁹⁾ Befriade af rektor för studier. — ²⁰⁾ Bleksot. — ²¹⁾ Scrofulos.

¹⁾ 1 huvudvärk, 1 blodbrist. — ²⁾ Svagrote har ej varit anordnad. — ³⁾ Svårighet att såsom nybörjare följa med i vederbörande gymnastikafdelning. — ⁴⁾ Bukärr efter laparotomi. — ⁵⁾ Nyss genomgången operation. — ⁶⁾ 2 blodbrist, 1 lymfkörtelinflammation. — ⁷⁾ Bleksot.

Tab. 17 (forts.). Antal lärjungar höstterminen 1908, som icke deltagit i gymnastik-
öfningarne eller som hänvisats till svagrote.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Läroverk.	I gymnastiköfningarne icke deltagande														Till svagrote hänvisade													
	på grund af														på grund af													
	sjukdomar i														sjukdomar i													
	syn- o. hörsel- organerna.	nerfsystemet.	cirkulations- organerna.	andeträks- organerna.	matsmältning- organerna.	urin- o. köns- organerna.	öfverledd- o. ben-systemet.	medfödd missbildning.	tarmbäck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa.	af andra oraker.	Summa icke deltagande.	syn- o. hörsel- organerna.	nerfsystemet.	cirkulations- organerna.	andeträks- organerna.	matsmältning- organerna.	urin- o. köns- organerna.	öfverledd- o. ben-systemet.	medfödd missbildning.	tarmbäck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa.	af andra oraker.	Summa till svag- rote hänvisade.
B. Real- skolor.																												
1. Realskolor för gossar.																												
Stockholm:																												
Jakob	—	1	9	—	4	—	12	—	—	12	—	38	¹⁾ 29	67	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	3	—	3
Katarina	—	3	2	—	1	2	3	—	4	3	—	18	—	18	—	—	2	—	3	1	2	—	—	4	—	12	—	12
Kungsholmen	1	2	9	1	1	2	3	1	4	3	—	27	—	27	—	2	—	—	1	4	2	—	1	11 ¹⁾	2	23	—	23
Enköping	—	—	—	—	1	1	4	1	2	—	—	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Eskilstuna	1	—	10	—	—	3	1	—	1	1	—	17	—	17	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	4	—	4
Eksjö	1	—	2	4	—	1	1	—	—	4	—	13	—	13	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	5	—	8	8
Oskarshamn ...	—	—	3	1	1	4	3	—	2	2	—	16	²⁾ 1	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Karlshamn ...	1	—	—	—	—	1	3	—	2	1	—	8	—	8	—	—	2	—	—	—	1	—	3	1	—	7	—	7
Malmö	—	2	2	1	—	2	2	1	5	4 ³⁾	1	20	—	20	—	—	—	1	—	—	1	1	5	7 ³⁾	1	16	—	16
Landskrona ...	—	—	2	—	—	5	—	—	3	—	—	10	⁴⁾ 1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Varberg	—	—	2	—	—	1	5	—	2	1	—	11	—	11	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	3	—	3
Göteborg: Västra	—	—	7	—	1	—	2	—	11	1	—	22	—	22	—	—	1	—	—	1	6	1	—	3	—	12	—	12
Östra	1	2	7	—	—	2	4	—	2	2	—	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Uddevalla	—	—	7	—	—	—	5	—	3	5	—	20	—	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—	8	—	9	—	9
Mariestad	—	—	1	1	1	4	1	—	1	1	—	10	—	10	—	—	1	—	—	1	—	—	—	8	—	10	—	10
Lidköping	—	—	1	—	—	1	1	2	6	3	—	14	⁶⁾ 1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Skövde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	⁴⁾ 2	—	—	6	—	6
Kristinehamn ..	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	3	—	3	—	—	7	1	1	1	—	—	1	11	—	22	—	22
Arvika	—	—	3	1	—	1	1	—	—	—	—	6	—	6	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2
Söderhamn ...	—	—	3	—	—	8	1	—	—	1	—	13	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Summa	5	10	70	9	10	39	53	5	49	44	1	295	32	327	1	2	18	3	5	11	17	2	⁴⁾ 13	62	3	137	—	137

¹⁾ Afhängen bostad. — ²⁾ Enhändt. — ³⁾ Svagt ärr efter blindtarmsoperation.
— ⁴⁾ Efter operation af blindtarmen. — ⁵⁾ Amputation af en tå.

¹⁾ 1 körtelsvullnad å halsen, 1 till följd af kontraktur i fingrar efter operation. — ²⁾ Svagafdelning har ej förekommit. — ³⁾ Svagt ärr efter buk-operation. — ⁴⁾ 1 af dessa tillhörde gymnasium.

Tab. 17 (forts.). Antal lärjungar höstterminen 1908, som icke deltagit i gymnastik-
öfningarne eller som hänvisats till svagrote.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Läroverk.	I gymnastiköfningarne icke deltagande														Till svagrote hänvisade														
	på grund af														på grund af														
	sjukdomar i														sjukdomar i														
	syn- o. hörsel-organerna.	nervsystemet.	cirkulations-organerna.	andedräfts-organerna.	matsmältnings-organerna.	urin- o. köns-organerna.	o. benstycket.	rörelseorgan. medfödd missbildning.	tarmbräck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa.	af andra orsaker.	Summa icke deltagande.	syn- o. hörsel-organerna.	nervsystemet.	cirkulations-organerna.	andedräfts-organerna.	matsmältnings-organerna.	urin- o. köns-organerna.	rörelseorgan. o. benstycket.	rörelseorgan. medfödd missbildning.	tarmbräck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa.	af andra orsaker.	Summa till svagrote hänvisade.	
2. Samskolor.																													
Norrtälje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	—	—	1	—	—	7	—	7	
Södertälje	—	—	5	—	—	3	1	1	—	10	—	20	¹⁾ 4	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	5
Vadstena	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Vimmerby	—	—	4	—	—	5	1	—	—	1	—	11	—	11	—	—	1	1	—	3	—	1	—	2	—	8	—	8	
Ängelholm	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Trelleborg	—	1	2	1	—	1	4	—	2	2	²⁾ 5	18	¹⁾ 1	19	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	²⁾ 14	15	—	15	
Strömstad	—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Alingsås	—	—	4	—	2	—	—	—	1	1	—	8	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Åmål	1	—	6	—	—	—	1	—	2	3	—	13	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Falköping	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Filipstad	—	4	2	1	—	—	—	2	1	5	—	15	¹⁾ 1	16	2	5	—	—	—	—	—	—	—	6	—	13	—	13	¹⁾
Askersund	—	—	1	—	—	1	2	—	2	4	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	3	—	3	¹⁾
Sala	—	—	5	13	1	5	—	—	—	3	—	27	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Köping	—	1	1	1	—	7	3	—	1	—	—	14	¹⁾ 3	17	—	—	1	1	1	—	2	—	—	—	³⁾ 6	11	—	11	¹⁾
Arboga	—	—	—	—	—	—	4	2	3	1	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Örnsköldsvik	—	—	1	1	—	1	2	1	—	3	—	9	¹⁾ 3	12	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	¹⁾
Skellefteå	—	—	3	—	—	1	3	2	—	5	³⁾ 1	15	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	⁴⁾ 1	7	—	7	¹⁾
Piteå	—	—	2	2	—	—	4	—	2	2	—	12	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	¹⁾
Haparanda	—	—	1	—	—	—	3	1	1	1	—	7	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1	6	37	20	4	28	29	10	17	43	6	201	12	213	2	5	4	2	2	6	4	3	3	19	21	71	—	71	
2.o. Efter läroverks- o. klassgrupp.																													
Högre lärov.:																													
Realskolan...	18	36	112	72	48	115	123	8	94	81	21	733	31	764	3	14	67	13	16	21	33	2	26	124	10	329	15	344	
Gymnasiet...	21	22	167	60	27	83	113	8	42	64	13	620	29	649	5	11	36	8	13	10	21	1	⁵⁾ 15	85	1	206	—	206	
Realskolor:																													
Realsk.f.gossar	5	10	70	9	10	39	53	5	49	44	1	295	32	327	1	2	18	3	5	11	17	2	12	62	3	136	—	136	
Samskolor	1	6	37	20	4	28	29	10	17	43	6	201	12	213	2	5	4	2	2	6	4	3	3	19	21	71	—	71	
Summa	45	74	346	161	89	265	323	31	202	232	41	1,849	104	1,953	11	32	125	26	36	48	75	8	56	290	35	742	15	757	
Realskolan ...	24	52	219	101	62	182	210	23	160	168	28	1,229	75	1,304	6	21	89	18	23	38	54	7	41	205	34	536	15	551	
Gymnasiet ...	21	22	167	60	27	83	113	8	42	64	13	620	29	649	5	11	36	8	13	10	21	1	15	85	1	206	—	206	
Summa	45	74	386	161	89	265	323	31	202	232	41	1,849	104	1,953	11	32	125	26	36	48	75	8	56	290	35	742	15	757	

1) Adägsen bostad. — 2) Blodbrist, svindel och hufvudvärk. — 3) Scrophulos.

1) Svagrote har ej varit anordnad — 2) Blodbrist, svindel och hufvud-
värk. — 3) Scrophulos. — 4) Svaghet efter nyss genomgången operation.
— 5) 1 af dessa tillhörde realskolan i Sköfde, se föreg. sida.

Tab. 18. Lärjungarnes flyttning år 1908 vid vårterminens slut och höstterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Afdelningar och linier.	Vid vår-termins slut före flyttningen närv. lärjungar i afdelning, hvar- ifrån flyttning kan ske vid samma läroverk & samma linie.	Vårterminen.								Höstterminen.								Summornas summa.
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till afdelningen								Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till afdelningen								
		efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer.						från annan linie.	Summa.	efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer.						från annan linie.	Summa.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			
4. Högre läroverk.																		
1	1,595	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1,963	—	26	1,133	3	65	—	—	1,227	—	2	200	—	14	—	—	216	1,443
3	1,995	—	30	1,375	3	74	—	—	1,482	18	7	263	—	9	—	—	297	1,779
4	2,171	—	20	1,356	3	88	—	—	1,467	23	9	269	1	24	—	—	325	1,793
5	1,992	—	20	1,329	3	120	1	—	1,473	7	1	333	—	27	—	—	368	1,841
6	—	—	4	358	2	49	—	—	413	4	—	145	—	13	—	40	202	615
Ring I: R.	813	—	5	543	—	26	—	—	574	4	—	108	—	—	—	4	116	690
> I: L.	564	—	2	360	—	25	—	—	387	2	—	75	—	1	—	7	85	472
> II: R.	772	—	7	516	1	21	—	—	545	4	3	124	—	5	—	9	145	690
> II: L.	537	—	2	390	1	24	—	—	417	—	1	80	—	4	—	4	89	506
> III: R.	807	—	5	519	—	31	—	—	555	2	—	107	—	9	—	3	121	676
> III: L. B (Icke-greker) ...	437	—	3	331	—	11	—	—	345	—	—	47	—	2	—	1	50	395
> III: L. A (Greker)	127	—	3	86	—	1	—	—	90	—	—	14	—	1	—	—	15	105
R. 7: 2	—	—	6	486	6	43	—	—	541	—	2	162	5	14	—	—	183	724
L. > B	—	—	1	291	2	19	—	—	313	2	—	68	—	8	—	—	78	391
> > A	—	—	1	89	—	5	—	—	95	—	—	19	—	4	—	—	23	118
Summa	13,773	—	135	9,162	24	602	1	—	9,924	66	25	2,014	6	135	—	68	2,314	12,238
B. Realskolor.																		
1. Realskolor för gossar.																		
1	677	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	657	—	8	458	—	41	—	—	507	—	3	78	—	2	—	—	83	590
3	702	—	11	436	1	35	—	—	483	1	2	103	—	6	—	—	112	595
4	616	—	7	438	5	50	1	—	501	6	2	80	—	9	—	—	97	598
5	524	—	4	346	—	43	—	—	393	1	3	96	—	6	—	—	106	499
6	—	—	2	274	1	26	2	—	305	1	1	73	—	3	—	—	78	383
Ring I: R.	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	8
> II: R.	—	—	—	4	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	1	5
Summa	3,185	—	32	1,956	7	195	3	—	2,193	9	11	431	—	26	—	8	485	2,678

Tab. 18 (forts.). Lärjungarnes flyttning år 1908 vid vårterminens slut och höstterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Afdelningar och linier.	Vid vår- rens slut före flytt- ningen när, Lär- jungar i afdelning, hvar- ifrån flytt- ning kan ske vid samma läroverk & samma linie.	Vårterminen.								Höstterminen.								Summornas summa.		
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till afdelningen								Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till afdelningen										
		efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer.							från annan linie.	Sum- ma.	efter att hafva tillhört närmast lägre afdelning af samma linie följande antal terminer.								från annan linie.	Sum- ma.
		0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.	0.			1.	2.	3.	4.	5 eller flere.					
2. Samskolor.																				
1.....	442	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2.....	497	—	7	317	2	15	—	—	341	—	—	53	—	5	—	—	58	399		
3.....	469	—	13	366	—	12	—	—	391	4	2	53	—	3	—	—	62	453		
4.....	444	—	9	326	—	20	—	—	355	8	1	52	—	4	—	—	65	420		
5.....	149	—	2	287	—	19	—	—	308	2	—	59	1	2	—	—	64	372		
6.....	—	—	2	87	3	5	—	—	97	—	1	24	—	—	—	—	25	122		
Summa	2,001	—	33	1,393	5	71	—	—	1,492	14	4	241	1	14	—	—	274	1,766		
C. Sammandrag.																				
1.....	2,714	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2.....	3,117	—	41	1,908	5	121	—	—	2,075	—	5	331	—	21	—	—	357	2,432		
3.....	3,166	—	54	2,177	4	121	—	—	2,356	23	11	419	—	13	—	—	471	2,827		
4.....	3,231	—	36	2,120	8	158	1	—	2,323	37	12	401	1	37	—	—	488	2,811		
5.....	2,665	—	26	1,962	3	182	1	—	2,174	10	4	488	1	35	—	—	538	2,712		
6.....	—	—	8	719	6	80	2	—	815	5	2	242	—	16	—	40	305	1,120		
Ring I: R.	822	—	5	543	—	26	—	—	574	4	—	108	—	—	—	12	124	698		
» I: L.	564	—	2	360	—	25	—	—	387	2	—	75	—	1	—	7	85	472		
Ring II: R.	772	—	7	520	1	21	—	—	549	4	3	125	—	5	—	9	146	695		
» II: L.	537	—	2	390	1	24	—	—	417	—	1	80	—	4	—	4	89	506		
» III: R.	807	—	5	519	—	31	—	—	555	2	—	107	—	9	—	3	121	676		
» III: L. B (Icke-greker)...	437	—	3	331	—	11	—	—	345	—	—	47	—	2	—	1	50	395		
» III: L. A (Greker)	127	—	3	86	—	1	—	—	90	—	—	14	—	1	—	—	15	105		
R. 7:2	—	—	6	486	6	43	—	—	541	—	2	162	5	14	—	—	183	724		
L. » B	—	—	1	291	2	19	—	—	313	2	—	68	—	8	—	—	78	391		
» » A	—	—	1	89	—	5	—	—	95	—	—	19	—	4	—	—	23	118		
Summa	18,959	—	200	12,501	36	868	4	—	13,609	89	40	2,686	7	175	—	76	3,073	16,682		
Realskolan	14,893	—	165	8,886	26	662	4	—	9,743	75	34	1,881	2	127	—	40	2,159	11,902		
Gymnasiet: Reallinien	2,401	—	23	2,068	7	121	—	—	2,219	10	5	502	5	28	—	24	574	2,793		
Latinlinien	1,665	—	12	1,547	3	85	—	—	1,647	4	1	303	—	20	—	12	340	1,987		
Summa	18,959	—	200	12,501	36	868	4	—	13,609	89	40	2,686	7	175	—	76	3,073	16,682		

Anm. Utom den i tabellen upptagna stora flyttningen vid öfvergången från ett läsår till ett annat ägde under kalenderåret 1908 vid några läroverk flyttning rum äfven vid vårterminens början, hvarvid 116 lärjungar erhöilo flyttning. Efter att hafva tillhört närmast föregående klass 0 termin flyttades 1 till klass 5 (från klass 3 efter en termin där). Efter att hafva tillhört närmast föregående klass en termin flyttades 83, nämligen 30 till klass 2, 14 till kl. 3, 13 till kl. 4, 7 till kl. 5, 3 till klass 6, 5 till ring I: R., 2 till ring I: L., 1 till ring II: R., 1 till ring II: L., 5 till klass R. 7:2, 1 till klass L. 7:2 B och 1 till L. 7:2 A.; efter att hafva tillhört närmast föregående klass två ter-

miner flyttades 1 till R. 7:2; efter att hafva tillhört närmast föregående klass tre terminer flyttades 11, nämligen 1 till klass 2, 2 till klass 3, 2 till klass 5, 1 till ring I: R., 2 till ring II: L., 1 till R. 7:1 och 2 till R. 7:2. Från en linie till en annan öfvergingo vid nyssnämnda tidpunkt 20 lärjungar, nämligen 7 till klass 6, 6 till ring I: R., 3 till ring I: L., 1 till ring II: R., 1 till ring II: L. och 2 till L. 7:1 B. Slutligen må nämnas, att 5 retrograda flyttningar ägde rum vid vårterminens början, i det att tre lärjungar från ring II: R. och 2 från ring II: L. flyttade till klass 6 för att aflägga realskolexamen.

Tab. 19. Lärjungarnes omsättning år 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Afdelningar och linier.	Vårterminen.									Höstterminen.								
	Närvarande lärjungar i afdelningen den 1 Februari.					Lärjungar afgångne i afdelningen				Närvarande lärjungar i afdelningen den 15 September.					Lärjungar afgångne i afdelningen			
	Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut vid vårt- terminens slut.	Inskrifne under terminen.		S u m m a.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	under näst följande mellantermin. från och med d. 1 Februari till termi- nens slut.	S u m m a.		Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut vid höst- terminens slut.	Inskrifne under terminen.		S u m m a.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till termi- nens slut.	under näst följande mellantermin. från och med d. 15 September till termi- nens slut.	S u m m a.
A. Högre läro- verk.																		
1	1,527	—	—	34	1,561	7	8	66	81	79	—	—	1,498	1,577	11	8	9	28
2	1,885	—	15	26	1,926	—	4	86	90	112	1,174	214	422	1,922	45	12	9	66
3	1,932	—	7	25	1,964	4	15	88	107	129	1,420	296	202	2,047	54	9	13	76
4	2,110	—	11	17	2,138	5	21	169	195	169	1,421	324	170	2,084	45	11	21	77
5	1,953	—	7	14	1,974	5	21	175	201	147	1,431	365	131	2,074	32	13	29	74
6	697	—	15	9	721	—	13	653	666	52	368	202	59	681	9	2	46	57
Ring I: R.	803	—	12	6	821	1	8	42	51	53	549	112	185	899	11	5	6	22
» I: L.	560	—	5	3	568	—	2	29	31	32	383	84	117	616	7	2	3	12
» II: R.	763	—	2	10	775	2	4	51	57	47	531	141	46	765	14	4	8	26
» II: L.	530	—	4	4	538	2	1	21	24	15	403	85	27	530	5	3	5	13
» III: R.	796	—	1	14	811	2	7	20	29	43	537	117	25	722	19	2	11	32
» III: L. B lcke-gr.	435	—	2	5	442	2	5	11	18	30	339	50	7	426	8	5	1	14
» III: L. A Greker	127	—	—	—	127	1	1	2	4	9	88	15	4	116	—	1	1	2
R. 7:2	717	—	8	6	731	1	5	664	670	61	539	182	9	791	—	8	32	40
L. » B	411	—	1	2	414	—	5	392	397	20	313	77	4	414	1	1	10	12
» » A	152	—	1	1	154	—	—	146	146	8	95	22	1	126	—	—	3	3
Summa	15,398	—	91	176	15,665	32	120	2,615	2,767	1,006	9,591	2,286	2,907	15,790	261	86	207	554
B. Realskolor.																		
<i>I. Realskolor för gossar.</i>																		
1	706	—	—	14	720	1	7	52	60	53	—	—	699	752	7	3	6	16
2	681	—	4	14	699	4	4	43	51	41	480	79	119	719	4	5	3	12
3	737	—	6	9	752	—	8	69	77	59	453	110	83	705	9	5	4	18
4	668	—	—	6	674	—	13	81	94	57	469	96	49	671	5	1	7	13
5	567	—	1	2	570	—	6	207	213	42	373	98	15	528	6	4	6	16
6	281	—	—	4	285	—	9	266	275	8	190	75	20	293	1	—	7	8
Ring I: R.	9	—	—	—	9	—	—	5	5	—	7	—	2	9	—	—	—	—
» II: R.	6	—	—	—	6	—	—	5	5	—	3	1	—	4	1	—	—	1
Summa	3,655	—	11	49	3,715	5	47	724	780	260	1,975	459	987	3,681	33	18	33	84

Tab. 19 (forts.). Lärjungarnes omsättning år 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Afdelningar och linier.	Vårterminen.									Höstterminen.								
	Närvarande lärjungar i afdelningen den 1 Februari.					Lärjungar afgångne i afdelningen				Närvarande lärjungar i afdelningen den 15 September.					Lärjungar afgångne i afdelningen			
	Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut		Inskrifte under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	från och med d. 1 Februari till termi- nens slut.	under näst följande mellantermin.	S u m m a.	Kvar i afdelningen från föregående termin.	Flyttade till afdelningen på grund af beslut		Inskrifte under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till termi- nens slut.	under näst följande mellantermin.	S u m m a.
		vid föreg. terminens slut.	vid vårens början.								vid föreg. terminens slut.	vid höstens början.						
2. Samskolor.																		
1	435	—	—	8	443	2	2	15	19	33	—	—	412	445	—	2	4	6
2	486	—	11	6	503	1	8	24	33	29	330	58	53	470	2	2	5	9
3	462	—	3	7	472	3	3	46	52	36	372	62	33	503	3	2	7	12
4	439	—	2	2	443	3	—	52	55	38	330	64	29	461	1	2	7	10
5	250	—	2	3	255	—	11	122	133	21	291	64	17	393	—	3	6	9
6	15	—	—	—	15	—	—	15	15	—	75	25	18	118	—	—	—	—
Summa	2,087	—	18	26	2,131	9	24	274	307	157	1,398	273	562	2,390	6	11	29	46
C. Sammandrag.																		
1	2,668	—	—	56	2,724	10	17	133	160	165	—	—	2,609	2,774	18	13	19	50
2	3,052	—	30	46	3,128	5	16	153	174	182	1,984	351	594	3,111	51	19	17	87
3	3,131	—	16	41	3,188	7	26	203	236	224	2,245	468	318	3,255	66	16	24	106
4	3,217	—	13	25	3,255	8	34	302	344	264	2,220	484	248	3,216	51	14	35	100
5	2,770	—	10	19	2,799	5	38	504	547	210	2,095	527	163	2,995	38	20	41	99
6	993	—	15	13	1,021	—	22	934	956	60	633	302	97	1,092	10	2	53	65
Ring I: R.	812	—	12	6	830	1	8	47	56	53	556	112	187	908	11	5	6	22
» I: L.	560	—	5	3	568	—	2	29	31	32	383	84	117	616	7	2	3	12
» II: R.	769	—	2	10	781	2	4	56	62	47	534	142	46	769	15	4	8	27
» II: L.	530	—	4	4	538	2	1	21	24	15	403	85	27	530	5	3	5	13
» III: R.	796	—	1	14	811	2	7	20	29	43	537	117	25	722	19	2	11	32
» III: L.B.(Icke-gr.)	435	—	2	5	442	2	5	11	18	30	339	50	7	426	8	5	1	14
» III: L.A.(Greker)	127	—	—	—	127	1	1	2	4	9	88	15	4	116	—	1	1	2
R. 7:2	717	—	8	6	731	1	5	664	670	61	539	182	9	791	—	8	32	40
L. » B	411	—	1	2	414	—	5	392	397	20	313	77	4	414	1	1	10	12
» » A	152	—	1	1	154	—	—	146	146	8	95	22	1	126	—	—	3	3
Summa	21,140	—	120	251	21,511	46	191	3,617	3,854	1,423	12,964	3,018	4,456	21,861	300	115	269	684
Realskolan	15,831	—	84	200	16,115	35	153	2,229	2,417	1,105	9,177	2,132	4,029	16,443	234	84	189	507
Gymnasiet: Reallinien	3,094	—	23	36	3,153	6	24	787	817	204	2,166	553	267	3,190	45	19	57	121
Latinlinien	2,215	—	13	15	2,243	5	14	601	620	114	1,621	333	160	2,228	21	12	23	56
Summa	21,140	—	120	251	21,511	46	191	3,617	3,854	1,423	12,964	3,018	4,456	21,861	300	115	269	684

Anm. 1. Då i kolumnerna 8 och 17 endast sådana lärjungar böra vara upptagna, hvilka i förtid under terminens lopp afbrutit sin skolgång, hafva därifrån till resp. kol. 9 och 18 öfverförts, dels alla efter mogenhetspröfning och realskol-examen afgångne lärjungar, äfven om mogenhetspröfningen och realskol-examen vid vissa lärov. inträffat före årsex., dels, såvidt sig göra låtit, alla de lärjungar, hvilka i öfrigt afgått vid terminens slut.

Allm. läroverken 1908—09.

Anm. 2. Utom i tabellen upptagna nyinskrifna lärjungar, hvilka alla inskrefvos t. o. m. den 1 Febr. under vårtin och t. o. m. den 15 Sept. under hösttin, inskrefvos under vårtin 1908 efter d. 1 Febr. 7 lärjungar, af hvilka 5 i kl. 1 och 2 i kl. 2 samt under höstterminen 1908 efter den 15 Sept. 28 lärjungar, af hvilka 4 i kl. 1, 8 i kl. 2, 7 i kl. 3, 1 i kl. 4, 5 i kl. 5, 1 i kl. 6, 1 i ring I: R. och 1 i ring III: L. B.

Tab. 20. Realskolexamen vårterminen 1908.

Den skriftliga realskolexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summornas summa.	Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summornas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberättigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.	Lärjungar vid dimissionsberättigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.		Lärjungar vid dimissionsberättigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.	Lärjungar vid dimissionsberättigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.		
I. Offentliga.								B. Realskolor.							
A. Högre läroverk.								1. Realskolor för gossar.							
Stockholm:								Stockholm:							
Latinlärov. å Norrm.	¹⁾ 4	²⁾ 2	6	25	³⁾ 6	31	57	Jakob	—	2	2	15	¹²⁾ 15	30	32
Södermalms lärov....	3	5	8	23	5	28	36	Katarina	1	3	4	13	2	15	19
Reallärov. å Norrm.	—	5	5	⁴⁾ 20	⁵⁾ 7	27	32	Kungsholmen	—	²⁶⁾ 10	10	14	¹³⁾ 8	22	32
» » Östern.	⁶⁾ 2	²⁾ 3	5	26	1	27	32	Enköping	²⁶⁾ 1	⁸⁾ 1	2	12	1	13	15
Uppsala	⁷⁾ 4	—	4	23	—	23	27	Eskilstuna	—	—	—	6	—	6	6
Nyköping	1	⁸⁾ 1	2	⁴⁾ 13	⁹⁾ 15	28	30	Eksjö	—	—	—	12	⁸⁾ 1	13	13
Strängnäs	—	—	—	4	—	4	4	Oskarshamn	—	—	—	5	—	5	5
Linköping	—	⁵⁾ 5	5	27	¹⁰⁾ 13	40	45	Karlshamn	—	—	—	13	—	13	13
Norrköping	—	—	—	43	1	44	44	Malmö	—	¹⁷⁾ 2	2	9	¹⁷⁾ 6	15	17
Jönköping	⁶⁾ 5	—	5	¹¹⁾ 12	3	15	20	Landskrona	—	2	2	15	—	15	17
Växjö	—	—	—	21	¹²⁾ 4	25	25	Varberg	—	—	—	10	1	11	11
Kalmar	—	—	—	12	—	12	12	Göteborg:	1	—	1	35	—	35	36
Västervik	—	—	—	¹¹⁾ 15	¹²⁾ 4	19	19	Västra	—	2	2	20	3	23	25
Visby	—	—	—	8	1	9	9	Östra	²⁷⁾ 1	—	1	9	—	9	10
Karlskrona	4	—	4	18	1	19	23	Uddevalla	3	1	4	11	—	11	15
Kristianstad	²⁾ 2	1	3	15	¹³⁾ 6	21	24	Borås	—	—	—	7	—	7	7
Malmö	¹⁴⁾ 6	2	8	22	13	35	43	Mariestad	3	—	3	10	¹⁷⁾ 2	12	15
Lund	—	—	—	22	¹⁶⁾ 22	44	44	Lidköping	3	—	3	10	⁵⁾ 7	17	20
Hälsingborg	—	—	—	34	3	37	37	Sköfde	1	4	5	11	5	16	21
Ystad	2	¹⁶⁾ 1	3	6	1	7	10	Kristinehamn	2	1	3	14	1	15	18
Halmstad	—	—	—	9	¹⁷⁾ 2	11	11	Arvika	2	2	4	14	1	15	19
Göteborg:	—	—	—	25	—	25	25	Söderhamn	2	2	4	14	1	15	19
Latinläroverket	—	—	—	26	³⁾ 5	31	34	Summa	18	30	48	265	53	318	366
Realläroverket	¹⁸⁾ 2	1	3	16	2	18	20	2. Samskolor.							
Vänersborg	1	1	2	22	3	25	25	Södertälje	—	—	—	8	—	8	8
Skara	—	—	—	12	¹²⁾ 3	15	18	Ämäl	—	—	—	7	¹⁷⁾ 2	9	9
Karlstad	3	—	3	12	1	13	16	Summa	—	—	—	15	2	17	17
Örebro	¹¹⁾ 4	—	4	¹⁰⁾ 28	1	29	33	II. Enskilda.							
Västerås	1	—	1	15	2	17	19	Stockholm:	—	—	—	¹⁵⁾ 12	—	12	12
Falun	—	¹²⁾ 9	9	18	²⁰⁾ 18	36	45	Palmgrenska samskol.	—	—	—	5	—	5	5
Gäffe	²¹⁾ 2	²²⁾ 1	3	16	2	18	21	Ateneum för flickor ...	—	—	—	¹⁷⁾ 13	—	13	13
Hudiksvall	3	—	3	7	¹⁷⁾ 2	9	12	Detthowska skolan ...	—	—	—	—	—	—	—
Härnösand	2	¹⁸⁾ 2	4	24	¹⁷⁾ 4	28	32	Grewesmühlska samskolan	—	—	—	⁹⁾ 16	—	16	16
Sundsvall	²²⁾ 1	—	1	9	—	9	10	Uppsala ensk. lärov. o. privatgymnasium.....	—	—	—	²⁸⁾ 16	—	16	16
Östersund	2	1	3	²³⁾ 21	1	22	25	Söderköpings samskola	—	—	—	3	—	3	3
Umeå	1	—	1	²⁴⁾ 13	3	16	17	Falkenbergs elem.skola	—	—	—	¹²⁾ 3	—	3	3
Luleå	4	²⁾ 3	7	²⁴⁾ 21	¹⁵⁾ 6	27	34	Trollhättans samskola	¹⁰⁾ 1	—	1	³⁾ 5	—	5	6
Summa	59	43	102	672	160	832	934	Lunds priv. elem.skola	²²⁾ 1	—	1	13	—	13	14
								Eslöfs lärov. för gossar	—	—	—	4	—	4	4
								Summa	2	—	2	90	—	90	92

¹⁾ 2 af dessa hade uteblifvit på grund af afgång från läroverket. — ²⁾ 1 af dessa uteblef. — ³⁾ 3 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ 1 af dessa tillhörde ring II: R. — ⁵⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ 1 af dessa hade uteblifvit på grund af afgång från läroverket. — ⁷⁾ 1 af dessa från läroverket förvisad före den skriftliga pröfningen. — ⁸⁾ Flicka. — ⁹⁾ 10 af dessa voro flickor. — ¹⁰⁾ 7 af dessa voro flickor. — ¹¹⁾ 1 af dessa tillhörde ring I: R. — ¹²⁾ 1 af dessa var flicka. — ¹³⁾ 4 af dessa voro flickor. — ¹⁴⁾ 1 af dessa uteblef för sjukdom. — ¹⁵⁾ 5 af dessa voro flickor. — ¹⁶⁾ Uteblef efter anmälan. — ¹⁷⁾ Flickor. — ¹⁸⁾ Ute-

blefvo. — ¹⁹⁾ 2 af dessa tillhörde ring I: R. — ²⁰⁾ 6 af dessa voro flickor. Dessutom blef 1 flicka (underkänd vid läroverket) på grund af K. Maj:ts skriftvelse den 4 Juni godkänd, och aflade sedermera muntlig examen vid högre allmänna läroverket i Halmstad. — ²¹⁾ 1 af dessa, tillhörande ring I: R., uteblef. — ²²⁾ Uteblef. — ²³⁾ En af dessa tillhörde R. 7:1. — ²⁴⁾ 2 af dessa tillhörde ring II: R. — ²⁵⁾ 1 af dessa uteblef; 7 voro flickor. — ²⁶⁾ Uteblef på grund af sjukdom. — ²⁷⁾ Afbröt på grund af sjukdom. — ²⁸⁾ 11 af dessa voro flickor.

Tab. 20 (forts.). Realskolexamen vårterminen 1908.

Den muntliga realskolexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summornas summa.	Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summornas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätt- tigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätt- tigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.			Lärjungar vid dimissionsberätt- tigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.				
I. Offentliga.								B. Realskolor.							
A. Högre läroverk.								1. Realskolor för gossar.							
Stockholm:								Stockholm:							
Latinlärov. å Norrm.	—	—	—	25	¹⁾ 6	31	31	Jakob	—	¹¹⁾ 5	5	15	³⁾ 10	25	30
Södermalms lärov....	²⁾ 1	3	4	22	2	24	28	Katarina	—	—	—	13	2	15	15
Reallärov. å Norrm.	—	³⁾ 3	3	⁴⁾ 20	⁵⁾ 4	24	27	Kungsholmen	—	¹⁷⁾ 2	2	⁸⁾ 14	²¹⁾ 6	20	22
» » Östern.	1	—	1	25	1	26	27	Enköping	—	—	—	12	1	13	13
Uppsala	1	—	1	22	—	22	23	Eskilstuna	—	—	—	6	—	6	6
Nyköping	—	—	—	⁴⁾ 13	⁵⁾ 15	28	28	Eksjö	1	—	1	11	²²⁾ 1	12	13
Strängnäs	—	—	—	4	—	4	4	Oskarshamn	—	—	—	5	—	5	5
Linköping	—	²⁾ 1	1	27	⁶⁾ 12	39	40	Karlshamn	—	—	—	13	—	13	13
Norrköping	4	—	4	39	1	40	44	Malmö	1	—	1	8	¹⁷⁾ 6	14	15
Jönköping	⁷⁾ 1	—	1	11	3	14	15	Landskrona	3	—	3	12	—	12	15
Växjö	—	2	2	21	³⁾ 2	23	25	Varberg	—	—	—	10	1	11	11
Kalmar	—	—	—	⁸⁾ 12	—	12	12	Göteborg:	—	—	—	—	—	—	—
Västervik	1	2	3	⁹⁾ 14	³⁾ 2	16	19	Västra	¹¹⁾ 4	—	4	31	—	31	35
Visby	—	—	—	8	1	9	9	Östra	—	—	—	20	3	23	23
Karlskrona	—	—	—	18	1	19	19	Uddevalle	—	—	—	9	—	9	9
Kristianstad	3	²⁾ 1	4	12	¹⁰⁾ 5	17	21	Borås	—	—	—	11	—	11	11
Malmö	6	6	12	16	7	23	35	Mariestad	—	—	—	7	—	7	7
Lund	¹¹⁾ 4	³⁾ 6	10	18	¹⁰⁾ 16	34	44	Lidköping	—	—	—	10	¹⁷⁾ 2	12	12
Hälsingborg	1	¹²⁾ 3	4	33	—	33	37	Sköfde	—	1	1	10	²¹⁾ 6	16	17
Ystad	—	—	—	6	1	7	7	Kristinehamn	—	¹⁴⁾ 2	2	11	3	14	16
Halmstad	1	—	1	8	¹³⁾ 3	11	12	Arvika	—	—	—	14	1	15	15
Göteborg:	—	—	—	—	—	—	—	Söderhamn	²⁾ 1	—	1	13	1	14	15
Latinläroverket	—	—	—	⁸⁾ 25	—	25	25	Summa	10	10	20	255	43	298	318
Realläroverket	1	—	1	25	¹⁾ 5	30	31	2. Samskolor.							
Vänersborg	—	—	—	16	2	18	18	Södertälje	—	—	—	8	—	8	8
Skara	¹⁴⁾ 1	1	2	21	2	23	25	Ämål	—	—	—	7	¹⁷⁾ 2	9	9
Karlstad	—	1	1	12	³⁾ 2	14	15	Summa	—	—	—	15	2	17	17
Örebro	—	1	1	¹⁵⁾ 28	—	28	29	II. Enskilda.							
Västerås	—	1	1	16	1	17	18	Stockholm:	—	—	—	²³⁾ 12	—	12	12
Falun	—	³⁾ 6	6	18	¹⁶⁾ 12	30	36	Palmgrenska samskol.	—	—	—	5	—	5	5
Gäffe	1	1	2	15	1	16	18	Ateneum för flickor ...	—	—	—	—	—	—	—
Hudiksvall	—	—	—	7	¹⁷⁾ 2	9	9	Detthowska skolan ...	²⁴⁾ 1	—	1	¹⁷⁾ 12	—	12	13
Härnösand	—	—	—	24	¹⁷⁾ 4	28	28	Grewesmühlska sam- skolan	—	—	—	⁵⁾ 16	—	16	16
Sundsvall	—	—	—	⁸⁾ 9	—	9	9	Uppsala ensk. lärov. o. privatgymnasium	—	—	—	²⁶⁾ 16	—	16	16
Östersund	3	—	3	¹⁸⁾ 18	1	19	22	Söderköpings samskola	—	—	—	3	—	3	3
Umeå	¹⁹⁾ 2	²⁾ 1	3	11	2	13	16	Falkenbergs elem.skola	—	—	—	³⁾ 3	—	3	3
Luleå	—	—	—	²⁰⁾ 21	¹⁶⁾ 6	27	27	Trollhättans samskola	—	—	—	¹⁾ 5	—	5	5
Summa	32	39	71	640	122	762	833	Lunds priv. elem.skola	1	—	1	12	—	12	13
								Eslofs lärov. för gossar	—	—	—	4	—	4	4
								Summa	2	—	2	88	—	88	90

¹⁾ 3 af dessa voro flickor. — ²⁾ Uteblef. — ³⁾ 1 af dessa var flicka. —
⁴⁾ 1 af dessa tillhörde ring II: R. — ⁵⁾ 10 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ 7 af
dessa voro flickor. — ⁷⁾ Tillhörde ring I: R.; uteblef. — ⁸⁾ 1 af dessa tillhörde
den mosaiska trosbekännelsen. — ⁹⁾ 1 af dessa tillhörde ring I: R. — ¹⁰⁾ 4 af
dessa voro flickor. — ¹¹⁾ 1 af dessa uteblef. — ¹²⁾ Uteblefvo. — ¹³⁾ Flickor;
af dessa hade 1 undergått den skriftliga pröfningen vid Falu högre allmänna

läroverk. — ¹⁴⁾ Afbröt. — ¹⁵⁾ 2 af dessa tillhörde ring I: R. — ¹⁶⁾ 5 af dessa
voro flickor. — ¹⁷⁾ Flickor. — ¹⁸⁾ 1 af dessa tillhörde R. 7: 1. — ¹⁹⁾ Till-
hörde ring II: R. — ²⁰⁾ 2 af dessa tillhörde ring II: R. — ²¹⁾ 2 af dessa
voro flickor. — ²²⁾ Flicka. — ²³⁾ 1 af dessa tillhörde den katolska trosbekän-
nelsen; 5 voro flickor. — ²⁴⁾ Flicka; uteblef på grund af sjukdom. — ²⁵⁾ 11
af dessa voro flickor.

Tab. 20 (forts.). Realskolexamen och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1908.

Sammandrag rörande realskolexamen.

1	2	3	4	5	6
L ä r j u n g a r .	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände (och uteblifne)	Godkände.	Underkände (och uteblifne)	Godkände.
1) Tillhörande dimissionsberättigade offentliga läroverk:					
36 Högre läroverk	731	59	672	32	640
Realskolor:					
21 Realskolor för gossar.....	283	18	265	10	255
2 Samskolor	15	—	15	—	15
Summa	1,029	77	952	42	910
2) Tillhörande dimissionsberättigade 10 enskilda läroverk	92	2	90	2	88
3) Öfrige (*Privatister*)	289	73	215	49	167
Summornas summa	¹⁾ 1,410	²⁾ 152	³⁾ 1,257	⁴⁾ 93	⁵⁾ 1,165

¹⁾ Af de anmälda lärjungarne från enskild undervisning hade 1 återtagit sin anmälan. — ²⁾ Af dessa hade 2 uteblifvit på grund af sjukdom, 20, som utan sådan anledning uteblifvit, hvaraf en från ring I: R., 1 afbröt examen på grund af sjukdom, 1 tillhörde ring I: R. och 14 voro flickor. — ³⁾ 122 voro flickor, af de öfriga tillhörde 4 ring I: R., 6 ring II: R. och 1 R. 7:1. — ⁴⁾ 6 af dessa voro flickor, hvaraf 1 uteblef för sjukdom. Af de öfriga uteblefvo

13, däraf 1 från ring I: R. 1 afbröt efter att hafva deltagit i en del af den muntliga examen. 2 tillhörde ring II: R. — ⁵⁾ 117 af dessa voro flickor, hvaraf 1 underkändes i skriftliga examen vid Falu läroverk, men godkändes på grund af K. Maj:ts skrifvelse den 4 Juni och aflade muntlig examen vid Halmstads läroverk. Af de öfriga tillhörde 3 ring I: R., 4 ring II: R. och 1 R. 7:1. 4 tillhörde den mosaiska och 1 den katolska trosbekännelsen.

Sammandrag rörande fyllnadspröfning till realskolexamen vårterminen 1908.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n .	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.
Tyska	2	—	2	—	2
Engelska	—	—	—	—	—
Franska	¹⁾ 35	—	—	2	¹⁾ 33
Matematik	²⁾ 7	1	4	2	³⁾ 5
Geografi	³⁾ 5	—	—	—	³⁾ 5
Summa	49	1	6	4	45

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i tyska och franska samt 1 i franska och geografi. Antalet anmälda utgjorde sålunda 47. — ¹⁾ 3 af dessa voro flickor. — ²⁾ 2 af

dessa voro flickor (1 af dessa samt 1 af de öfriga aflade endast muntlig examen). 1 underkändes både i skriftlig och muntlig examen. — ³⁾ 2 af dessa voro flickor.

Tab. 21. Realskolexamen höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Skriftlig pröfning.							Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Muntlig pröfning.						
	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summor nas summa.		Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summor nas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.			Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.	Öfrige (»Privatister»).	Summa.				
I. Offentliga.								I. Offentliga.							
A. Högre läroverk.								A. Högre läroverk.							
St ekholm:								Stockholm:							
Södermalms h. lärov.	¹⁾ 2	8	10	4	7	11	21	Södermalms h. lärov.	1	4	5	3	3	6	11
Uppsala	1	—	1	—	²⁾ 1	1	2	Uppsala	—	—	—	—	¹⁾ 1	1	1
Linköping	—	6	6	³⁾ 1	⁴⁾ 6	7	13	Linköping	—	2	2	²⁾ 1	³⁾ 4	5	7
Norrköping	—	—	—	2	—	2	2	Norrköping	—	—	—	2	—	2	2
Jönköping	1	1	2	4	—	4	6	Jönköping	—	—	—	4	—	4	4
Växjö	—	⁵⁾ 3	3	—	⁶⁾ 2	2	5	Växjö	—	—	—	—	⁴⁾ 2	2	2
Visby	—	—	—	1	—	1	1	Visby	—	—	—	1	—	1	1
Kristianstad	—	⁷⁾ 1	1	4	1	5	6	Kristianstad	—	—	—	4	1	5	5
Malmö	1	1	2	5	2	7	9	Malmö	—	—	—	5	2	7	7
Lund	—	⁸⁾ 2	2	—	3	3	5	Lund	—	2	2	—	1	1	3
Ystad	—	—	—	2	—	2	2	Ystad	—	—	—	2	—	2	2
Borås	—	—	—	2	1	3	3	Borås	—	—	—	2	1	3	3
Skara	—	—	—	⁹⁾ 1	2	3	3	Skara	—	—	—	⁵⁾ 1	2	3	3
Karlstad	—	—	—	1	2	3	3	Karlstad	—	—	—	1	2	3	3
Västerås	—	—	—	—	1	1	1	Västerås	—	—	—	—	1	1	1
Gäfle	—	—	—	2	⁵⁾ 2	4	4	Gäfle	—	⁶⁾ 1	1	2	¹⁾ 1	3	4
Hudiksvall	—	—	—	3	—	3	3	Hudiksvall	—	—	—	⁷⁾ 3	—	3	3
Härnösand	1	—	1	3	1	4	5	Härnösand	—	—	—	3	1	4	4
Sundsvall	—	—	—	—	1	1	1	Sundsvall	—	—	—	—	1	1	1
Östersund	—	—	—	1	—	1	1	Östersund	—	—	—	1	—	1	1
Luleå	—	—	—	¹⁰⁾ 6	—	6	6	Luleå	—	—	—	⁸⁾ 6	—	6	6
Summa	6	22	28	42	32	74	102	Summa	1	9	10	41	23	64	74
B. Realskolor.								B. Realskolor.							
1. Realskolor för gossar.								1. Realskolor för gossar.							
Stockholm:								Stockholm:							
Kungsholmen	—	¹¹⁾ 5	5	—	¹²⁾ 15	15	20	Kungsholmen	—	4	4	—	⁹⁾ 11	11	15
Malmö	—	—	—	1	—	1	1	Malmö	—	—	—	1	—	1	1
Göteborg Östra	—	—	—	—	1	1	1	Göteborg Östra	—	⁶⁾ 1	1	—	—	—	1
Lidköping	—	—	—	1	—	1	1	Lidköping	—	—	—	1	—	1	1
Sköfde	—	—	—	2	—	2	2	Sköfde	—	—	—	2	—	2	2
Arvika	—	—	—	1	—	1	1	Arvika	—	—	—	1	—	1	1
Söderhamn	—	—	—	—	⁵⁾ 3	3	3	Söderhamn	—	—	—	—	¹⁰⁾ 3	3	3
Summa	—	5	5	5	19	24	29	Summa	—	5	5	5	14	19	24
II. Enskilda.								II. Enskilda.							
Lunds priv. elem.skola	—	—	—	3	—	3	3	Lunds priv. elem.skola	1	—	1	2	—	2	3

¹⁾ 1 af dessa afstod från skriftl. pröfning. — ²⁾ Flicka. — ³⁾ Från ring III: L. — ⁴⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁵⁾ 1 af dessa var flicka. — ⁶⁾ Flickor. — ⁷⁾ Uteblef. — ⁸⁾ Uteblefvo. — ⁹⁾ Från ring II: R. — ¹⁰⁾ 2 af dessa tillhörde ring II: R. — ¹¹⁾ 2 af dessa uteblefvo efter anmälan. 1 uteblef. Af de öfriga var 1 flicka. — ¹²⁾ 5 af dessa voro flickor.

¹⁾ Flicka. — ²⁾ Från ring III: L. — ³⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ Flickor. — ⁵⁾ Från ring II: R. — ⁶⁾ Uteblef. — ⁷⁾ 1 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen. — ⁸⁾ 2 af dessa tillhörde ring II: R. — ⁹⁾ 5 af dessa voro flickor. — ¹⁰⁾ 1 af dessa var flicka.

Tab. 21 (forts.). Realskolexamen och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1908.

Sammandrag rörande realskolexamen.

1	2	3	4	5	6
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.
1) Tillhörande dimissionsberättigade offentliga läroverk:					
21 Högre läroverk	48	6	42	1	41
Realskolor:					
7 Realskolor för gossar	5	—	5	—	5
Summa	53	6	47	1	46
2) Tillhörande dimissionsberättigadt 1 ensk. läroverk	3	—	3	1	2
3) Öfrige («Privatister»)	78	27	51	14	37
Summornas summa	134	¹⁾ 33	²⁾ 101	³⁾ 16	⁴⁾ 85

¹⁾ Här äro inräknade 1 som afstod från skriftlig pröfning, 6 uteblefvo, 2 voro flickor. — ²⁾ 3 af dessa tillhörde ring II: R. och 1 ring III: L., af de öfriga voro 12 flickor. — ³⁾ Här äro inräknade 2, som uteblefvo. —

⁴⁾ 12 af dessa voro flickor; 3 lärjungar tillhörde ring II: R. och 1 ring III: L., af de öfriga tillhörde 1 den mossaiska trosbekännelsen.

Sammandrag rörande fyllnadspröfning till realskolexamen höstterminen 1908.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.
Tyska	¹⁾ 2	—	¹⁾ 2	—	1
Engelska	1	—	1	—	1
Franska	24	—	—	1	23
Matematik	²⁾ 7	—	²⁾ 7	—	²⁾ 7
Naturlära	1	—	—	—	1
Geografi	³⁾ 1	—	—	—	³⁾ 1
Summa	⁴⁾ 36	—	10	1	⁴⁾ 34

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i tysk skrifning och franska, 1 i engelska och franska samt 1 i franska och naturlära. Antalet anmälda utgjorde sålunda 33. —

¹⁾ 1 af dessa (flicka) endast tysk skrifning. — ²⁾ 1 af dessa var flicka. — ³⁾ Flicka. — ⁴⁾ Dessutom godkändes 1 i teckning.

Tab. 22. Mogenhets- och fyllnadspröfning vårterminen 1908.

a) Den skriftliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Summor- nas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm: Latinläroverket å Norrmalm ...	—	—	—	7	7	—	57	—	5	62	69
Södermalms läroverk.....	3	—	¹⁾ 8	—	11	38	24	8	—	70	81
Realläroverket å Norrmalm.....	9	—	²⁾ 4	—	13	53	—	4	—	57	70
» » Östermalm	—	—	5	—	5	21	—	³⁾ 4	—	25	30
Nya elementarskolan.....	2	—	—	—	2	27	15	—	—	42	44
Uppsala	1	—	⁴⁾ 3	1	5	28	18	3	1	50	55
Nyköping	—	—	—	—	—	13	11	—	1	25	25
Strängnäs	—	—	—	⁵⁾ 4	4	—	8	—	3	11	15
Linköping	4	—	2	—	6	44	25	—	1	70	76
Norrköping	1	—	—	1	2	24	10	1	1	36	38
Jönköping	3	—	⁶⁾ 1	⁷⁾ 2	6	15	8	—	⁸⁾ 3	26	32
Växjö	—	1	—	4	5	2	24	—	2	28	33
Kalmar	—	—	—	2	2	16	17	—	—	33	35
Västervik	—	—	3	—	3	16	—	—	—	16	19
Visby	2	⁹⁾ 2	—	—	4	8	10	—	—	18	22
Karlskrona	2	1	1	—	4	17	8	2	1	28	32
Kristianstad	1	—	¹⁰⁾ 6	⁴⁾ 4	11	10	11	2	1	24	35
Malmö	—	⁹⁾ 5	2	1	8	19	29	3	1	52	60
Lund	2	4	—	—	6	17	35	3	⁶⁾ 1	56	62
Hälsingborg	5	3	—	3	11	32	12	—	3	47	58
Ystad	2	1	—	—	3	6	13	1	1	21	24
Halmstad	1	2	—	1	4	9	16	2	2	29	33
Göteborg: Latinläroverket	—	1	—	¹¹⁾ 1	2	—	47	—	3	50	52
Realläroverket	—	—	1	—	1	38	—	⁸⁾ 3	—	41	42
Vänersborg	—	—	²⁾ 2	2	4	13	9	3	—	25	29
Skara	¹²⁾ 5	—	2	3	10	24	24	1	3	52	62
Karlstad	4	—	1	1	6	30	18	—	—	48	54
Örebro	1	—	—	—	1	23	21	—	—	44	45
Västerås	—	—	2	3	5	20	9	1	1	31	36
Falun	1	—	⁴⁾ 3	—	4	17	³⁾ 11	—	—	28	32
Gäffe	2	—	—	2	4	11	7	—	1	19	23
Hudiksvall	—	—	—	1	1	—	12	—	2	14	15
Härnösand	—	2	1	1	4	12	10	4	—	26	30
Sundsvall	1	—	—	—	1	21	—	1	—	22	23
Östersund	1	—	—	—	1	12	5	—	—	17	18
Umeå	1	1	—	—	2	22	7	—	—	29	31
Luleå	5	—	1	—	6	12	11	—	—	23	29
Summa	59	23	48	44	174	670	542	46	37	1,295	1,469
2. Enskilda.											
Stockholm: Beskowska skolan	⁹⁾ 2	—	—	—	2	16	8	—	1	25	27
» Wallinska flickskolan	—	—	—	2	2	—	14	—	1	15	17
» Lyceum för flickor	—	—	—	¹³⁾ 3	3	—	15	—	—	15	18
» Palmgrenska samskolan	⁶⁾ 1	—	—	—	1	⁹⁾ 22	4	—	—	26	27
» Ährlinska flickskolan	—	—	¹⁴⁾ 1	—	1	3	10	3	—	16	17
» Östermalms h. läroanstalt f. flickor	—	—	—	¹⁾ 4	4	—	3	—	2	5	9
» Whitlockska samskolan	⁶⁾ 1	—	1	—	2	⁷⁾ 6	—	¹⁵⁾ 4	—	10	12
» Sofi Almqvists samskola	1	—	⁴⁾ 3	—	4	¹⁶⁾ 7	—	3	—	10	14
» Södermalms h. läroanstalt f. flickor	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	4
» Stockholms nya samgymnasium	2	1	—	—	3	¹⁶⁾ 6	⁷⁾ 2	—	—	8	11
» Djursholms samskola	—	—	2	—	2	⁸⁾ 3	—	3	—	6	8
Uppsala: Fjellstedtska skolan	—	—	—	—	—	—	20	—	2	22	22
» Privatsgymnasium	1	—	—	—	1	⁸⁾ 11	¹⁷⁾ 16	—	⁶⁾ 1	28	29
Malmö: Tekla Åbergs h. lärov. f. flickor	—	1	—	1	2	—	14	—	1	15	17
Lunds privata elementarskola	3	3	—	—	6	32	24	1	—	57	63
Hälsingborg: E. Lundbergs h. lärov. f. flickor	—	2	—	1	3	—	5	—	2	7	10
Göteborg: Högre samskolan	—	¹⁶⁾ 2	—	—	2	—	¹⁸⁾ 15	—	—	15	17
» Gymnasium för flickor	—	¹⁴⁾ 1	—	—	1	1	9	—	—	10	11
Lundsbergs skola	—	—	—	—	—	3	2	—	—	5	5
Summa	11	10	7	11	39	110	165	14	10	299	338
Summornas summa	70	33	55	55	213	780	707	60	47	1,594	1,807

¹⁾ 1 af dessa uteblef, 1 afbröt. — ²⁾ 1 af dessa afbröt. — ³⁾ 1 af dessa hade erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att nu få tillgodoräkna sig de godkända skriftliga prof han aflagt höstterminen 1907. — ⁴⁾ 1 af dessa uteblef. — ⁵⁾ 2 af dessa afbröto. — ⁶⁾ Flicka. — ⁷⁾ Flickor. — ⁸⁾ 2 af dessa voro flickor.

— ⁹⁾ 1 af dessa uteblef för sjukdom. — ¹⁰⁾ 2 af dessa uteblefvo. — ¹¹⁾ Uteblef. — ¹²⁾ 2 af dessa beträddes med underslef. — ¹³⁾ 1 af dessa afbröt för sjukdom. — ¹⁴⁾ Afbröt. — ¹⁵⁾ 3 af dessa voro flickor. — ¹⁶⁾ 1 af dessa var flicka. — ¹⁷⁾ 12 af dessa voro flickor. — ¹⁸⁾ 11 af dessa voro flickor.

Tab. 22 (forts.). Mogenhets- och fyllnadspröfning vårterminen 1908.

b) Den muntliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Sum- mornas summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.		8	10
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.				
1. Offentliga.													
Stockholm: Latinläroverket å Norrmalm	—	1	—	1) 3	4	—	2) 56	—	2	58	62	15	1
Södermalms läroverk	—	3) 1	4) 4	—	5	38	5) 23	4	—	65	70	4	—
Realläroverket å Norrmalm	1	—	2	—	3	52	—	2	—	54	57	—	—
» » Östermalm	—	—	3	—	3	21	—	1	—	22	25	—	—
Nya elementarskolan	—	—	—	—	—	27	15	—	—	42	42	4	—
Uppsala	—	3) 1	1) 2	1	4	28	17	1	—	46	50	4	—
Nyköping	—	—	—	—	—	13	11	—	1	25	25	1	—
Strängnäs	—	—	—	2	2	—	8	—	1	9	11	1	—
Linköping	—	—	—	1	1	44	25	—	—	69	70	2	—
Norrköping	—	—	—	—	—	24	10	1	1	36	36	6	1
Jönköping	—	—	—	—	—	15	8	—	1) 3	26	26	2	—
Växjö	—	—	—	1	1	2	24	—	1	27	28	5	—
Kalmar	—	—	—	—	—	16	17	—	—	33	33	5	—
Västervik	—	—	—	—	—	16	—	—	—	16	16	—	—
Visby	—	—	—	—	—	8	10	—	—	18	18	3	—
Karlskrona	—	—	—	1	1	17	8	2	—	27	28	2	—
Kristianstad	—	—	1) 2	—	2	10	11	—	1	22	24	1	—
Malmö	3	1	3) 3	2) 1	8	16	28	—	—	44	52	3	—
Lund	—	—	1	—	1	10) 17	35	2	11) 1	55	56	10	11) 1
Hälsingborg	—	—	—	2	2	32	12	—	1	45	47	5	—
Ystad	—	—	—	—	—	6	13	1	1	21	21	—	—
Halmstad	—	—	—	1	1	9	16	2	1	28	29	5	1
Göteborg: Latinläroverket	—	1	—	1	2	—	6) 46	—	2	48	50	19	1
Realläroverket	—	—	11) 1	—	1	38	—	12) 2	—	40	41	—	—
Vänersborg	3) 1	—	13) 2	—	3	12	9	1	—	22	25	4	—
Skara	2	—	—	1	3	22	24	1	2	49	52	11	—
Karlstad	1	—	—	—	1	29	18	—	—	47	48	6	—
Örebro	14) 3	—	—	—	3	20	21	—	—	41	44	7	—
Västerås	—	—	—	1	1	20	9	1	—	30	31	2	—
Falun	—	—	—	—	—	17	11	—	—	28	28	2	—
Gälle	1	—	—	1	2	10	7	—	—	17	19	4	—
Hudiksvall	—	1	—	1) 2	3	—	11	—	—	11	14	7	—
Härnösand	—	—	13) 2	—	2	12	10	2	—	24	26	2	—
Sundsvall	—	—	3) 1	—	1	6) 21	—	—	—	21	22	—	—
Östersund	—	—	—	—	—	12	5	—	—	17	17	1	—
Umeå	3) 1	—	—	—	1	21	7	—	—	28	29	2	—
Luleå	3) 1	3) 1	—	—	2	6) 11	10	—	—	21	23	1	—
Summa	14	7	23	19	63	656	535	23	18	1,232	1,295	146	5
2. Enskilda.													
Stockholm: Beskowska skolan	1	—	—	1	2	6) 15	8	—	—	23	25	2	—
• Wallinska flickskolan	—	—	—	—	—	—	14	—	1	15	15	—	—
• Lyceum för flickor	—	—	—	—	—	—	6) 15	—	—	15	15	—	—
• Palmgrenska samskolan	1) 4	—	—	—	4	15) 18	4	—	—	22	26	—	—
• Ahlinska flickskolan	—	—	1	—	1	3	10) 10	2	—	15	16	—	—
• Östermalms h. läroanst. f. flickor	—	—	—	1	1	—	3	—	1	4	5	1	—
• Whitlockska samskolan	—	—	—	—	—	16) 6	—	17) 4	—	10	10	—	—
• Sofi Almqvists samskola	—	—	3) 1	—	1	12) 7	—	2	—	9	10	—	—
• Södermalms h. läroanstalt f. flickor	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	4	—	—
• Stockholms nya samgymnasium	—	—	—	—	—	12) 6	10) 2	—	—	8	8	11) 1	—
• Djursholms samskola	—	—	1	—	1	7) 3	—	2	—	5	6	—	—
Uppsala: Fjellstedtska skolan	—	—	—	1	1	—	20	—	1	21	22	20	1
Privatgymnasium	—	—	—	—	—	7) 11	18) 16	—	11) 1	28	28	17) 5	11) 1
Malmö: Tekla Åbergs h. lärov. f. flickor	—	—	—	—	—	—	14	—	1	15	15	—	—
Lunds privata elementarskola	1	3) 1	—	—	2	31	23	1	—	55	57	10	—
Hälsingborg: E. Lundbergs h. lärov. f. flick	—	—	—	—	—	—	5	—	2	7	7	—	—
Göteborgs högre samskola	—	19) 1	—	—	1	—	20) 14	—	—	14	15	—	—
• gymnasium för flickor	—	—	—	—	—	1	9	—	—	10	10	—	—
Lundsbergs skola	—	—	—	—	—	3	2	—	—	5	5	—	—
Summa	6	2	3	3	14	104	163	11	7	285	299	39	2
Summornas summa	20	9	26	22	77	760	698	34	25	1,517	1,594	185	7

¹⁾ 1 af dessa uteblef. — ²⁾ 2 af dessa tillhörde den mosaiska och 2 den katolska trosbekännelsen. — ³⁾ Underkändes af censorerna. — ⁴⁾ 2 af dessa underkändes af censorerna. — ⁵⁾ 2 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen. — ⁶⁾ 1 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen. — ⁷⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁸⁾ 2 af dessa uteblefvo. — ⁹⁾ Uteblef. — ¹⁰⁾ 1 af dessa tillhörde

den katolska trosbekännelsen. — ¹¹⁾ Flicka. — ¹²⁾ 1 af dessa var flicka. — ¹³⁾ 1 af dessa underkändes af censorerna. — ¹⁴⁾ 1 förvisad från läroverket, 2 uteblefvo. — ¹⁵⁾ 1 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen; 2 voro flickor. — ¹⁶⁾ Flickor. — ¹⁷⁾ 3 af dessa voro flickor. — ¹⁸⁾ 12 af dessa voro flickor. — ¹⁹⁾ Flicka, underkändes af censorerna. — ²⁰⁾ 10 af dessa voro flickor.

Tab. 22 (forts.). Mogenhets- och fyllnadspröfning vårterminen 1908.

c) Sammandrag rörande mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.		I muntl. pröfn. godkände, som undervisats i grekiska.	
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.		
1) Tillhörande dimissionsberättigade 37 offentl. lvk {	Realister	729	59	670	14	656	—
	Latinare	565	23	542	7	535	146
	Summa	1,294	82	1,212	21	1,191	146
2) » » » 19 enskilda » {	Realister	121	11	110	6	104	—
	Latinare	175	10	165	2	163	39
	Summa	296	21	275	8	267	39
3) Öfrige (»Privatister») {	Realister	115	55	60	26	34	—
	Latinare	102	55	47	22	25	7
	Summa	217	110	107	48	59	7
	Summa Realister	965	125	840	46	794	—
	» Latinare	842	88	754	31	723	192
	Summornas summa	1,807	¹⁾ 213	²⁾ 1,594	³⁾ 77	⁴⁾ 1,517	⁵⁾ 192

¹⁾ Här äro inräknade 3, som uteblefvo för sjukdom, 9 (hvaraf 1 flicka), som utan sådan anledning uteblefvo, 1 (flicka), som afbröt för sjukdom, 8 (hvaraf 3 flickor), som utan sådan anledning afbröt, 2 beträddes med underslef, af de öfriga voro 17 flickor. — ²⁾ 135 af dessa voro flickor; 2 af de öfriga hade erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att få tillgodoräkna sig de godkända skriftliga prof de aflagt höstterminen 1907. — ³⁾ Här äro inräknade 10, hvilka från

början uteblefvo och 1 realist, som före den muntliga pröfningen blef förvisad från läroverket. Af censorerna underkändes 14, hvaraf 1 flicka. 3 af de öfriga voro flickor. — ⁴⁾ 131 af dessa (24 R. och 107 L.) voro flickor, af hvilka 1 tillhörde den mossiska och 1 den katolska trosbekännelsen. Af de öfriga tillhörde 12 den mossiska och 3 den katolska trosbekännelsen. — ⁵⁾ 7 af dessa voro flickor.

d) Fyllnadspröfning.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.	
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.
Latinska språket	¹⁾ 29	²⁾ 3	¹⁾ 26	—	¹⁾ 26
Engelska »	1	—	1	—	1
Franska »	1	—	1	—	1
Historia och geografi	1	—	—	³⁾ 1	—
Matematik å reallinien	36	⁴⁾ 3	33	1	32
» » latinlinien B	⁵⁾ 10	1	⁶⁾ 9	—	⁵⁾ 9
» » » A	1	—	—	—	1
Naturalhistoria	15	—	—	—	15
Biologi	13	—	—	³⁾ 1	12
Fysik å reallinien	⁶⁾ 80	⁷⁾ 7	⁸⁾ 73	1	⁹⁾ 73
Kemi	⁶⁾ 67	—	—	4	⁶⁾ 63
Summa	¹⁰⁾ 254	14	143	8	233

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i engelska och franska, 1 i hist. och geografi samt fysik, 11 i matematik, fysik och kemi, 10 i matematik och fysik, 1 i matematik och naturlära, 4 i matematik (å B lin.) samt fysik, kemi och naturlära, 1 i matematik å B lin. och biologi, 2 i matematik och kemi. 31 (hvaraf 8 flickor) i fysik och kemi, 3 i fysik och biologi, 2 i fysik och naturlära, 1 i fysik, kemi och naturlära, 2 i biologi och kemi, 3 i naturalhistoria och kemi.

Allm. läroverken 1908—09.

Antalet anmälde utgjorde sålunda 160. — ¹⁾ 1 af dessa var flicka. — ²⁾ 2 af dessa uteblefvo. — ³⁾ Uteblef. — ⁴⁾ Uteblefvo. — ⁵⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ 8 af dessa voro flickor. — ⁷⁾ 6 af dessa uteblefvo, den sjunde var flicka. — ⁸⁾ 7 af dessa voro flickor. — ⁹⁾ 1 af dessa (flicka) underkänd i skriftlig pröfning; af de öfriga voro 7 flickor. — ¹⁰⁾ 2 af dessa examinander voro jämväl anmälda till pröfning i teckning, hvarvid de godkändes. Dessutom godkändes 2 till teckning anmälde.

Tab. 23. Mogenhets- och fyllnadspröfning höstterminen 1908.

a) Den skriftliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Summor- nas summa
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm: Södermalms läroverk	—	1	1	¹⁾ 14	16	3	—	1	²⁾ 13	17	33
Realläroverket å Norrmalm	2	—	³⁾ 14	—	16	7	—	⁴⁾ 11	—	18	34
Linköping	2	—	2	—	4	2	—	—	—	2	6
Norrköping	—	—	—	1	1	⁵⁾ 1	—	⁶⁾ 1	—	2	3
Jönköping	1	—	⁶⁾ 4	—	5	1	—	1	⁷⁾ 4	6	11
Kristianstad	—	—	—	—	—	⁸⁾ 1	—	⁸⁾ 1	⁹⁾ 2	4	4
Malmö	2	1	⁶⁾ 2	—	5	1	5	2	3	11	16
Lund	—	2	¹⁰⁾ 4	3	9	2	5	5	²⁾ 4	16	25
Hälsingborg	1	—	—	—	1	3	2	—	1	6	7
Ystad	—	1	—	—	1	¹¹⁾ 1	—	—	—	1	2
Göteborg: Latinläroverket	—	—	—	1	1	—	2	—	—	2	3
Vänersborg	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Skara	2	—	1	—	3	3	—	2	⁷⁾ 4	9	12
Karlstad	2	—	2	1	5	3	—	—	—	3	8
Örebro	—	—	—	—	—	3	—	—	1	4	4
Gäffe	—	—	¹²⁾ 3	—	3	3	—	—	1	4	7
Luleå	—	—	—	1	1	3	—	—	1	4	5
Summa	13	5	33	21	72	37	14	24	34	109	181
2. Enskilda.											
Stockholm: Beskowska skolan	—	—	3	—	3	3	—	6	—	9	12
Stockholms samgymnasium	⁶⁾ 3	—	—	—	3	⁴⁾ 3	2	—	—	5	8
Malmö: T. Åbergs h. lärov. för flickor	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Lunds privata elementarskola	2	—	—	—	2	13	9	—	—	22	24
Summa	5	—	3	—	8	19	12	6	—	37	45
Summornas summa	18	5	36	21	80	56	26	30	34	146	226

¹⁾ 2 af dessa (hvaraf 1 flicka) uteblefvo, af de öfriga voro 3 flickor. —
²⁾ 3 af dessa voro flickor. — ³⁾ 2 af dessa uteblefvo, 3 afbröto. — ⁴⁾ 1 af
dessa var flicka. — ⁵⁾ För muntlig pröfning hänvisad till Linköpings läroverk. —
⁶⁾ 1 af dessa uteblef. — ⁷⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁸⁾ För muntlig pröf-

ning hänvisad till Hälsingborgs läroverk. — ⁹⁾ Flickor, för muntlig pröfning
hänvisade till Hälsingborgs läroverk. — ¹⁰⁾ 2 af dessa (hvaraf 1 flicka) ute-
blefvo. — ¹¹⁾ För muntlig pröfning hänvisad till Malmö läroverk. — ¹²⁾ 1 af
dessa uteblef, 1 afbröt.

Tab. 23 (forts.). Mogenhets- och fyllnadspröfning höstterminen 1908.

b) Den muntliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Sum- mornas summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.		8	10
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.			som undervisats i grekiska.	
1. Offentliga.													
Stockholm: Södermalms läroverk	—	—	—	4	4	3	—	1	¹⁾ 9	13	17	—	3
Realläroverket å Norrmalm..	1	—	²⁾ 5	—	6	6	—	³⁾ 6	—	12	18	—	—
Linköping	—	—	—	—	—	⁴⁾ 3	—	⁵⁾ 1	—	4	4	—	—
Jönköping	—	—	1	⁶⁾ 4	5	1	—	—	—	1	6	—	—
Malmö.....	—	—	⁷⁾ 1	⁸⁾ 3	4	⁹⁾ 2	5	1	—	8	12	1	—
Lund	—	¹⁰⁾ 3	¹¹⁾ 4	¹²⁾ 2	9	2	2	1	¹³⁾ 2	7	16	1	—
Hälsingborg	—	—	—	¹⁴⁾ 2	2	¹⁵⁾ 4	2	¹⁶⁾ 1	¹⁷⁾ 1	8	10	1	—
Göteborg: Latinläroverket	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	2	—	—
Skara	3	—	2	—	5	—	—	—	⁶⁾ 4	4	9	—	1
Karlstad	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	3	—	—
Örebro.....	—	—	—	—	—	3	—	—	1	4	4	—	—
Gäffe	—	—	—	—	—	3	—	—	1	4	4	—	1
Luleå	—	—	—	—	—	3	—	—	1	4	4	—	—
Summa	4	3	13	15	35	33	11	11	19	74	109	3	5
2. Enskilda.													
Stockholm: Beskowska skolan	—	—	¹⁸⁾ 4	—	4	3	—	¹⁹⁾ 2	—	5	9	—	—
Stockholms samgymnasium.....	³⁾ 2	—	—	—	2	1	2	—	—	3	5	2	—
Malmö: T. Åbergs h. lärov. för flickor...	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—
Lunds privata elementarskola.....	—	—	—	—	—	13	9	—	—	22	22	6	—
Summa	2	—	4	—	6	17	12	2	—	31	37	8	—
Summornas summa	6	3	17	15	41	50	23	13	19	105	146	11	5

¹⁾ 3 af dessa voro flickor. — ²⁾ 1 af dessa afbröt. — ³⁾ 1 af dessa var flicka. — ⁴⁾ 1 af dessa, af mosaik trosbekännelse, tillhörde Norrköpings läroverk. — ⁵⁾ Afslade skriftlig pröfning vid Norrköpings läroverk. — ⁶⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁷⁾ Uteblef. — ⁸⁾ 2 af dessa uteblefvo, 1 afbröt. — ⁹⁾ 1 af dessa tillhörde Ystads läroverk. — ¹⁰⁾ 1 af dessa underkändes af censorerna. — ¹¹⁾ 3 af dessa uteblefvo. — ¹²⁾ 1 af dessa (flicka) uteblef. — ¹³⁾

Flickor. — ¹⁴⁾ 1 af dessa (flicka) afslade skriftlig pröfning vid Kristianstads läroverk. — ¹⁵⁾ 1 af dessa tillhörde Kristianstads läroverk. — ¹⁶⁾ Afslade skriftlig pröfning vid Kristianstads läroverk. — ¹⁷⁾ Flicka, afslade skriftlig pröfning vid Kristianstads läroverk. — ¹⁸⁾ 2 af dessa uteblefvo. — ¹⁹⁾ 1 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen.

Tab. 23 (forts.). Mogenhets- och fyllnadspröfning höstterminen 1908.

c) Sammandrag rörande mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.		I muntl. pröfn. godkände, som undervisats i grekiska.
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.	
1) Tillhörande dimissionsberättigade 17 offentl. lvk { Realister	50	13	37	4	33	—
{ Latinare	19	5	14	3	11	3
Summa	69	18	51	7	44	3
2) „ „ 4 enskilda „ { Realister	24	5	19	2	17	—
{ Latinare	12	—	12	—	12	8
Summa	36	5	31	2	29	8
3) Öfrige (»Privatister») { Realister	66	36	30	17	13	—
{ Latinare	55	21	34	15	19	5
Summa	121	57	64	32	32	5
Summa Realister	140	54	86	28	63	—
» Latinare	86	26	60	18	42	16
Summornas summa	¹⁾ 226	²⁾ 80	³⁾ 146	⁴⁾ 41	⁵⁾ 105	16

¹⁾ Bland lärjungarne vid dimissionsberättigade läroverk och privatister hänvisades för endast muntlig pröfning 1 lärjunge och 1 privatist från Norrköpings till Linköpings, 1 lärjunge och 3 privatister (hvaraf 2 flickor) från Kristianstads till Hälsingborgs samt 1 lärjunge från Ystads till Malmö läroverk. — ²⁾ Här äro inräknade 10 (hvaraf 2 flickor), hvilka från början uteblefvo,

samt 4, som afbröto. Af de öfriga voro 3 flickor. — ³⁾ 15 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ Här äro inräknade 9 (hvaraf 1 flicka), hvilka uteblefvo, 2 afbröto, 1 underkändes af censorerna; af de öfriga voro 4 flickor. — ⁵⁾ 10 af dessa (1 R. och 9 L.) voro flickor. Af de öfriga tillhörde 2 den mossiska trosbekännelsen.

d) Fyllnadspröfning.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.	
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.
Latinska språket	12	¹⁾ 1	11	—	11
Matematik å reallinien	25	²⁾ 3	22	³⁾ 1	22
» » latinlinien B	5	1	4	1	3
» » » A	1	—	—	—	1
Naturalhistoria å reallinien	6	—	—	—	6
» » latinlinien	3	—	—	—	3
Biologi å reallinien	8	—	—	—	8
Fysik å reallinien	49	⁴⁾ 2	47	—	47
» » latinlinien B	1	—	—	—	1
Kemi	59	—	—	¹⁾ 1	58
Summa	169	7	84	3	160

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i matematik och naturalhistoria (reall.), 1 i matematik och naturalhistoria (latinl.), 1 i matematik och naturalhistoria (latinl.) samt fysik och kemi (å reall.), 4 i matematik och fysik (reall.), 8 i matematik, fysik och

kemi, 1 i matematik och fysik, 1 i biologi, fysik och kemi, 2 i naturalhistoria och kemi, 1 i biologi och kemi samt 31 i fysik och kemi. Antalet anmälde utgjorde sålunda 107. — ¹⁾ Uteblef. — ²⁾ 2 af dessa uteblefvo. — ³⁾ Uteblef (underkänd i skriftlig pröfning). — ⁴⁾ Uteblefvo.

Tab. 24. Antal lärjungar, som afgått år 1908, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

1:o. Utan godkänd realskolexamen eller mogenhetspröfning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Klasser och linier.	L ä r j u n g a r, s o m a f g å t t												Summa.	
	för att (enligt föräldrars, målsmäns eller sin egen uppgift) öfvergå till											utan be- stämd upp- gift.		genom döden.
	annat allm. lärov., se- minarium, folkskola och dylikt.	ensk. studier eller ensk. lärov.	tek- niskt läro- verk.	landt- bruk eller lärov. f. landt- bruk.	bruks- fabrika- eller handt- verks- rörelse.	handel eller handels- institut.	sjömans- yrket.	civila tjänste- manna- banor.	militär- yrket.	andra lefnads- banor.				
A. Högre läroverk.														
1.....	59	14	1	—	2	1	—	1	—	—	27	4	109	
2.....	90	24	1	1	5	5	—	—	—	—	26	4	156	
3.....	90	24	4	5	11	15	3	2	2	—	21	6	183	
4.....	71	33	6	13	24	53	16	3	5	3	41	4	272	
5.....	78	32	19	12	17	51	15	5	7	—	32	7	275	
6.....	2	4	4	3	7	16	2	1	—	—	14	1	54	
Ring I: R.....	24	18	4	—	3	6	1	1	5	1	6	2	71	
» I: L.....	18	12	1	1	—	1	—	—	—	—	9	1	43	
» II: R.....	14	28	3	3	1	17	—	4	—	—	10	2	82	
» II: L.....	10	15	—	1	1	6	—	—	—	1	2	1	37	
» III: R.....	8	35	—	—	—	6	—	2	—	—	7	2	60	
» III: L. B. Icke greker.....	2	20	—	3	—	—	—	—	1	—	4	1	31	
A. Greker.....	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	6	
R. 7:2.....	1	15	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3	21	
L. » B.....	—	9	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	12	
» » A.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	467	286	43	43	71	181	37	19	20	5	201	39	1,412	
B. Realskolor.														
1. Realskolor för gossar.														
1.....	47	11	—	—	1	1	—	—	—	—	16	—	76	
2.....	33	7	—	3	—	4	—	—	1	—	14	1	63	
3.....	44	6	2	2	5	14	1	2	—	—	17	2	95	
4.....	28	8	4	4	10	28	3	1	4	1	14	2	107	
5.....	146	3	14	3	6	31	5	3	3	1	14	—	229	
6.....	5	3	1	—	1	4	—	—	2	1	5	1	23	
Ring I: R.....	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	
» II: R.....	4	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	6	
Summa	310	39	21	12	23	84	9	6	10	3	81	6	604	
2. Samskolor.														
1.....	16	5	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	25	
2.....	19	5	—	2	3	2	1	—	—	—	9	1	42	
3.....	17	11	—	3	5	3	1	—	1	—	22	1	64	
4.....	15	10	—	3	8	12	—	—	1	—	16	—	65	
5.....	89	9	1	3	9	11	1	2	1	—	15	1	142	
6.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	156	40	1	11	25	28	3	2	3	—	65	4	338	

Tab. 24 (forts.). Antal lärjungar, som afgått år 1908, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

1:o (forts.). Utan godkänd realskolexamen eller mogenhetspröfning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Klasser och linier.	L ä r j u n g a r, s o m a f g å t t												Summa	
	för att (enligt föräldrars, målsmäns eller sin egen uppgift) öfvergå till											utan be- stämd upp- gift.		genom döden.
	annat allm. lärov., se- minarium, folkskola och dylikt.	ensk. studier eller ensk. lärov.	tek- niskt läro- verk.	landt- bruk eller lärov. f. landt- bruk.	bruks- fabriks- eller handt- verks- rörelse.	handel eller handels- institut.	sjömans- yrket.	civila tjänste- mannas- banor.	militär- yrket.	andra lefnads- banor.				
C. Sammandrag.														
1.....	¹⁾ 122	30	1	—	3	2	—	1	—	—	²⁾ 46	5	210	
2.....	³⁾ 142	36	1	6	8	11	1	—	1	—	⁴⁾ 49	6	261	
3.....	⁵⁾ 151	41	6	10	21	32	5	4	3	—	⁶⁾ 60	9	342	
4.....	⁷⁾ 114	51	10	20	42	⁸⁾ 93	19	4	10	⁹⁾ 4	¹⁰⁾ 71	6	444	
5.....	¹¹⁾ 313	44	34	18	32	¹²⁾ 93	21	10	11	¹³⁾ 1	¹⁴⁾ 61	8	646	
6.....	7	7	5	3	8	20	2	1	2	¹⁵⁾ 1	¹⁶⁾ 19	2	77	
Ring I: R.	¹⁷⁾ 27	19	4	—	3	6	1	1	5	¹⁸⁾ 1	¹⁹⁾ 7	2	76	
» I: L.	¹⁷⁾ 18	12	1	1	—	1	—	—	—	—	²⁰⁾ 9	1	43	
» II: R.	²¹⁾ 18	28	3	3	1	²²⁾ 19	—	4	—	—	²³⁾ 10	2	88	
» II: L.	¹⁷⁾ 10	15	—	1	1	6	—	—	—	²⁴⁾ 1	2	1	37	
» III: R.	8	35	—	—	—	⁸⁾ 6	—	2	—	—	²⁵⁾ 7	2	60	
» III: L. B. (Icke-greker)	2	20	—	3	—	—	—	—	1	—	²⁶⁾ 4	⁶⁾ 1	31	
» III: L. A. (Greker)	—	3	—	—	—	⁸⁾ 2	—	—	—	—	—	1	6	
R. 7:2	1	15	—	—	—	²⁷⁾ 2	—	—	—	—	—	3	21	
L. » B.	—	9	—	1	—	—	—	—	—	—	²⁸⁾ 2	—	12	
» » A.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	933	365	65	66	119	293	49	27	33	8	347	49	2,354	
Realskolan ..	849	209	57	57	114	251	48	20	27	6	306	36	1,980	
Gymnasiet: Reallinien	54	97	7	3	4	33	1	7	5	1	24	9	245	
Latinlinien ..	30	59	1	6	1	9	—	—	1	1	17	4	129	
Summa	933	365	65	66	119	293	49	27	33	8	347	49	2,354	

¹⁾ Däråf 21 till folkskola, 2 till skolor i Tyskland, 1 till skola i Finland och 1 till studier i utlandet. — ²⁾ Däråf 1 enligt läroverkstadgans § 41 (för lång tid i klassen), 1 enligt läroverkstadgans § 54 (förvisad), 6 för sjukdom, 4 till hemmet och 3 till utlandet (hvaraf 1 till Norge och 1 till Danmark). — ³⁾ Däråf 15 till folkskola, 1 till borgarskola och 1 till läroverk i Norge. — ⁴⁾ Däråf 5 enligt läroverkstadgans § 54, 5 för sjukdom och 9 till hemmet. — ⁵⁾ Däråf 3 till folkskola, 2 till borgarskola och en till läroverk i Norge. — ⁶⁾ Däråf 4 enligt läroverkstadgans § 54, 2 för sjukdom och 23 till hemmet samt 3 för resa till Amerika. — ⁷⁾ Däråf 1 till folkskola och 2 till borgarskola. — ⁸⁾ Däråf 1 till bank. — ⁹⁾ 1 till konstnärsstudier, 1 till musikstudier, 1 till gasverket och 1 till barberaryket. — ¹⁰⁾ Däråf 23 till hemmet, 1 till Danmark och 1 till Amerika. — ¹¹⁾ Däråf 2 till folk- och 1 till småskole-

seminarium och 2 till läroverk i Tyskland. — ¹²⁾ Däråf 3 till bank. — ¹³⁾ Till advokatkontor. — ¹⁴⁾ Däråf 1 enligt läroverkstadgans § 41, 1 enligt läroverkstadgans § 54, 5 för sjukdom, 8 till hemmet, 1 till Ryssland och 1 till Amerika. — ¹⁵⁾ Till musikinstitut. — ¹⁶⁾ Däråf 1 enligt läroverkstadgans § 54, 2 för sjukdom och 2 till hemmet. — ¹⁷⁾ Däråf 1 till folkskoleseminarium. — ¹⁸⁾ Till Gymnastiska centralinstitutet. — ¹⁹⁾ Däråf 1 för sjukdom, 1 till hemmet och 1 enligt läroverkstadgans § 54. — ²⁰⁾ Däråf 1 för sjukdom och 1 till hemmet. — ²¹⁾ Däråf 1 till studier i utlandet. — ²²⁾ Däråf 4 till bank. — ²³⁾ Däråf 1 till hemmet. — ²⁴⁾ Till apotek. — ²⁵⁾ Däråf 1 enligt läroverkstadgans § 41, 1 enligt läroverkstadgans § 54 samt 1 för sjukdom och 1 till hemmet. — ²⁶⁾ Däråf 1 enligt läroverkstadgans § 54. — ²⁷⁾ Till bank. — ²⁸⁾ Däråf 1 enligt läroverkstadgans § 54 samt 1 för sjukdom.

Tab. 24 (forts.). Antal lärjungar, som afgått år 1908, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

2:o: Efter godkänd realskolexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Läroverksgrupper.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t																Summa.
	f ö r a t t , e n l i g t u p p g i f t , ö f v e r g å t i l l																
	forts. stud. å gymn. vid h. allm. lärov.	enskilda studier.	lands- staten.	post- staten.	tele- graf- staten.	järn- vägs- staten.	tull- staten.	bank- verk- samhet.	handel eller han- dels- skola.	teknisk skola.	bruks- fabriks- eller handt- verks- rörelse.	skogs- institut, lägre kurs. o. skogs- skötsel.	landt- bruks- skola eller landt- bruk.	sjö- mans- yrket.	andra lefnads- banor.	utan uppgift.	
Högre läroverk.....	44	13	13	29	1	70	—	21	225	58	52	28	45	8	10	57	674
Realskolor: för gossar...	32	2	5	17	2	30	1	10	92	17	12	2	7	4	5	22	260
Samskolor...	1	—	—	2	—	—	—	1	7	1	1	—	—	1	—	1	15
Summa	77	15	18	48	3	100	1	32	324	76	65	30	52	13	15	80	949

¹) Af dessa tillhörde 2 ring I: R., 1 ring II: R., 1 ring III: R. och 1 ring III: L. Dessutom aflades realskolexamen af 1 lärjunge i ring I: R. och 6 lärjungar i ring II: R., hvilka fortsatte sina studier vid gymnasiet.

Anm. Under kol. 2 innefattas: till folkskollärareseminarium: 9 vid högre läroverk och 6 vid realskolor. Under kol. 10 innefattas: handel och handelsyrket 66 (däraf 40 vid högre läroverk, 25 vid realskolor för gossar och 1 vid samskola), kontor 92 (däraf 69 vid högre läroverk, 21 vid realskolor och 2 vid samskolor), bokhandel och bokförlag 8 (däraf 6 vid högre läroverk, 1 vid realskola och 1 vid samskola), försäkrings-

bolag och kontor 2 (däraf 1 vid högre läroverk och 1 vid realskola), källarmästaryrket 1, vid realskola, samt handelsinstitut 155 (däraf 109 vid högre läroverk, 43 vid realskola och 3 vid samskolor. Under kol. 16 innefattas: juridisk byrå och advokatkontor 4 (däraf 1 vid realskola), musikaliska akademien 2 (däraf 1 vid realskola), kapellmästare 1, konstkademien 1, bibliotek 1, tidningsverksamhet 1 (vid realskola), missionsinstitut 1, militär 1, sjökrigsskolan 1 (vid realskola), stadsfiskalkontor 1 och polisväsendet 1 (vid realskola). Under kol. 17 innefattas: resa till Amerika 1 vid högre läroverk.

Tab. 24 (forts.). Antal lärjungar, som afgått år 1908, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

3:o. Efter godkänd mogenhetspröfning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Linier.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t												Summa.
	f ö r a t t , e n l i g t u p p g i f t , ö f v e r g å t i l l											utan bestämd uppgift.	
	univer- sitet och dylikt.	tekniskt läroverk.	landtbruk, lärov. för landtbruk l. skogs- skötsel.	bruks-, fabriks- eller handtv.- rörelse.	handel eller handels- institut.	civila tjänste- mannab- anor.	militär- yrket.	apotekar- yrket.	tand- läkare- yrket.	veterinär- yrket.	andra lefnads- banor.		
Realister	154	148	42	1	104	70	98	10	13	6	20	23	689
Icke-greker	204	22	13	3	38	25	42	13	6	4	13	14	397
Greker	118	—	1	—	7	3	4	4	—	1	7	4	149
Summa	476	170	56	4	149	98	144	27	19	11	40	41	1,235

Anm. Under kol. 2 innefattas: universitet i allmänhet 52 r. (däraf 14 till Stockholms högskola), 59 icke-greker (däraf 9 till högskola, hvaraf 7 till Stockholms och 1 till Göteborgs) och 42 greker (däraf 3 till Stockholms och 6 till Göteborgs högskola); teologiska studier: 20 greker; juridiska studier: 24 r., 58 icke-gr. (däraf 7 till Stockholms högskola), 13 greker (däraf 2 till Stockholms högskola); medicinska studier: 16 r., 20 icke-gr.; filosofiska studier: 62 r., 67 icke-gr. (däraf 2 till Stockholms högskola) samt 43 greker (däraf 1 till Stockholms högskola). — Under kol. 3 innefattas: tekniska högskolan 116 r. och 14 icke-gr.; Chalmers' tekniska läroanstalt 5 r. och 5 icke-gr.; förberedande studier till tekniska högskolan och ingenjörsverksamhet 19 r. och 2 icke-gr.; teknisk skola 4 r. och 1 icke-gr.; tekniska studier 3 r.; Bergsakademien i Aachen 1 r. — Under kol. 4 innefattas: landtbruk 3 r. och 3 icke-gr.; landbruksinstitut och landbruksingenjör 3 r. och 3 icke-gr.; skogsinstitut 23 r. och 3 icke-gr.; skogsläroverk 1 r.; skogsskötsel 2 r. och 1 icke-gr.; skogs- eller jägeristaten 9 r., 3 icke-gr. och 1 grek; trädgårdsmästare 1 r. — Under kol. 5 innefattas: brukskontor 1 r.; bokbinderiyrket 1 icke-gr.; byggmästareyrket 1 icke-gr. och industriell verksamhet 1 icke-gr. — Under

kol. 6 innefattas: handelsyrket eller affärsverksamhet 23 r., 3 icke-gr. och 1 grek; handelsinstitut eller handelsskola 29 r., 13 icke-gr. och 1 grek; handelshögskola 2 r. och 2 icke-gr.; privata bankinrättningar 48 r., 19 icke-gr. och 5 greker; försäkringsrörelse 1 r. och 1 icke-gr. samt kontor i utlandet 1 r. — Under kol. 7 innefattas: tullstaten 18 r., 6 icke-gr. och 1 grek; poststaten 4 r., 5 icke-gr. och 2 greker; telegrafstaten 4 r.; järnvägstjänst 13 r. och 5 icke-gr.; landtstaten 5 r. och 1 icke-gr.; civila tjänstemannabanan: riksbanken 2 r. och 1 icke-gr.; landtmäteri 20 r. och 1 icke-gr.; civil tjänst och intendentur vid flottan 2 icke-gr.; auktions- och uppbörsverket samt drätselnämnden 4 icke-gr. 4 realister hafva endast uppgifvit civila tjänstemannabanan. — Under kol. 12 innefattas: folkskollärareseminarium 7 r., 3 icke-gr. och 1 grek; gymnastiska centralinstitutet och gymnastyrket 4 r. och 1 icke-gr.; publicistyrket 5 r., 3 icke-gr. och 2 greker; konstkademien 1 r.; konstnärsyrket 1 icke-gr.; musikaliska akademien 1 grek; musikstudier och musiklärare 1 r., 1 icke-gr. och 1 grek; lärartjänst 1 r.; enskilda studier 1 r., 4 icke-gr. och 2 greker.

